

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma

MATEO

Na koo'uliwo'ukana Jesús

1 ¹ Anuu nanülia na
koo'uliwo'ukana Jesucristo
chi nuu'uliwo'ukai David chi
nuu'uliwo'ukai Abraham:

- ² Abraham, nüshi Isaac.
Isaac, nüshi Jacob.
Jacob, nashi Judá namaa na
nuwalayuukana.
- ³ Judá, nashi Fares oo'ulaka
Zara. Tamar sünülia tü
neikat.
Fares, nüshi Esrom.
Esrom, nüshi Aram.
- ⁴ Aram, nüshi Aminadab.
Aminadab, nüshi Naasón.
Naasón, nüshi Salmón.
- ⁵ Salmón, nüshi Booz. Rahab
sünülia tü niikat.
Booz, nüshi Obed. Rut sünülia
tü niikat.
Obed, nüshi Isaí.
- ⁶ Isaí, nüshi David chi
aluwataashikai.
- David, nüshi Salomón. Je
tü niikat, shia tü
nu'wayuusekat paala Urías.
- ⁷ Salomón, nüshi Roboam.
Roboam, nüshi Abías.

- Abías, nüshi Asa.
- ⁸ Asa, nüshi Josafat.
Josafat, nüshi Joram.
Joram, nüshi Uzías.
- ⁹ Uzías, nüshi Jotam.
Jotam, nüshi Acaz.
Acaz, nüshi Ezequías.
- ¹⁰ Ezequías, nüshi Manasés.
Manasés, nüshi Amón.
Amón, nüshi Josías.
- ¹¹ Josías, nashi Jeconías je na
nuwalayuukana wanaa
sümaa no'uninnüin
na wayuu Israelkana
sulu'umtüin tü mmakat
Babilonia.
- ¹² Anuu nanülia na
koo'uliwo'ukana Jesucristo
süchikijee no'uninnüin
na wayuu Israelkana
Babiloniamüin:
Jeconías, nüshi Salatiel.
Salatiel, nüshi Zorobabel.
- ¹³ Zorobabel, nüshi Abiud.
Abiud, nüshi Eliaquim.
Eliaquim, nüshi Azor.
- ¹⁴ Azor, nüshi Sadoc.
Sadoc, nüshi Aquim.
Aquim, nüshi Eliud.
- ¹⁵ Eliud, nüshi Eleazar.
Eleazar, nüshi Matán.

Matán, nüshi Jacob.

- 16 Jacob, nüshi José chi su'wayuusekai María tü niikat Jesús, chi Cristokai anülia.

17 Eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua Jesucristo nüchikijee Abraham nünainmüin David. Je eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua nüchikijee David sünainmüin tü o'uninnaakat Babiloniamüin. Je eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua süchikijee tü o'uninnaakat Babiloniamüin nünainmüin Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.

Nüchiki Jesús sünain jemelinjachin

18 Otta nüchiki Jesucristo sünain jemelinjachin, müsü mayaa: María, tü niikat, achuntuushiirü shia nütüma wane wayuu José anüliai süpüla nu'wayuusee. Otta nnojoliwa'aya José sünainpünaain, ipookalaka shia sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa. 19 Otta José chi sümüraajüinkai, saa'u lotüin nukuaippa nu'upala Maleiwa, je saa'u nnojoliün nücheküin süpüleerua saapüljününjatüin sütüma wayuu süpüshua, anasü nümüin nuu'ulaale shia sujuuna wayuu.

20 Otta wanaa sümaa jülüjüin naa'in José tü naa'inrüinjatkat süka María, antüshi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nünainmüin nü'lapünru'u sünain maa nümüin: “José, nuu'uliwo'ukai David, nnojo mmolüin pia saa'u María, pu'wayuuse pümata. Ipootsü shia sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa. 21 Jemeyuleerü shia nümaa wane jo'uu toolo je pi'itaaajerü

nünülia chi jo'uukai Jesúsüin süka niainjachin o'tte'erüin tü nüpüshikalüirua suulia saainjala”, nümakalaka chi aapieekai nümüin José.

22 Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachi, tü makat: 23 “Wane majayülü, nnojotkat nünainpünaain wayuu toolo, ipoolerü shia, jemeyuleerü shia nümaa wane jo'uu toolo je ne'itaaajerü nünülia chi jo'uukai Emanuel”. (“Eeshi Maleiwa wamaa”, malu'ut tia.)

24 Shiasa nüchijiraapa José, naa'inrüin tü nuluwataakat anain chi aapieekai sünain naapaain María süpüla nu'wayuusein. 25 Otta nnojoiishi nia sünainpünaain wane'ere'eya jemeyutpa shia nümaa chi süchonkai. Je nujuittapa chi süchonkai, ni'itaaakalaka nünülia Jesúsüin.

Antüshii wayuu wattaje'ewalii nünainmüin chi jo'uukai

2 1 Wanaa sümaa jemelin Jesús sulu'u tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea, nia aluwataaka Herodes sulu'u tü mmakat. Shiasa süchikijee jemelin nia, antüsü wane wayuuirua sulu'umüin tü pueulokat Jerusalén. Wattaje'ewalii naya, wüinpuje'ewalii. Atüjaashii naya saa'u sukuaippa tü jolotsukat. 2 Nasakirakalaka:

—¿Jalashi chi jo'uu jemeikai aluwataainjachikai saa'u tü wayuu judíokolüirua? We'rüitpa wane jolotsü ewetüsü wanaa sümaa chajanain waya wüinpümüin, watüjaakalaka saa'u sünain jemelichipain nia, wantüinakalaka joolu'u yaamüin süpüla

wee'iyatüinjatüin nujut nümüin
—namakalaka.

³Otta müshia Herodes chi aluwataashikai, oo'ulaka wainma tü kepiasükalüirua sulu'u Jerusalén, ashapapajaasü ma'i naa'in naapapa süchiki tü namakat nala wayuukana.

⁴Neenajitkalaka Herodes napüshua na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana süpüla nusakirüinjanain naya sünain jalainjachin jemelin Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.

⁵Nasouktakalaka nümüin:

—Jemeijeechi nia sulu'u tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea, naashin wane nünüikimaajachi Maleiwa sünain nüshajüin paala tü nünüikikat, sünain maa:

⁶“Tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea, nnojotsü shiainjatüin ne'e wane pueulo me'nnaajuusat sa'aka tü pueulokalüirua cha'aya.

Süka jamüin, eweetechi yaa sulu'u wane aluwataai süpüla niainjachin süpü'iyain tü tapüshikalüirua, na wayuu Israelkana”.

⁷Neenakalaka Herodes na wayuu wüinpuje'ewaliikana süpüla naashajaainjachin namaa sujuuna wayuu soo'opünaa joujatüin ma'i shiweetüin tü jolotsü ne'rakat paala. Süküjünakalaka nümüin natüma.

⁸Nüjütakalaka naya Belénmüin sünain nümüin namüin:

—Ju'una jumaala süpüla jüchajaainjachin nüchiki chi jo'uukai. Je jüntapa nünain, jaapiramaateechi taya nüchiki süpüla to'unüinjachin nünainmüin tayaka'iya süpüla

tee'iyatüinjatüin nujut nümüin
— nümakalaka Herodes namüin.

⁹O'una müshi'iya naya süchikijee naapüin nünüiki Herodes. Je tü jolotsü ne'rapü'ukat wanaa sümaa chajanain naya wüinpümüin, o'unüsü joolu'u napüleerua sünain süsha'walaain iipünaa saa'u tü miichikat eere chi jo'uukai.

¹⁰Talataashaanasü ma'i naa'in süka ne'rüin tü jolotsukat. ¹¹Je nantapa eemüin tü miichikat, eeshi napüla chi jo'uukai sümaa tü niikat. No'nnuwaakalaka süka nasapain süpüla nee'iyatüin nujut nümüin. Naakatakalaka shirouse tü juraskeerü kalu'ukot tü nakoloinkat nepialu'ujee nümüin chi jo'uukai. Nasülajakalaka kasa eekai kojütüin ma'i: ooro, wane wunu'u jemeta eejuut, je wane wunu'u kanüliasü “mirra”. ¹²Shiasa no'unapa süpüla nale'ejüinjanain noumainpa'amüin, eitaashii sulu'upünaa wane wopu naatajatü. Nnojoliishii alatapünaain Jerusalénpünaa süka naapinnüin na'lapüinru'u nnojoliinjanain nale'ejüin nünainmüin Herodes.

**Aa'inmajünushi chi jo'uukai
nütüma Maleiwa cha'aya Egipto**

¹³Shiasa süchikijee no'unapa na wayuu wüinpuje'ewaliikana, eweetüshi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin José nü'lapüinru'u sünain nümüin nümüin: “Püchijiraa maala süpüla pümaainjachin chi jo'uukai sümaa tü niikat chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto süpüla jujuittüinjanain nuulia Herodes. Nüchajaweechi achiki chi jo'uukai süpüla nu'utüinjachin naa'in. Anakaja makatüle jia cha'aya wane'ere'eya jaapinnapa tatüma”.

nümakalaka chi aapieekai nümüin José.

¹⁴Nüchijiraakalaka José sünain nujuittüin nümaa chi jo'uukai je tü niikat süse'eru'upünaa ai sünain no'unüin Egiptomüin ¹⁵eeinjanale kepiain naya wane'ere'eya ouktapa Herodes. Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nüniükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nüniükimaajachi, tü makat: “Teenaküin chi Tachonkai sulu'ujee tü mmakat Egipto”.

¹⁶Je nütüjaapa saa'u Herodes sünain neme'erainpalain nia na wayuu wüinpuje'ewaliikana, jashichishaatashi ma'i nia. Nu'utirakalaka naa'in na tepichi tooloyuuchonniikana eekai motsoyünnuuin suulia piama juya sulu'u tü pueulokat Belén je pejepünaa sünain. Tü sotokot naa'in, shia tü naashajalakat paala namaa na wayuu wüinpuje'ewaliikana soo'opünaa joujatüin ma'i eweetüin tü jolotsü ne'rakat paala. ¹⁷Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nüniükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Jeremías chi nüniükimaajachikai, tü makat:

¹⁸“Aapünüsü shi'ira wane wayuuirua sünain shi'yalajüin ma'i yaa sulu'u tü pueulokat Ramá.

A'yalajüsü tü suu'uliwo'ukalüirua Raquel naa'u na süchooinkana.

Nayoukta achikit amüliannaa süka ouktüin naya”.

Amaanüshi Jesús Nazaretmüin

¹⁹Shiasa süchikijee ouktapa Herodes, eweetüshi cha'aya Egipto wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin José

nü'lapüinru'u ²⁰sünain nümüin nümüin: “Püchijiraa maala süpüla pümaainjachin chi jintüikai sümaa tü niikat nachikua chamüin sulu'umüin tü mmakat Israel. Na o'uteepü'ükana naa'in chi jintüikai, ouktüinapa”.

²¹Nüchijiraakalaka José sünain nujuittüin nümaa chi jintüikai je tü niikat süpüla o'unaa sulu'umüin tü mmakat Israel. ²²Mmotshi José seema ekerolaa sulu'umüin tü mmakat Judea süka naapüin nüchiki chi nüchonkai Herodes kanülüakai Arquelao sünain nuluwataain cha'aya süchikijee ouktüin chi nüshikai. Je José, süka achiajaanüin nü'lapüinru'u suulia ekerolaa chamüin, o'una müshia chamüin sulu'umüin tü mmakat Galilea.

²³Je nüntapa cha'aya, o'unüshi sulu'umüin wane pueulo kanüliasü Nazaret süpüla kepiainjanain naya cha'aya. Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nüniükikat chi Maleiwakai aküjünakat paala natüma na nüniükimaajanakana, tü makat: “Nazaretje'ewai chii”.

Sünain ekerajaa nüpüna chi Senyotkai

3 ¹Je so'u ka'ikalüirua tia, eweetüshi Juan chi owoutisaajüikai sünain aküjaa nüchiki Maleiwa sümüin wayuu cha'aya isashiipa'a sulu'u tü mmakat Judea. ²Mapü'üshi nia: “Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ülüin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u”. ³Otta Juan, aküjüna achikichi nia paala sümaiwa nütüma Isaías chi nüniükimaajachikai Maleiwa sünain maa:

“Owoottaweечи wane wayuu cha'aya isashiipa'a sünain maa:

‘Yapa jütüma nüpüna chi
Senyotkai.

Juu'ulaka suulia jaainjala
süpülapünaa nüntajachin
ja'akamüin’ ”.

⁴Otta Juan, kashe'inshi nia wane
süta müürüt kanüliasü “camello”,
oo'ulaka nüsi'irain, paa'ata. Eküi
kaashapü oo'ulaka mapa. ⁵O'unüsü
wayuu watta saalin nünnainmüin
sulu'ujee Jerusalén, sulu'ujee Judea,
je sulu'ujee tü mma sotpünaakat tü
süchikat Jordán. ⁶Akújashii naya
süchiki naainjala nümmüin Maleiwa,
je owoutisaajünüshii nütüma Juan
cha'aya shiroku tü süchikat Jordán.

⁷Otta süntapa wainma wayuu
fariseo oo'ulaka wayuu saduceo
nünnainmüin Juan shii'iree
nuwoutisaajaa, nümakalaka
namüin: “Jiakana wüi ouktasiro'ut,
e'rülii wayumüin jia. Nnojoleerü
kasalajanain jaainjala jümüin jaajüin
sükajee ne'e juwoutisaajünüin,
nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin
süsala. ⁸Müleka shiimünreje
sünain jükatalaain suulia jaainjala,
atüjaaneerü aa'u tia sünainjee tü
kasa anasü jaa'inrakat. ⁹Je nnojotsü
che'ojaain ju'waataain sulu'u
nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka
nnojoliire jaa'inrüin tü nuluwataakat
anain jia Maleiwa, süsaleena jia
nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa,
eesü süpüla jaa'a sümeerüin
tü ipakalüirua nütüma süpüla
shaiinjatüin nuu'uliwo'uin Abraham.
¹⁰Müleka nnojorule jaa'inrüin
tü anasükat nu'upala Maleiwa,
aleejüneena jia nütüma, maa aka
süshottünüin sümaa sujütünüin so'u
siki wane wunu'u eekai nnojolüin
anain süchon.

¹¹“Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoiishi
wanaapünaain nümaa Cristo, süka

pülashin ma'i nia toulia. Na eekai
nayaawajaain suulia naainjala,
tawoutisaajüin ne'e naya süka
wüin. Otta müshia Cristo, anteechi
jünainmüin süpüla naapüinjachin
jümüin chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla eenjachin nia waneepia
jümaa. Akaajasa chi eekai ayatiün
sünain naainjala, süsaleechi nia
nütüma. ¹²O'tte'enneechi chi eekai
nünnoujain nünnain Cristo, maa aka
sükatannüin süchon wane a'ttiee
suulia tü suwasalakat süpüla
sünaajaaniin. Otta chi eekai
niyouktüin Cristo, amülouleechi
waneepia, maa aka tü suwasalakat
sünain sa'ajünüin”, nümakalaka
Juan namüin.

Owoutisaajünüshi Jesús

¹³Nüntakalaka Jesús chajee
Galileajee eemüin tü süchikat
Jordán süpüla nuwoutisaajünüin
nütüma Juan. ¹⁴Otta müshia Juan,
ayouktajüshi nümmüin sünain maa
nümmüin:

—Taya tayakai che'ojaaka amüin
owoutisaajünaa pütüma, piakalaka
ne'e antüin tanainmüin süpüla
tawoutisaajaa —nümakalaka
nümmüin Jesús.

¹⁵Nüsouktakalaka Jesús nümmüin:
—Anasü müleka paa'inrüle joo tü
tachuntakat pümüin, süka kee'ireein
taa'in tekeraajüin süpüshua
tü nüchekakat chi Maleiwakai
tapüleerua —nümakalaka Jesús.

Je süka tü nümakat
Jesús, naa'inrüin Juan tü
nüchuntakat nümmüin. ¹⁶Kettaapa
nuwoutisaajünüin Jesús, asha'walaa
müshia nia shirokujee tü wüinkat. Je
wanaa ma'i sümaa tia, eerulaasü tü
sirumakat chaa iipünaa. Ni'rakalaka
Jesús chi Naa'inkai Maleiwa sünain

ashakataa nünainmüin süinain müin aka saa'in wane mo'uwa.
¹⁷Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee süinain maa: “Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa”.

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

4 ¹O'uninnüshi Jesús nütüma chi Naa'inkai Maleiwa isashiipa'amüin süpüla nuu'ulakünüin aa'in nütüma Satanás chi sülaülakai yolujaa. ²Otta Jesús, süchikijee maa aka pienchi shikii ka'i süinain aamüjaa, ouktüshi nia jamü. ³Nüntakalaka joo chi Yolujaakai nünainmüin süinain nüümüin nüümüin:

—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, puluwataa türa ipakat shii'iranajaaiwa pan —nümakalaka nüümüin Jesús.

⁴Asouktüshi Jesús ni'ipajee: —Nnojo. Ashajünüsü paala wane pütchi sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü yaa: “Nnojotsü shiain süümüiwa tü pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua tü nüünüikikat chi Maleiwakai” —nümakalaka Jesús nüümüin.

⁵Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin Jerusalénmüin eemüin tü a'waajüleekat Maleiwa, süinain nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü miichikat, ⁶sünain nüümüin nüümüin:

—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta pümata yaajee mmolu'ümüin. Aneechi pia saashin tü ashajuushikat makat mayaa: “Nuluwataajeena Maleiwa na aapieekana süpüla naa'inmajüin pia.

Najapulu'uinjachi pia suulia sheewa'alaain puu'ui sütüma ipa”, mataa sümakai tü ashajuushikat —nümakalaka chi Yolujaakai nüümüin Jesús.

⁷Asouktüshi Jesús: —Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: “Nnojo juu'ulaküin naa'in chi Jümaleiwasekai” —nümakalaka Jesús nüümüin.

⁸Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin iipünaamüin saa'upünaa wane uuchi, süinain nii'iyatüin nüümüin tü suumainkalüürua wayuu süpüshua'ale süinain anashaatain ma'i shia. ⁹Nümakalaka nüümüin Jesús:

—Müleka püsapainyo'ukale pia yaa tamülatu'u süinain pu'waajüin taya, taapeerü pümüin tü suumainkalüürua süpüshua'ale —nümakalaka chi Yolujaakai nüümüin Jesús.

¹⁰Asouktüshi Jesús ni'ipajee: —Pu'una pümata toulia Satanás süka ashajuushin paala: “Nia ju'waajüinjachika, chi Jümaleiwasekai nüümüiwa, nia ji'yataainjachika amüin nüümüiwa” —nümakalaka Jesús nüümüin.

¹¹O'unamaatüshi chi Yolujaakai nuulia Jesús. Anta müsia wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa nünainmüin Jesús süpüla saa'inmajüinjachin nia.

O'ttüshi Jesús süinain aküjaa nüchiki Maleiwa

¹²Naapapa Jesús nüchiki Juan süinain püreesain nütüma Herodes, ale'ejüshi Galileamüin sulu'ümüin tü pueulokat Nazaret. ¹³O'una müshia nia yalajee sulu'ümüin

tü pueulo kanüliakat Capernaum süpüla kepiainjachin nia cha'aya. Je Capernaum, sotp'a'asü tü palaa kanüliakat Galilea. Shia tü mma kepiapü'üikat alu'u sümaiwa paala na wayuu judfo nuu'uliwo'ukana Zabolón oo'ulaka Neftalí. ¹⁴Antüshi Jesús chamüin Capernaum süpüla keraainjatüin tü nüüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Isafás chi nüüikimaajachikai, tü makat:

¹⁵ “Na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Zabolón oo'ulaka tü mmakat Neftalí, na kepiakana yaa sulu'u tü mmakat Galilea pejekat sünnain tü palaakat, pejekat sünnain tü süchikat Jordán, na wayuu judfokana oo'ulaka na eekana nnojolüin judfoin, ¹⁶ na eepü'ükana sümaa piyuushi sünnain kaainjalain, naapeerü mapeena nüchiki chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin naya”.

¹⁷Shiasa süchikijee so'u ka'ikak tia, o'ttüshi Jesús sünnain aküjaa sümüin wayuu sainküin mma sünnain maa sümüin: “Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ülüin nukalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u”.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakana

¹⁸Je wanaa sümaa waraittüin Jesús sotp'a'apünaa tü palaa kanüliakat Galilea, ni'rakalaka piamashii wayuu, wane Simón chi kanüliakai Pedro, oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü nakusüinkat shiroku tü palaakat süka olojülüin naya jime.

¹⁹—Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojülüin jia jime,

okotchajüinjana jia wayuu tamüin süpüla saapüinjatüin tantüiki — nümakalaka Jesús namüin.

²⁰Napüta namüsüja tü nakusüinkat süpüla o'unaa nümaa.

²¹Nu'unaiwa'aya ne'e Jesús mamüin aka türa, ni'rüin joo piamashii wayuu pawalaawashii, na nüchooinkana Zebedeo. Jacobo nünnülia wane, otta Juan chi nuwalakai. Areweentaja'atshii naya tü nakusüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai. Je neenakünapa nütüma Jesús, ²²napüta namüsüja tü na'anuainkat oo'ulaka chi nashikai süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Anasü wayuu wainma nütüma Jesús

²³Nu'unakalaka Jesús sainküinpünaa tü mmakat Galilea sünnain nikirajüin wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua wayuu judfo cha'aya Galilea. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünnain aluwatawaa, je anasü nütüma wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai een ne'e. ²⁴Su'walakajaakalaka nüchiki Jesús sainküinpünaa Galilea je sainküinpünaa tü mmakat Siria. Je sükajee tia, antinnüsü nünnainmüin wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai ein. Antinnüshii na eekai müliain sütüma alin ne'iruku, na eekai kale'eru'uin yolujaa, na eekai ko'kchichijaaraliin, je na eekai ouktüin asa'a. Eiyajünüshii napüshua nütüma. ²⁵Oushikajaasü wayuu watta saalin nüchiirua Jesús. Eejatü wayuu sulu'ujee Galilea, sulu'ujee tü poloosükot pueuloirua kantüliasü Decápolis, sulu'ujee Jerusalén

oo'ulaka Judea, je sulu'ujee tü mma waneekat sa'ata tü süchikat Jordán.

Na anakuaippaliikana naashin Jesús

5 ¹Ni'rapa Jesús tü wattakat saalin wayuu antakat nünainmüin, o'unüshi nia saa'umüin wane namüna süpüla ekirajaa naya. Je nüikkalaapa, arütkaashii na nikirajüinkana nünainmüin. ²Nu'ttakalaka sünain ekirajaa tü wattakat saalin wayuu sünain maa namüin:

³“Anata'aleeshiija'a ma'i jia e'rakana sünain che'ojaain chi Maleiwakai jümüin, süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.

⁴Anata'aleeshiija'a ma'i jia a'yalajakana nümüin Maleiwa saa'u jaainjala, süka jümülianneenain nütüma.

⁵Anata'aleeshiija'a ma'i jia nnojoliikana pülain aa'in nuulia Maleiwa, süka saapüneerüin jümüin tü kasa anasü nüsülajeekat.

⁶Anata'aleeshiija'a ma'i jia kachiiruakana aa'in aa'inraa tü anasukat, süka nükaalijain jia Maleiwa süpüla juuntüin jaa'inrüin.

⁷Anata'aleeshiija'a ma'i jia amüliajüliikana wayuu, süka jümüliajüneenain.

⁸Anata'aleeshiija'a ma'i jia ulekana aa'in, süka ji'reechin Maleiwa.

⁹Anata'aleeshiija'a ma'i jia akaalijakana na juwalayuukana süpüla anajiraainjanain naya, süka ji'nnaajüneenain sünain nüchooin jia Maleiwa.

¹⁰Anata'aleeshiija'a ma'i jia müliakana aa'in sütüma

wayuu saaliijee jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.

¹¹“Anata'aleeshiija'a ma'i jia müleka shi'rüle wayumüin wayuu jümüin saaliijee jünoujain tanain, müleka shime'erainparale jia je müleka jaashajaanüle sünain mojuin pütchi jüchiki. ¹²Meertü jukuaippa aka nakuaippa na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümäiwa sünain ne'nnüin amüin natüma na jutuushikanairua. Otta jiakana so'u tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia süka süpüshua jaa'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nüsülajüinjatüin kasa anashaatakat jümüin chaa iipünaa eere nia”, nümakalaka Jesús namüin.

Jaloulinjana naya sümüin wayuu

¹³“Jiakana, müshii aka jia saa'in ichii jalouikat sümüin wayuu süpüshua. Maa aka nnojolüin sümöjajaain asalaa sütüma ichii, akaainjana jia sümüin tü wayuukolüirua süpüla nnojolüinjatüin koo'omüin ma'i saainjala. Otta müleka me'ejüle tü ichiikat, nnojoleertü kasain saamüin sümüin wayuu. Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin mürit. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonoin sümäa tanüiki, nnojoleertü kasain naamüin tamüin.

¹⁴“Müshii aka jia saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin saa'u tü shiimüinkat wayuu jütüma. Maa aka ja'yain wane pueulo iipünaa saa'u namüna, akaajaa jiakana sünain jii'iyatüin

tü shiimüinkat waneepia sümüin wayuu. ¹⁵¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua. ¹⁶Akaajaa jiakana, müleka jaa'inrüin waneepia tü anasikat su'upala wayuu. Je sükajee ne'rüin tü kasa anasü jaa'inrakat, nayaawateerü aa'u nukuaippa Maleiwa je na'waajeechin nia.

Nnojoleerü aja'ttüin tü nünüikikat Maleiwa

¹⁷“¿Antüshi taya jaajüin süpüla sümälajaainjatüin tatüma tü nuluwataakat anain Moisés oo'ulaka tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa? Nnojo. Shia tantaka apüla takaaliijain jia süpüla joonooijnanain sümaa tü nümakat Maleiwa. ¹⁸Shiimüin tü tamakat jümüin: Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'uweena wane ka'i. Otta tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaaje no'u pütchi sünainjee wane'ere'eya shikeraajapa süpüshua tü sükujakat achiki. ¹⁹Chi wayuu eekai moonooin sümaa tü pütchi aluwataanakat anain nütüma Moisés, ja'itairü waneeshikaije ne'e pütchi shiyouktünüle nütüma, otta nikirajüle wayuu sünain moonooloinjanain naya sümaa, mojuteechi nia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. Akaajaa chi oonookai sümaa tü nuluwataakat anain, sümaa nikirajüin sünain, kojuteechi nia cha'aya. ²⁰Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule

jülatüin sünain anain jia noulia na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana sünain jikeraajüin tü nüchekalakat chi Maleiwakai jüpüleerua, shiimüin sünain nnojoleenain ekerolüin jia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia jashiee

²¹“Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümäiwa paala, tü makat mayaa: ‘Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Je chi o'utakai saa'in wayuu, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin tü naa'inrakat’. ²²Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai naashichijaaan nümüin wane nuwala, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin tia nütüma Maleiwa. Otta müshia chi eekai ni'rüin wayümüin süka nünüiki nümüin wane nuwala, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin tia natüma na laülaayuuwana. Otta müshia chi eekai mojuin nünüiki nümüin wane nuwala sünain ‘maa'in aa'inchi pia’ sünain nümüin nümüin, eesü süpüla nujutüneechin so'umüin tü sikikat eere süpülee tü ouktüsükalüirua.

²³“Sükajee tüü, wanaa sümaa püsülajüin kasa nümüin Maleiwa eere süpülee asülajaa, müleka sotüle paa'in sünain mojuin nünüiki pümüin wane puwala, ²⁴anakaja müleka püpütüle tü püsülajüinjatkat yaala sü'ütpa'a tü süpüleekat asülajaa süpüla pu'unüinjachin nünainmüin chi puwalakai süpüla pukumajiraain sukuaippa nümaa. Je süchikijee, ale'eja meechia pia süpüla asülajaa nümüin Maleiwa.

²⁵⁻²⁶“Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi

pütüjamaatüin pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütchüpü'tü pünainmüin suulia kojutajüin püpüleerua.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia yarüttaa aa'in

²⁷“Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein'. ²⁸Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai niirakaain sümüin wane jierü sümaa kee'ireein naa'in ama'üjirawaa sümaa, shiimüin sünaain kaainjalain nia wanaa nümaa eekai nüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein. ²⁹Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e amüloulire puulia waneesia po'u suulia pikerolüin chamüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa eemüinjachire pujutünüin eere süptülee tü ouktüsükalüirua. ³⁰Jalia pia suulia kaainjalaa pia sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü. Anasüje ne'e amüloulire puulia waneesia pajapü suulia pikerolüin chamüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü, chaa eemüinjachire pujutünüin eere süptülee tü ouktüsükalüirua.

Nüchiajaain Jesús suulia oo'ulawaa suulia a'wayuusee

³¹“Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Müleka nücheküle wane wayuu süpüleerua nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat, che'ojaasü nüshajüin wane karaloukta

aapiria tü nu'wayuusekat sünaain nuu'ulaainjatüin shia'. ³²Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, sümaa nnojolüin süma'üjiraasüin nümaa wane wayuu naata nuulia, ni'rala wayümüin sümüin. Süka jamüin, müleka ka'wayuuserere tü jietkat süchikua, kaainjalasü. Je kasalajaneerü sümüin süma'üjaain nümaa chi jekechikai su'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaushitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nüümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaushitkat.

Pansaainjatü nanüiki waneepia

³³“Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Müleka pümüle nüümüin Maleiwa, "Pansaasü tanüiki pümüin", anasü müleka pikeraajüle shia'. ³⁴Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Anakaja müleka lotülee pünüiki waneepia sümüin wayuu süpüshua sünaain nnojolüinjachin püküjain alawaa. Nnojo ne'e shiainjatüin pansaakat o'u pünüiki o'upalaa, maa aka su'upala tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa, süka chain nuluwataain Maleiwa, ³⁵maa aka su'upala tü kasa yaakat mmalu'u, süka shiain akumajuushin nütüma Maleiwa, maa aka su'upala tü kasa chakat sulu'u Jerusalén, süka shiain nepiain na wayuu aluwataashikana nütüma Maleiwa, ³⁶je maa aka pükajiraa piakai saa'u laülaain pia pümüiwa. ³⁷Müleka paa'inrüinjatüle wane kasa, 'Aa' meeshi ne'e pia. Je müleka nnojolüinjatüle paa'inrüin shia, 'Nnojo' meeshi ne'e

pia. Atíjaaneena aa'u jia sünain pansaain jünüiki sükajee tia. Chi eekai nikirajüin naata suulia tüü, nia chi Kama'úraikai.

Achiajaanüshii naya suulia pasalawaa

³⁸“Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Müleka saa'innüle wane kasa mojustü pümüin, anakaja müleka paa'inrüle shia sümüin tü aa'inrakat pümüin. Maa aka chi wayuu eekai niyu'lüin so'u wane wayuu, anasü shiyu'nnüle no'u. Je maa aka chi wayuu eekai niyuutüin sai wane wayuu, anasü shiyuutünüle nai', makat. ³⁹Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Nnojo kee'ireein paa'in pasalawaa. Müleka süshe'etünüle pu'uptünaa sütüma wane wayuu e'rülü wayümüin, anasü müleka nnojorule püchekajüin shia. Shia anaka alu'u müleka pujununtaale süpüla süshe'etünüin tü wane'e. ⁴⁰Je müleka süchuntünüle pümüin wane püshe'in saa'u paainjala, anasü müleka paapaleere tü sutujunakat. ⁴¹Je müleka püta'ünnüle süpüla e'ikaa wane chisoui waneemüin kilómetro, anasü müleka pi'ikale'ere piama kilómetro. ⁴²Je nüümüin eekai che'ojaain kasa nüümüin, püsülaja nüümüin. Nnojo je'iyeyin pia nuulia.

Ekirajünüshii sünain alinjanain na na'ünüükana napüla

⁴³“Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Anashii aire jüpüla na jüpüshi judíokana. Otta na jü'ünüükana, anashii kanainre jaa'in naya'. ⁴⁴Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Anashii aire

jüpüla na jü'ünüükana. Je anashii juchuntüle nüümüin Maleiwa naa'u na e'rülüikana wayümüin jümüin ⁴⁵süpüla ji'nnaajünüinjanain sünain nüchooin jia Maleiwa chakai iipünaa, süka nüntirüin nuwarala chi ka'ikai je nü'itirüin tü juyakat sünainmüin wayuu eekai kaainjaralin je eekai anamiain. ⁴⁶Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, shia ne'e saa'inraka wayuu süpüshua. Mayaashiije kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya. ⁴⁷Je müleka jüsaküle ne'e na juwalayuukana namüiwa, shia ne'e saa'inraka wayuu süpüshua. Aa'innüsü tia natüma na manoujainsaliikana. ⁴⁸Otta jiakana, anasü müleka aire wayuu süpüshua jüpüla maa aka naa'in chi Maleiwakai sünain alin shia nüpüla süpüshua.

Tü nakuaippainjatkat sünain asülajaa

6 ¹“Jalia jia suulia kee'ireejüin jaa'in ji'nnüinjanain sütüma wayuu wanaa sümaa jaa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Müleka jaa'inrüle ne'e shia su'upala wayuu süpüla ji'nnüinjanain sütüma, mawalaajuujeena jia nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa.

²“Wanaa sümaa jüstülajüin sümüin wayuu eekai müliain, nnojo müin aka jia naa'in na wayuukana aapitkana süka kaasha sulu'u tü ekirajüleekalüürua je sulu'u tü wopukot süchiki tü kasa anasü naa'inrakat, süka wayuuin piama o'upünaachii naya. Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaashiije na'waajünüin sütüma wayuu, nnojoleena a'waajünüin naya nütüma Maleiwa. ³⁻⁴Otta jiakana,

wanaa sümaa jüsülajüin sümüin wayuu eekai müliain, jaa'inra tia sujuuna wayuu süpüshua süpüla nnojölüin sütüjaain saa'u. Nia Maleiwa chi Jüshikai atüjaaka saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sujuuna wayuu. Nuwalaajeena jia sükajee tia.

E'iküshi Jesús sünnain achuntaa nümüin Maleiwa

⁵“Wanaa sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa, nnojo müin aka jia naa'in na wayuu alaayaakana. Asha'walaashii naya su'upala wayuu sulu'u tü ekirajüleekalüirua je sulu'u tü wopukot sünnain achuntaa nümüin Maleiwa süka kee'ireein naa'in e'nnaa sütüma wayuu. Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaashiije na'waajünüin sütüma wayuu maa'ulu yaa, nnojoleena a'waajünüin naya nütüma Maleiwa mapeena.

⁶“Otta jiakana, wanaa sümaa jaashajaain nümaa Maleiwa, jüsürülaa jipialu'umüin süpüla jüchuntüinjanain nümüin sujuuna wayuu süpüshua. Chi Jüshikai Maleiwa, nütüjaajeerü aa'u tü jaa'inrakat sujuuna wayuu je nuwalaajeena jia sünnainjee tia. ⁷Je tü jukuaippainjatkat sünnain achuntaa nümüin Maleiwa, nnojoleerü müin aka sukuaippa wayuu eekai süchuntüin sümüin tü sümaleiwaseyaasükalüirua. Kaashajaaralii ma'i naya. Aapüneerü, saa'in namüin, tü nachuntakat apüla sükajee kama'ain ma'i naya sünnain achuntaa. ⁸Otta jukuaippa jiakana, nnojoleerü müin aka nakuaippa. Süpülapünaa jüchuntüin, nütüjaa aa'ut chi Jüshikai Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat jümüin.

⁹“Meena jia jüchuntapa nümüin Maleiwa:

Taata Maleiwa chakai iipünaa, kojutshaatashi pia watüma.

Kasataalejese kojütüin pia sütüma wayuu süpüshua.

¹⁰ Kasataalejese püntüin maalü wa'akamüin sünnain aluwatawaa.

Kee'ireesü waa'in soonooin wayuu süpüshua yaa mmalu'u sümaa pünüiki, maa aka soonooin tü aapieekalüirua chakat iipünaa.

¹¹ Anakaja müleka paapawaire wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.

¹² Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat, maa aka wayakana sünnain motüin waa'in süma'üla eekai süma'ülapalain waya.

¹³ Je nnojo piyüülajüin waya süpüla oo'ulakünaa aa'in. Anasüje müleka pu'tte'erüle waya nuulia chi Kama'üraikai.

Shia jüchuntüinjanatka tia nümüin.

¹⁴ Müleka motüle jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia, alatinneerü jaainjala juuliaya nütüma chi Jüshikai Maleiwa.

¹⁵ Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria alatinnüin jaainjala juulia nütüma.

Nakuaippainjatü sünnain naamajüin

¹⁶“Wanaa sümaa jaamajüin, nnojotsü ja'yashinjatüin sünnain ju'upünaa tü aamüjaakat süpüla sütüjaainjatüin jaa'u wayuu. Shia nakuaippaka'aya na wayuu piama o'upünaaachiikana tia. Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaashiije na'waajünüin sütüma wayuu saa'u naamajüin maa'ulu yaa, nnojoleena

a'waajünüin nütüma Maleiwa mapeena. ¹⁷Otta müshi'iyi jakana, wanaa sümaa jaamajüin, anakaja müleka jüpeinajaale ju'wala sümaa ju'lojooin ju'upünaa, ¹⁸süpüla nnojolüinjatüin shiyaawatüin wayuu saa'u süna'in jaamajüin. Nia chi Jüshikai Maleiwa nümüüwa atüjaaka jaa'u je nuwalaajeena jia süna'injee tia.

Achiajaanüshii naya suulia anaajawaa kasa yaa mmalu'u

¹⁹“Anakaja müleka nnojorule jünaajaain kasa anasü yaa mmalu'u eere she'e mma aja'ttirüinjatkat shia je eere su'luwajünüin. ²⁰Müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, naapeerü jümüin Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat ke'ewaa, matüjainkat aja'ttaa, matüjainkat a'luwajünaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa. ²¹Je sükajee tia, acheküsü jülüjain jaa'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapünüinjatkat jümüin. Nnojo jülüjain jaa'in waneepia tü kasa jünaajaakat yaa mmalu'u.

²²“Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rüin tü kasa wapüleeruakat sütüma. Müleka anale tü wo'ukot, we'rüin tü kasakat süpüshua sütüma. ²³Akaajasa mo'upa'ale waya, müsätüsü tü mmapa'akat wo'ulu'u. Akaweeria müleka ulere tü jaa'inkat, jüüjüüjeena jia süna'in aa'inraa tü anaakat. Otta müleka yarüttüle jaa'in, shieerü jaa'inraka tü mojusükat, nnojoleerü jaa'inrüin tü anaakat. Otta müleka ayatüle ulein tü jaa'inkat sümaa jiyouktüin tü yarüttüsükat, jaa'inreerü tü anaakat waneepia sümüin wayuu.

²⁴“Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai

süna'in alin nüpüla wane je süna'in maalin nüpüla chi wane'e, meechi aka Maleiwa jütüma müleka shiale kachiiruain jaa'in tü washirüükat nuuliale'eya.

Aa'inmajünüshii na anoujashiikana nütüma Maleiwa

²⁵“Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat je tü jüstüinjatkat, katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shiain ne'e tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shiain ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo. ²⁶Jülüja jaa'in sukuaippa tü wuchiikalüürua. Mapünajüinsat shia je manaajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia, süka shikinnüin nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa. Jialeeka jakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia süna'in kojutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüürua. ²⁷Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla epijawaa.

²⁸“¿Jamüsü jüshapajaaka'a saa'u tü jüshe'injatkat? Jülüja jaa'in sukuaippa tü süsiikat tü wüitshiikat süna'in anashantain ma'i tü süno'ukot. Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in, ²⁹alana'aleesia ma'i süna'in anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitsaanakai sülaülashikai mma paala sümaiwa. ³⁰¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain süna'in jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaasüje julumaatüin shia sümaa

sa'ajünüin mapa. Müshi'iyia jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wüitshii.

³¹“Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in sünnain müin jünüiki: ‘¿Kasa weküinjatka? ¿Kasa wasüinjatka? ¿Kasa wa'atüinjatka?’.

³²Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u kasa eekai müin aka tia. Alu'ujasa jiakana, anakaja müleka nnojorule jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaa'in sünnain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tü che'ojaakat jümüin je naa'inmajeena jia waneepia.

³³Tamüshii jia wane'ewa'i jukua: Müleka keejiale jümüin niainjachin chi Maleiwakai aluwataain jaa'u sümaa kee'ireein jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua, aapüneerü jümüin süpüshua tü che'ojaakat jümüin. ³⁴Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in saa'u tü alateetkat mapeena, süka wainmeerüin tü kasa jülüjüinjatkat jaa'in mapeena. Nnojotsü anain jüshapataale aa'in saa'u kasa wainma maa'ulu yaa.

Nnojotsü anain nayoujüle na nawalayuukana

7 ¹“‘Kaainjarai nia’ anakaja nnojorule jümüin sümüin wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, ‘Kaainjarai pia’ meechi chi Maleiwakai jümüin. ²Süka jamüin, müleka mamüliajule chi wayuukai jütüma, nnojoleena jia nümüliajüin Maleiwa. Je müleka jiyoujüle nia sünnainjee wane wwatua ne'e naainjala, akaweenia jiakana nütüma Maleiwa ja'itasü wwatuain ne'e jaainjala.

³⁻⁴“Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müshii aka jia

naa'in wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünnain, ‘Tawalaa, anashi tayu'rule tü yarüttüsükat sulu'ujee po'u’, sünnain nümüin nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünnain ein wane sa'ata wunu'u sulu'u tü no'ukalia ma'i. ⁵Jiakana piamakana akuaippa, müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa, juunteerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünnain kaainjalain naya.

⁶“Tü kasa anasü akatannakat süpüla saapünüinjatüin nümüin Maleiwa, nnojo jujutüin shia sümüin wane erü, süka yarüttüin tü mürütakat no'ulu'u Maleiwa. Müleka jaapüle shia sümüin, awataajeerü jünainmüin sünnain sojottüin jia. Otta tü kasa anasükat, nnojo jojotüin shia'aya sümüin püülükü, süka nnojolüin shiyaawatüin saa'u sünnain akataluushin nümüin Maleiwa. Sü'tküteerü aa'u ne'e.

Naapüin Maleiwa tü achuntünakat natüma na nüchooinkana

⁷⁻⁸“Anakaja müleka juchüntüle nümüin Maleiwa waneepia süka süpüshua jaa'in. Maa aka wane wayuu nüchüntüle, aapüna amüinchi. Maa aka wane wayuu mekeerüle, nünta anainrü tü nüchajaakat achiki. Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna apüleechi.

⁹“¿Jamüsü jukuaippa jiakana namüin jüchonnii? Maa aka nüchüntüle pümüin wane pan chi püchonkai, ¿paapeerü wane ipa nümüin? Nnojo taa. ¹⁰Jama müleka nüchüntüle wane jime, ¿paapeerü wane wüi nümüin? Nnojo taa.

¹¹Eereje'e ne'e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia aapaa kasa anasü

namüin na jüchooinkana. Nialeeka chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa, alana'aleeshia ma'i sünaian anamiain jümüin. Naapeerü kasa anasü jümüin müleka jüchuntüle nümüin. ¹²Anasü müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, maa aka jücheküin saa'inreein tü anasükat jümüin. Shia aluwataanaka anain wayuu nütüma Moisés oo'ulaka natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa.

Wainma na wayuu mekerotüinkana nünainmüin Maleiwa

¹³⁻¹⁴“Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountüin ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerolüinkat süka nnojolüin nanoujain tanain. Müshii aka naya saa'in wayuu eekai süneeküin o'unaa sulu'u wopu eekai jerulüin saa'u mapüleein napüleerua. Otta na anoujashiikana tanain, nnojoleena wainmain. Müshii aka naya saa'in wayuu eekai süneeküin wopu eekai moulin ja'itasü kapüleein napüleerua. Anakaja müle aka jia naa'in na wayuu o'unakana sulu'u wopu mouisü.

Tü süchonkot wane wunu'u

¹⁵“Jalia jia suulia jünoujain nanüiki na nünüikimaajanayaakana Maleiwa. Anamiayaashii naya sümaa kee'ireein naa'in namalajirüin tü jünoulakat. ¹⁶Jütüjaajeena aa'u sünaian naküjain alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat ji'rüin. Jülüja jaa'in sukuaippa wane wunu'u. Müleka shi'nnüle süchon tü wunu'ukot, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Tü uuwakat, nnojotsü atpajünüin sünaianjee wunu'u eekai

keimsein, je tü süchonkot 'higuera', nnojotsü atpajünüin sünaianjee wunu'u eekai eein ne'e. ¹⁷⁻¹⁸Wane wunu'u eekai shikaajünüin achain, anasü tü süchonkot, nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin süchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin. ¹⁹Süpüshua tü wunu'ukolüirua eekai nnojolüin anain süchon, ashottüneerü sümaa sujutünüin so'u siki. ²⁰Akaajaa na nünüikimaajanayaakana Maleiwa, jütüjaajeena aa'u sünaian naküjüin alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat ji'rüin.

²¹“Mayaasüje, 'Senyotkalee, kojutüshi pia watüma' jümüin tamüin, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua chi Tashikai chakai iipünaa, nnojoleena ekerotüin jia cha'aya eemüinre nuluwataain. ²²Je so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, meerü wayuu wainma tamüin: 'Senyotkalee, çnojotsü shiimüin sünaian laülaain waya pütüma sünaian waküjapü'üin pünüiki, sünaian wayu'lapü'üin yolujaa süle'eru'ujee wayuu, je sünaian waa'inrapü'üin tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa?'. ²³Otta tayakai, meechi taya namüin: 'Jia kaainjaraliikana, çjoujanakai jia te'raajüin? Ju'una yaajee toulia'.

Nukuaippa wane wayuu kekiishi ma'i

²⁴“Chi wayuu eekai nüntüin tanainmüin, sünaian naapajüin tü tekirajakat anain, sünaian naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, çkasa maka aka nia? Müshii aka nia naa'in wane wayuu eekai yalalayain süpüla aainjaa miichi.

Nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla nükumajüinjatüin shia saa'u ipa. ²⁵Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünnainmüin tü miichikat sümaa katsüin tü jouktaikat, nnojotsü ojuttüin shia, süka ichein ma'i sükumajia. ²⁶Akaajasa chi wayuu eekai naapajüin tü tekirajakat anain sünnain nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müshia aka nia naa'in wane wayuu eekai matüjain süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajüin tü miichikat saa'u mma ne'e sünnain nnojolin nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. ²⁷Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünnainmüin tü miichikat sümaa katsüin tü jouktaikat, ojuttüsü shia", nümakalaka Jesús namüin.

²⁸Je kettaapa nünuiki Jesús sünnain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya saa'u tü namünakat, ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nünuikikat, ²⁹süka shiyaawatüin saa'inyaka naa'u sünnain ni'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa nünuiki, süka nnojolüin müin aka naa'in na karalouktamaajanakana.

Anashi nütüma Jesús wane wayuu aja'tta atachi

8 ¹Je nüshakatapa Jesús saa'ujee tü namünakat, o'unüsü wayuu watta saalin nümaa. ²Arütkaashi nünainmüin wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Asapainyo'ukashi nia nümülatu'u Jesús sünnain nüchuntüin nüümüin: —Senyotkalee, müinka pücheküle, piijaya taya —nümakalaka chi wayuukai.

³Niyurulakalaka joo nütüna Jesús nünainmüin chi ayuuishikai sünnain naapaain nia.

—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nüümüin.

Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttüin tü nütakat. ⁴Aashajaashi joo Jesús nüümüin chi wayuukai nüchikua:

—Otta müshia joolu'u, nnojo püküjain sümüin wayuu püchiki sünnain teiyajüin pia. Pu'una palajana eemüin chi sacerdotekai süpüla pii'iyatüinjatüin nüümüin tü pütakat süpüla naapüinjatüin nüümüin Maleiwa tü mürit ouktajakat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nuluwataakat anain Moisés paala sümaiwa. Je sükajee tia, sütüjaajeechi aa'u pia wayuu sünnain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua —nümakalaka Jesús nüümüin.

Tü nünoulat wane wayuu sülaülashikai poloo shikii surulaat

⁵Je nikerolapa Jesús sulu'umüin tü pueulokat Capernaum, arütkaashi wane sülaülashi surulaat nnojokai judfoin nünainmüin. Nüchuntakalaka kaalinyüü nüümüin Jesús:

⁶—Senyotkalee, ayuuishi chi tachechiakai tepialu'u. Müliashi ma'i nia sütüma ouktüin nüsa'a —nümakalaka chi sülaülashikai surulaat.

⁷Nümakalaka Jesús: —O'üneechi joo taya pümaa teiyajaiwa nia.

⁸Otta chi sülaülashikai surulaat, nüsouktakalaka nüümüin Jesús: —Nnojoihi kasajachin taya pümüin, saa'in tamüin. Otta müleka püküjale ne'e wane pütchi, tatüjaa aa'ut sünnain aneechin chi tachechiakai sütüma tü

pümakat. ⁹Tayakai, laülaashi taya saa'u surulaat. Tatüjaain saa'u aluwataanaa maa aka tatüjaain saa'u aluwataawaa. Müleka tajütüle wane surulaat, o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi tachepchiakai, naa'inramaatüin motso'o tü taluwataakat anain nia — nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁰Oponojoosü ma'i naa'in Jesús sütüma tü nümakat chi sülaülashikai surulaat. Ajununtaashi joo sünaain nümüin sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin eekat nümaa:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Miyo'utaaleeja'a nünoula chi sülaülashikai surulaat tanain. Nnojoishi een wane makai aka naa'in sünaain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana. ¹¹Tamüshii paala jia: Anteerü wayuu wainma eekai wüinpujeekualüin oo'ulaka eekai wopujeekualüin sünaain ekerolaa chamüin eere nuluwataain Maleiwa sünaainmüin wane ekawaa miyo'u nümaa Abraham oo'ulaka Isaac oo'ulaka Jacob. ¹²Otta na wayuu aneekünakana paala süpüla nayainjanain na nüpüshikana Maleiwa, süka nayouktüin nia, ayouktüneena naya nütüma süpüleerua nekerolüin cha'aya nünainmüin. A'yalajeena ma'i naya süka makatüinjanain anouipa'a sa'aka piyuushi —nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

¹³Nümakalaka Jesús joo nümüin chi sülaülashikai surulaat:

—Anakaja pu'unüle. Aneechi joo chi püchepchiakai nütüma Maleiwa süka pünoujain sünaain anainjachin nia tatüma —nümakalaka Jesús nümüin.

Je chi nüchepchiakai, anaichipa nia wanaa ma'i sümaa naashajaain

Jesús nümaa chi sülaülashikai surulaat.

Wainma wayuu niyajúin Jesús

¹⁴Shiasa mapa, antüshi Jesús nipialu'umüin Pedro. Eejatkalaka nüpüla tü nimeshikat Pedro sünaain ayuulin sütüma aapuwa.

¹⁵Nürütkaakalaka joo sünaainmüin sünaain naapaain sajpü.

Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia. Je süka anaitpain shia, atamaamaatusü sünaain shikirüin nia.

¹⁶Je motsopa ka'i, antinnüsü wainma wayuu kale'eru'usü yolujaa nünainmüin Jesús. Njuittirakalaka tü yolujaakalüirua süka nünüiki je niyajúin tü ayuuisükalüirua süpüshua. ¹⁷Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Isafas chi nünüikimaajachikai sünaain maa:

“Taashishii waya nütüma suulia süpüshua tü ayuulii eekat wanain”.

Naküjain wane wayuuirua sünaain no'ünein nüchiirua Jesús

¹⁸Ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin nü'ütpa'a, “Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat”, nümakalaka namüin na nikirajüinkana. ¹⁹Je nnojoliwa'aya no'unüin sulu'u tü anuakat, arütkaashi wane karalouktamaajachi nünainmüin Jesús sünaain nümüin:

—Ekirajüikalee, pümaajeechi taya eepünaale pia —nümakalaka nümüin.

²⁰Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla einjatüle sütünküin. Je tü wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa

eere sütunküle. Otta tayakai, chi Shipayakai Wayuu, mepiasai — nümakalaka Jesús.

²¹ Otta nünüiki wane nikirajüinkai Jesús, müsü mayaa:

—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi tojoitüle nia palajana süpülapünaa to'unüin pümaa —nümakalaka nümüin Jesús.

²² Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Anakaja nayale ojoitüin, na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü saa'u nnojoliün nanoujüin tanain. Otta piakai, anakaja pu'unüle tamaa —nümakalaka Jesús nümüin.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

²³ No'otookoloko Jesús sulu'umüin tü anuakat namaa na nikirajüinkana.

²⁴ Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotiün palaa sulu'umüin tü anuakat. Otta müshia Jesús, atunküshi. ²⁵ Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin.

—Senyotkalee, püchijiraa maala süpüla pu'tte'erüinjanain waya. Ouktüshii taa waya —namakalaka nümüin.

²⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin: —¿Jamüshii mmotka'a jia? ¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paala sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —nümakalaka namüin.

Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.

²⁷ Otta na nikirajüinkana:

—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat? —namakalaka sünain ponüin naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nale'eru'ujee piama wayuu nütüma Jesús

²⁸ Je süntapa tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat eere kepian wane wayuuirua kanüliajüsü Gadareno, eeshii napüla piamashii wayuu kale'eru'ushii yolujaa. Nantakalaka nünainmüin Jesús sa'akajee tü amuyyuukalüirua. Saa'u jashichipü'üin naya, mmotpü'üsü wayuu seema waraittaa chapünaa cha'aya eere kepian naya.

²⁹ Emetutsü joo nanüiki na yolujaa nale'eru'ukana na wayuukana sünain namüin:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa, ¿jamüinjatü wakuaippa pütüma? ¿Antüshi pia süpüla müliainjanain waya pütüma süpülapünaa tü ka'i süsalainjanakat o'u waya waainjala? —müshii naya.

³⁰ Eejatü wane püülüküirua wainma ekajaain maa aka tüsa. ³¹ Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümüin Jesús sünain namüin nümüin:

—Müleka pujuittirüle waya, anakaja müleka püjütüle waya süle'eru'umüin tia püülükkalüirua — namakalaka nümüin Jesús.

³² —Ju'una jümaarüleen — nümakalaka Jesús namüin.

Ojuitta müstüja tü yolujaakalüirua nale'eru'ujee na wayuu piamashiikana sünain shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Apantajaayaa müsü tü püülükkalüirua saa'ujee

tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua. ³³Na arüleejülüikana tü püülükkalüürua, apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat sünain aküjaa süchiki tü püülükkalüürua je nachiki na piamashii kale'eru'ushiikana yolujaa. ³⁴Otta na wayuu aapakana nanüiki sulu'u tü pueulokat, o'unüshii naya nünainmüin Jesús süpüla nachuntüin nümüin süpüla nu'unüinjachin noulia sulu'ujee tü noumainkat.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

9 ¹No'otookalaka Jesús nüchikua sünain o'unaa Capernaummüin eejeewa'ire nia. ²Je cha'aya, süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin sünain nalü'üjiraain wane wayuu ayuuishi süka süi shii'iree niyajeen nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuuishikai:

—Tawalachee, anakaja talatüle paa'in. Talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.

³Otta wane na karaloktamaajana yaakana sa'aka tü wayuukolüürua, müsü naa'in: “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa?”. ⁴Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in? ⁵Je wanaa sümaa tamüin nümüin, “Talatirüitpa paainjala puulia”, nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa

saainjala wayuu. ⁶Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nümüin: “Püsha'walaa, waraittaiwa pia”.

Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:

—Püsha'walaa. Pülü'üjaa pu'ula. Pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nümüin.

⁷Asha'walaashi joo chi wayuukai sünain nu'unüin nipialu'umüin.

⁸Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüürua tü shi'rakat je na'waajüin Maleiwa saa'u laülaain Jesús nütüma süpüla eiyajaa wayuu.

Ounejaanüshi Mateo nütüma Jesús

⁹Shiasa mapa süchikijee tia, sünain nu'unüin Jesús yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu kanülüashi Mateo joyotüin eere ni'yataale. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia — nümakalaka Jesús nümüin.

Nüsha'walaakalaka joo Mateo sünain o'unaa nümaa Jesús.

¹⁰Shiasa süchikijee tia, neenakalaka Mateo wainma wayuu nipialu'umüin sünainmüin wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana. Je na'aka na wayuu eküshiikana, eeshii wainma na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajülüikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ¹¹Otta na wayuukana fariseokana ne'rapa tia, mojusü nanüiki namüin na nikirajüinkana Jesús sünain namüin namüin:

—¿Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajüikai jia namaa na eekana kaainjaraliin maa aka na okotchajülüikana neerü? — namakalaka namüin.

¹²Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüün na nikirajüinkana, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. ¹³Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin. Jülüja jaa'in tü nüntüiki Maleiwa ashajünakat paala sümäiwa sulu'u tü nüchikimaajtkat Maleiwa sünain maa: “Tacheküin süpüleerua kamaneein jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'utünajtkat aa'in tamüin” — nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

¹⁴Nantakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús sünain nasakirüin nia sünain namüin nümüin:

—Aamüjapü'üshii waya wanaa sümäa aashajawaa nümaa Maleiwa, maa'aya aka na fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamajüin? — namakalaka nümüin Jesús.

¹⁵Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümäa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümäa ein chi ka'wayuuseshikai namaa. Akaajaa tayakai joolu'u, süka ein taya namaa na tekirajüinkana, anasü

talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamajüin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua: “Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümäa süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümäa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain. ¹⁷Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü wiinokot oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin suulia amüloulin tü wiinokot oo'ulaka tü paa'atakat”.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús

oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

¹⁸Wanaa sümäa naashajaain Jesús sümäa tü wayuukolüirua, nüntakalaka wane wayuu laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat tü judfokolüirua sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin Jesús, sünain nümüin nümüin:

—Kaalín taya püpüla, ouktüsü tü tachonkot. Tatüjaa aa'ulu müleka pu'unüle sünainmüin sümäa pi'itaainjatüin papajü sünain, kateerü so'u süchikua —nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁹Nu'unakalaka Jesús je na nikirajüinkana nümaa chi wayuukai. ²⁰Shiasa nukoyoloiwa'aya Jesús, süntakalaka nünaimüin nüchiiruajee wane jierü ayuuisü sünaïn shipettüin sot nüshe'in. Polooirü piämmüin juya amülain isha sümüin waneepia. ²¹“Müleka tepettüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya”, mapü'üisü saa'in. ²²Ajununajaashi Jesús sünaïn ni'rüin tü wayuukot.

—Nii waa'iraa, anakaja talatüle paa'in. Anaitpa pia süka pünoujain tanain —nümakalaka Jesús sümüin.

Anasü shia wanaa ma'i sümaa naashajaain Jesús sümaa.

²³Je süchikijee tia, ayatshia nia o'unüin nipialu'umüin chi laülaashikai. Shiasa nikerolapa, eesü nüpüla wainma wayuu sünaïn a'yalajaa oo'ulaka wane amaasijaalüirua.

²⁴—Ju'una jümaala yaajee yaa. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —nümakalaka namüin.

Otta tü wayuukolüirua, asirajüsü nüka Jesús sütüma tü nümakat. ²⁵Nujuittirapa anoopa'amüin tü wayuu wattakat saalin, ekerotshi Jesús eemüin tü jintutkot. Naapaakalaka joo sajpä. Süsha'walaakalaka sünaïn katüin so'u. ²⁶Su'walakajaakalaka joo sainküin mma süchiki tü naa'inrakat Jesús.

**Eiyajünüsü wayuu mo'usat
je wayuu manüisat**

²⁷Shiasa nu'unapa Jesús sulu'ujee shipia tü jintutkot, eeshii piamashii wayuu mo'usalii sünaïn o'unaa nüchiiruajee sulu'u

tü wopukot sünaïn na'waatüin nüümüin:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, anashi müleka pümülijüle waya.

²⁸Shiasa nikerolapa Jesús sulu'umüin wane miichi, arütkaashii na wayuu mo'usaliikana nünaimüin. Nüsakirakalaka Jesús naya:

—¿Anojashii jia sünaïn tountüin teiyajüin jia? —nümakalaka.

—Aa shiimüin, Ekirajüikalee — nasouktakalaka nüümüin.

²⁹Ni'itaakalaka Jesús najapü saa'u tü no'ukot wane'ewa'ire nakua sünaïn nüümüin namüin:

—Anashii ko'ule jia joolu'u saa'u jünoujain tanain.

³⁰Ko'u müshijia na wayuukana. Otta Jesús, nüchiajaakalaka naya sünaïn nüümüin namüin:

—Nnojotsü jüküjain jüchiki sümüin wayuu sünaïn jiiyajününapain tatüma —nümakalaka.

³¹Otta na wayuu mo'usaliikana paala, o'unüshii naya sünaïn na'walakajüin sainküin mma süchiki tü naa'inrütpakat Jesús naka.

³²Shiasa no'unapa na wayuukana nüma'anajee Jesús, antinnüshi wane wayuu nünaimüin.

Manüisai nia süka kale'eru'uin yolujaa. ³³Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia nütüma Jesús.

Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin:

—Nnojotsü we'rüirüin kasa eekai müin aka tia yaa sulu'u tü mmakat Israel —sümakalaka.

³⁴Otta nanüiki na fariseokana:

—Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua —namakalaka.

**Palitchon na aküjakana
nüchiki chi O'tte'erüikai**

³⁵Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua sünaïn niyajúin wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai ein ne'e je sünaïn ekirajaa sulu'u tü ekirajúleekaliirua tü judfokot. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, süchiki nukuaippa Maleiwa sünaïn aluwatawaa. ³⁶Je ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin, nümüliájüin naya süka müliain saa'in atümaa otta walakatüin shia maa aka saa'in aneerü eekai marüleejuuin.

³⁷Nümakalaka namüin na nikirajúinkana:

—Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa sünaïnümüin tü wayuukolüirua süpüla naküjainjatüin tachiki sümüin.

³⁸Je sükajee tia, juchunta jumaala nümüin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjüinjanakana tachiki namüin.

**Aapünüsü laülawaa namüin na
polooshiikana piämmüin**

10 ¹Neenakalaka Jesús na polookana piämmüin nikirajúinkana nünainümüin sünaïn nümüin namüin: “Taapüin laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin”, nümakalaka.

²Ni'itaakalaka joo nanülia na polooshiikana piämmüin “Aluwataaushi” münüin, süka nuluwataainjanain naya sünaïn aküjaa nüniiki sümüin wayuu.

Anuu nanülia na Aluwataaushikana: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón. Jacobo nümaa Juan nüchonnii Zebedeo. ³Felipe, Bartolomé, je Tomás. Mateo, chi okotchajúikai neerü nümüin chi sülaülashikai mma. Jacobo, chi nüchonkai Alfeo. Tadeo. ⁴Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. Je Judas Iscariote, chi aapüinjachikai nikii Jesús.

**Nakuaijpainjatü na
polooshiikana piämmüin**

wanaa sümaa no'unüin sünaïn aküjaa

⁵Nüjütakalaka Jesús na polookana piämmüin sünaïn nuluwataain naya sünaïn nümüin namüin:

“Nnojo ju'unüin sa'akamüin tü wayuukolüirua nnojotkat judfoin, tü ‘gentile’ münakat. Je nnojo ju'unüin sulu'ümüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samaria. ⁶Alu'ujasa, ju'una sünaïnümüin tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in aneerü eekai amüloulin. ⁷Ju'una süpüla jüküjainjatüin namüin sünaïn maa namüin: ‘Alü'ütsü nükalía chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa’, meena jia namüin.

⁸Jiyaja wayuu eekai ayuulin. Jüso'ire'era saa'in wayuu eekai ouktüin. Jiyaja wayuu eekai ayuulin sütüma aja'ttaa ata. Jiyu'la yolujaa süle'eru'ujee wayuu. Saa'u nnojolüin juwalaajüshin tamüin süpüla juuntüin jaa'inrüinjatüin tü anasükat, anakaja müleka nnojorule jüchuntüin awalaajünaa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sümüin wayuu. ⁹Je nnojo jülü'ujúin makat

aka ooro, pülaata je 'cobre' sulu'u tü juwo'olüinkat. ¹⁰Nnojo jüchisein jükatto'uise je wunu'u jüshepü'üjia. Nnojo jülü'üjüin suwala'ata jüshe'in je suwala'ata jüsapaatse. Maa aka nuwalaajünün wane a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.

¹¹“Je jüntapa sulu'ümüin wane pueulo, jikerola sulu'ümüin süna'in jüchajaain nüchiki wane wayuu eekai kamaneeinjachin jümüin süpüla ni'yoinjanain jia. Je nnojoleerü jii'ratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana. Waneitpaleerü jüpüle sümá'inru'u ein jia sulu'u tü pueulokat. ¹²Je jikerolapa sulu'u tü miichikat, 'Eeshi Maleiwa jümaa', meena jia namüin na kepiakana sulu'u. ¹³Je müleka kamaneere naya jümüin, anakaja jüchuntüle nümüin Maleiwa süpüla nii'yatünjatün na'anasia namüin. Akaajasa müleka nnojorule kamaneein naya jümüin, nnojoleena jia achuntüin nümüin Maleiwa naa'u nala wayuukana. ¹⁴Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo je shiyouktünüle tü pütchi jüküjünjatkat sümüin, ju'unamaata suulia süna'in jo'otojoo'in tü mmakat süna'injee juu'ui jüma'ichiki shiyaawase jümüin: 'Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e'. ¹⁵Shiimüin tü tamakat jümüin: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma oo'ulaka Gomorra.

**Achiajaanüshii naya noulia
na nü'ünüükana Jesús**

¹⁶“Jülüjja jaa'in tü tamünjatkat jümüin joolu'u: Tajütüin jia maa aka saa'in anneetchen sa'aka unaalü, süka ein wainma na ta'ünüükana sa'aka tia wayuukolüirua. Ee jaa'in süna'in tü wayuukolüirua, otta nnojo jütkaain namaa. ¹⁷Jalia jia noulia, süka nata'ülireenain jia süpüla naapaa ekii namüin na laülaayukana je süka na'yaatireenain jia sulu'u tü ekirajüleekat naya. ¹⁸Saaliijee jünoujain tanain, asha'wale'enneena jia namülatu'u na sülaülashiikana mma oo'ulaka namülatu'u na aluwataashiikana saa'u wayuu süpüla jüsouktünjanain namüin saa'u tü jünoulakat. Je wanaa sümáa jüsha'wale'ennüin namülatu'u, jüküjainjatü tachiki namüin je sümüin tü wayuu gentilekalüirua. ¹⁹Je so'uweena tü ka'i jüta'ünneenakat o'u natüma, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktünjatkat aka namüin. Aapüneerü jümüin so'u ma'i ka'ikat tia tü pütchi jümüinjatkat namüin. ²⁰Otta tü pütchi jüsouktünjatkat aka, nnojoleerü jüle'eru'ujeejatün, aapüneerü shia jümüin nütüma chi Naa'inkai chi Jüshikai Maleiwa.

²¹“Je sükuaijpainjatkat wayuu so'u ka'ikat tia, aapüneerü ekii süpüla ouktaa natüma na suwalayukana je nütüma chi süshikai. Ejeena wayuu eekai ne'nnüin amüin sütüma nachoo'in sümáa no'utinnüin aa'in natüma. ²²A'ürülaajeerü saa'in wayuu süpüshua jünain saaliijee jünoujain tanain. Otta jia, müleka jüchecherüle jaa'in

su'unnaa tü müliaa ji'rakat,
ayateena jia o'tte'ennüin tatüma.
²³Müleka jashichire wayuu jümüin
sulu'ujee wane pueulo, anakaja
jujuittüle yalajee süna'inmüin
wane'eya. Shiimüin tü tamakat
jümüin: Nnojoleerü jikeraajüin
tü jaa'inrüinjatkat sulu'u tü
pueulokalüürüa süpüshua sulu'u tü
mmakat Israel süpülapünaa tantüin
tayakai chi Shipayakai Wayuu.

²⁴⁻²⁵“Maa aka een wayuu eekai
shi'rüin wayümüin tamüin tayakai
chi Jüsenyotsekai, akaweenia jia
tekirajüinkana atüma'aya. Maa aka
ein wayuu eekai mojuin sünüiki
tamüin, süna'in Beelzebü tamünüin
sütüma, alana'aleejeeria süna'in
mojuin nanüiki jümüin. Wane
ekirajaashi, nnojoiishi alana'in
nuulia chi ekirajüikai, je wane
achepchiee, nnojoiishi alana'in
nuulia chi kachepchiakai

Achechennüsü naa'in suulia mmoluu

²⁶“Nnojoleerü jia seema
wayuu e'rütakat wayümüin jümüin.
Müleka sunujunnule wane kasa,
eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü
nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü
nnojolüin aküjünüin paala sümüin
wayuu sainküin mmakat süpüshua,
aküjüneerü joolu'u sümüin.
²⁷Sükajee tia, tü tekirajakat anain
jia sujuuna wayuu, anakaja jikirajüle
wayuu süpüshua süna'in. ²⁸Je nnojoleerü
mmolüin jia seema wayuu eekai
su'uteein jaa'in. Müleka ju'utüntüle
aa'in, tü aja'tteekat, shia ne'e
tü ji'irukukat. Nnojoleerü kasain
saa'inrüin tü wayuukolüürüa jüka
süchikijee. Taküjeerü joo jümüin
jaralin chi mmolüinjachin eema
jia. Anakaja niale mmolüin eema jia
Maleiwa, nia kapüilainka nümüiwa

süpüla nu'unirüin jia Hadesmüin
eemüin süpülee tü ouktüsükalüürüa.
Anakaja niale mmoluu eema.
²⁹Nnojoleerü jia jaa'in
süna'in naa'inmajüin jia Maleiwa
waneepia. Eesü süpüla sükkünüin
piamasü wuchii saa'u wane neerü
kachueerachen ne'e, ¿aashi müin?
Otta tü wuchiikalüürüa süpüshua,
nnojotsü juunasüin nütüma chi
Jüshikai Maleiwa. ³⁰⁻³¹Müshii aka
jiakana süna'in nnojoliin oo'ulaanüin
jümüiwa nütüma, süka alana'aleein
ma'i jujut nümüin suuliale'eya tü
wuchiikalüürüa süpüshua. Je sükajee
jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa,
nnojoleerü jia seema wayuu
e'rütakat wayümüin jümüin.

³²“Müleka 'Anoujashii waya
nünain Jesús', jümüle su'upala
wayuu, 'Shiimüin süna'in nanujain
tanain', meeche taya jüchiki nümüin
chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa.
³³Alu'usa müleka juunulajüle
tachiki su'upala wayuu, 'Nnojoiishi
te'raajüin naya', meeche taya jüchiki
nümüin.

³⁴“¿Aluwataaushi taya, saa'in
jümüin, süpüla achiajawaa wayuu
atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoiishi
süpülaajachin taya tia. Süpülaajachi
mojujiraainjatüin wayuu tatüma
saaliijee tü taa'inrakat je tü
tekirajakat anain. ³⁵A'ülüjeechi
wane wayuu nümüin chi nüshikai.
A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü
shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu
sümüin tü sa'ütakat. ³⁶Sulu'u
wane miichi, a'ülüjiraweena na
apüshiikana maa aka natkaain
wayuu eekai pa'ünüüwajiraain.

³⁷“Tamüshii paala jia: Nnojoleerü
kasain jaamüin tamüin müleka aire
jüpüla chi jüshikai je tü jiikat je tü
jüchooinkalüürüa suuliale'eya alin

taya jüpüla. ³⁸Chi wayuu eekai niyouktalaa nümüin taya ni'rapa müliiaa sümaa mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoishi wanaain sümaa niainjachin wane tekirajüin. ³⁹Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amüloijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije o'utüneechn aa'in sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma.

⁴⁰“Chi wayuu kapülakai aa'in jia, kapülashi naa'in tayaka'iya wanaa jümaa. Je saa'u kapülain naa'in taya, kapülashi naa'in chi kajünalakai taya. ⁴¹Chi wayuu kapülakai aa'in wane nüüikimaajachi Maleiwa sümaa kojutüin nia nütüma sünainjee tü naa'inrakat, wanaaweerü tü nümüinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümüin chi nüüikimaajachikai. Je chi wayuu kapülakai aa'in wane wayuu eekai anain no'ulu'u Maleiwa sünainjee naa'inrüin tü anasükat, wanaaweerü tü nümüinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümüin chi wayuu anamiakai. ⁴²Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein nümüin wane wayuu anoujashi sünainjee niain wane tekirajüin maa aka jiakana, maa aka nüsülajüin ne'e wüin nüsüin, shiimüin sünain nuwalaajüneechn sükajee tia”, nümakalaka Jesús namüin.

A'waajünüshi Juan nütüma Jesús

11 ¹Shiasa süchikijee nikirajüin Jesús na polookana piammüin nikirajüin, o'unüshi yalajee yala namaa süpüla aküjaa nüchiki Maleiwa sümaa

ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü pueulokaliirua cha'aya Galilea.

²Otta müshia Juan chi owoutisaajüikai, wanaa sümaa püreesain nia, aapinnüshi süchiki süpüshua tü naa'inrakat Jesucristo. Nuluwataakalaka Juan na nikirajüinkana ³süpüla nasakirüinjachin Jesús sünain namüin nümüin:

—¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?

⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin: —Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü jaapakat achiki je tü ji'rakat. ⁵Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usu. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai saja'ttüin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'ain, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai müliain, aküjüna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. ⁶Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia anoujaa tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁷Shiasa'a no'unapa na nikirajüinkana Juan, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. ¿Kasa ju'unaka ee'iree nünainmüin? ¿Shii'iree ji'rüinjachin wane wayuu eekai nünouja'ayata nümüin eekai ein ne'e maa aka wane türiiya liyantajakat sütüma joukta? Nnojo. ⁸¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana

ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere maa'inyatuulin mma. ⁹Shiimüin süinain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane nünüikimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia süinain kojutuün nütüma Maleiwa noulia na waneennua, süka niain chi aapirakai wayuu süinain tantajachin tayakai. ¹⁰Nia chi ashajünakai achiki paala süinain nümüin chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai süinain maa:

'Taluwataajeechi chi
pünüliamaajachikai
püpüleerua
süpüla naapirüinjatuün tü
wayuukolüürua süinain
püntajachin sa'akamüin.

Yapainjatü nütüma tü
wayuukolüürua süpüla
saapajüin pünüiki',
müsü tü ashajuushikat. ¹¹Shiimüin tü tamakat jümüin: Yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia ma'i Juan süinain kojutuün nütüma Maleiwa suulia tü wayuukolüürua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain, mayaasüje nnojoliin kojutuün joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

¹²"Sünainje'ere'eya tü ka'i niweetakat o'u Juan chi owoutisaajüikai süinainmüinre'eya maa'ulu, jashichishii na wayuu kama'üraliikana namüin na ekerolüinjanakana chamüin eere nuluwataain Maleiwa. ¹³Je sümaiwa paala, nnojoliwa'aya niweetüin Juan süinain aküjaa

tachiki sümüin wayuu, ekirajuushi na jutuushikana natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa oo'ulaka sütüma tü nüshajalakat Moisés. ¹⁴Je joolu'u müleka kapürale jaa'in tanüiki, jütüjaajeechi aa'u Juan süinain niain chi Elfas antajachikai sa'akamüin wayuu naashin chi nünüikimaajachikai Maleiwa. ¹⁵Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatuün saa'u tü tekirajakat anain.

¹⁶"¿Kasa maka aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki? Nnojoishii naya talatuün tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü nachekakat. Müshii aka naya saa'in tepichi eekai namüin namüin na natünajutkana saaliijee nnojoliin nashaitteen namaa:

¹⁷'Ja'itaina amaasijaayaa waya,
nnojoliishii jia oyonnojoyaaain
sütüma.

Je ja'itaina mojuyaaain waa'in
süinain ee'irajaa,
nnojoliishii jia a'yalajayaaain
sütüma',

müshii na tepichikana. ¹⁸Müshii aka naya saa'in tepichi, saa'u 'Kale'eru'ushi nia yolujaa', namüin nümüin Juan süinain nayouktüin nünüiki, süka nnojolin ni'rajaain mi'iraa je süka nnojolin nüstiin wanaa namaa. ¹⁹Otta nanüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain mi'iraa sümaa wayuu: 'Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü okotchajütkaüürua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü kaainjaratkaüürua', müshii naya tamüin süinain nayouktüin tanüiki. Shiimüin tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü nachekakat, nnojoleena naya

talatüin tamaa. Otta chi wayuu eekai shiimüin sünnain nünoujain nünain Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünnain shiimüin tü taküjakat nümüin”, nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

Naapirüin Jesús tü wayuukolüirua nnojotkat ayaawajaweein

²⁰O'ttüshi joolu'u Jesús sünnain aküjaa süchiki tü wayuukolüirua kepiakat sulu'u tü pueulokalüirua eere naa'inrapü'üin wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa sünnain süsalainjanain naya nütüma nnojolüin nayaawajaain: ²¹“Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, alu'uleeka ma'i jia amülouinjanaka saaliijee jiyouktüin tanüiki sünnain jü'rüin ma'i taa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümaa suu'ulaain suulia. ²²Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua chajatkat Tiro je Sidón.

²³“Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, ayouktakana tanüiki, süsaleena jia kanaya. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünüin jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümaiwa paala

sulujutkat tü pueulokat Sodoma tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, nnojotsüje o'ütünüin aa'in nütüma Maleiwa. ²⁴Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, mülialeweena ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma”, nümakalaka Jesús.

Wane eemerawaa napüla na anoujashiikana

²⁵Nümakalaka Jesús so'u ka'ikat tia: “Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'inrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümüin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatüitpa namüin na wayuu kamaneeekana pümüin. ²⁶Talatüitpa ma'i paa'in sütüma tia”, nümakalaka nümüin Maleiwa.

²⁷Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua: “Chi Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai tee'iyatüin nia sümüin. ²⁸Maa aka mapüsain wane wayuu süchiki a'yatawaa, aka'aya jia kana sütüma süpümüin ma'i jaa'in tü nüshajakat Moisés. Anakaja müleka jüüjüüle jia tamüin taapaiwa jümüin eemerawaa. ²⁹⁻³⁰Anakaja joonoole sümaa tanüiki süpüla jüshatüinjatüin tü shiimüin tekirajeekat anain jia. Süka jamüin, mapüleeejerü jümüin aluwataanaa tatüma, mapüleeejerü jümüin tü tacheekakat jüpüleerua. Müleka jüüjüüle jia tamüin, taapeerü

jümüin tü eemerawaakat süka anamiain ma'i taya”, nümakalaka Jesús namüin.

Laülaashi Jesús saa'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

12 ¹So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa süna'in wane yüüja. Je na nikirajüinkana, süka ouktüin jamü naya, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliakat “trigo” süna'in nashalejüin shia. ²Otta na fariseokana ne'rapa tia, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka nümüin Jesús: —Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inrüin na pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin Jesús.

³Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojoliün kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ⁴Ekerotshi nia sulu'ümüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümüinjatüin wayuu eekai eein ne'e. Na sacerdote judíokana, naya ekiünjanaka namüiwa. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.

⁵“Soto jaa'in tü ashajünakat nütüma Moisés nachiki na sacerdote judíokana süna'in nnojoliün mojuin nümüin Maleiwa na'yataain sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa so'u tü ka'i neemeraajatkat o'u. ⁶Tamüshii joolu'u jia: Chi antüichipakai ja'akamüin, alana'aleeshia ma'i süna'in anain nia suulia tü a'waajüleekat Maleiwa. ⁷Soto jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü nüchikimaajatkat, makat: “Tacheküin süpüleerua kamaneein jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'utünajatkat aa'in tamüin’, müsü tü ashajuushikat. Müleka shiimüinre süna'in jiyaawatüin saa'u tü nümakat Maleiwa, nnojoiishii jiyujain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat so'u tü ka'i eemeraanakat o'u. ⁸Je joolu'u, soo'opünaa tü naa'inrakat na tekirajüinkana so'uka'i, nnojoliishii kaainjalain. Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat”, nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

⁹O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala süna'in ekerolaa sulu'ümüin tü ekirajüleekat na judíokana. ¹⁰Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi. Je na fariseokana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree, “Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u süna'in

niiyajiin wane wayuu”, namüinjanain sümüin wayuu. Nasakirayaakalaka joo Jesús:

—¿Shiimüin süinain anain müleka weiyajüle wane wayuu so'u sükalia eemerawaa naashin Moisés?

¹¹Nümakalaka joo Jesús namüin:

—¿Jameerü müleka sujutuule wane ja'anneetse sulu'u wane ishi sükalio'u tü eemerawaakat? ¿Nnojoleerü jiyu'lamaatüin ja'itainje sükalio'uin eemerawaa? ¹²Je wane wayuu, alana'aleesia ma'i süinain kojutüin watüma suuliale'eya wane anneerü, ¿aashi müin? Je sükajee tia, anasü müleka waa'inrüle kasa anasü sümüin wayuu ja'itasü sükalio'uin eemerawaa —nümakalaka namüin.

¹³Otta nümüin chi wayuu joso ajapüchikai, nümakalaka:

—Puwasta tü pajapükat.

Je süinain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anale'eitpa tü najapükat maa aka saa'in tü suwala'atakat. ¹⁴Otta na fariseokana, najuinnaaakalaka süinain namajiraain: “¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in?”, müshii naya.

Chi Nüneekajalakai Maleiwa

¹⁵Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in na fariseokana, o'unüshi yalajee yala. Eesü wainma wayuu o'unakat nüchiirua je niiyajiin eekai ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua. ¹⁶Otta nüchiajaain naya suulia na'walakajüin nüchiki. ¹⁷Müsü nünüiki namüin na wayuukana süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai, tü makat:

¹⁸“Anii chi aneekuushikai tatüma süpüla ni'yataainjachin tamüin.

Nia aishika'a ma'i tapüla je talatüsü ma'i taa'in nümaa. Taapeechi chi Taa'inkai nümüin süpüla eenjachin nia nümaa.

Aküjeechi nia tachiki sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua süinain su'tte'ennüinjatüin tatüma.

¹⁹Nnojoleechi a'ülüjaajiraain, nnojoleechi a'waatüin, nnojoleechi woottüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua.

²⁰Anamieechi nia waneepia sümüin wayuu eekai makaaliijuuin.

Nnojoleechi e'rülin wayumüin sümüin eekai matsüin. Meechia nia waneepia, wane'ere'eya nuu'ulaain su'tte'ennapa wayuu nütüma.

²¹Nieechi sa'atapaka anainjee tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua o'tte'ennaa”.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

²²O'uninnüshi nünainmüin Jesús wane wayuu kale'eru'ushi yoluja. Mo'usai je manüisai chi wayuukai sütüma tü yolujaakat. Otta nüntapa chi wayuukai nünainmüin Jesús, kanüikalaka nia, ko'ukalaka nia nütüma. ²³Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin. “¿Niataapa chi Nülüinkai David wa'atapakai?”, sümakalaka tü wayuukolüirua.

²⁴Otta na fariseokana naapapa nüchiki chi wayuukai sünain niijajüntüin, aashajaajiraashii naya sünain maa: “Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua”.

²⁵Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashajaakat achiki naa'in na fariseokana, nümakalaka namüin: “Müleka sütkaaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweena naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünüwaweerü. ²⁶Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa. ²⁷¿Jalaje'ewat saa'in jümüin tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla ayu'laa yolujaa? ¿Nütüma Beelzebú? Nnoj, ¿aashi müin? Nayaanaja nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat. ²⁸Saa'u tayu'lüin yolujaa sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttüin chi Maleiwakai sünain aluwatawaa wayuu yaa mmalu'u.

²⁹“Nnojotsü süpüla asaajaanüin nükorolo wane wayuu eekai katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin eekai katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma, je alü'üjüneerü tü nükorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka niyamülüichipain tatüma chi sülaülashikai yolujaa, tountüin tayu'lüin yolujaa.

³⁰“Soto jaa'in wane kasa: Chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi. ³¹Shiimain ma'i tü tamakat jümüin: Atüjasü alatinnaa

saainjala wayuu suulia nütüma Maleiwa. Ja'itasü mojuin sünüiki nümüin Maleiwa, atüjasü alatinnaa suulia nütüma. Alu'ujasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa mojuin amüin sünüiki, matüjüinsat alatinnaa shia suulia. ³²Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rülüire wayümüin süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, müiria nnojolüin alatinnüin juulia, maa aka maa'ulu otta mapeena.

³³“Müleka anale waneepia tü kasa taa'inrakat, ¿jamüsü ‘Kapülainshi nütüma chi Yolujaakai’ jümaka'a tamüin? Jülüja jaa'in sukuaiippa wane wunu'u. Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Müleka kachonle eekai shikünaajuulin, atüjaaneerü aa'u sünain anain tü wunu'ukot. Otta müleka kachonle eekai mekünaajuuin, atüjaaneerü aa'u sünain mojuin tü wunu'ukot.

³⁴“Jiakana wüi ouktasirot, e'rülü wayümüin jia. Müshii aka jia saa'in tü wunu'u eekai mojuin. Saa'u kaainjaraliin jia, nnojotsü juuntüin jiweetirüin pütchi eekai analu'ulüin. Soto jaa'in wane kasa: Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ajuittakat sulu'ujee saa'in.

³⁵Wane wayuu eekai nüküjüin waneepia kasa anasü, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü anasükat, süka waapüin shia nüküjüin. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjüin waneepia tü kasa mojusükat, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü mojusükat. ³⁶Tamüshii paala jia:

So'uweena tü ka'ikat kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma Maleiwa, asouktinneerü wayuu süpüshua saa'u tü pütchi mojulu'ut neweetitpü'ukat. ³⁷Müleka jiweetitpü'üle pütchi mojulu'ut, aapüneerü jikii nütüma Maleiwa so'uweena ka'ikat tia. Otta müleka jiweetitpü'üle pütchi anasü, 'Maainjalasalii jia' meechi Maleiwa jümüin".

Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki Jonás

³⁸Otta no'utku na karalouktamaajanakana oo'ulaka no'utku na fariseokana, müshii naya nümüin Jesús:

—Anashi paa'inrüle wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla wätüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee — namakalaka nümüin.

³⁹Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rülüikana ma'i wayümüin nümüin Maleiwa, jüchüntüin tamüin taa'inrüin wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena toonoin amaa jia. Shieerü taso'iraka anain jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin saa'u jaralin taya.

⁴⁰"Maa aka Jonás sünain süle'eru'uin nia wane jime mülo'u apünüin ka'i je apünüin ai, akaweechia tayakai chi Shipayakai Wayuu sünain shiinalu'tjeechin taya tü mmakat apünüin ka'i je

apünüin ai. ⁴¹Je na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nukalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meena jümüin: 'Wayakana, oonooshiinka sümaa tü nümakat Jonás wamüin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta müshia Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a joonoin sümaa nünüiki?', meena naya jümüin.

⁴²"Je soto jaa'in süchiki tü aluwataasükat paala sümaiwa sulu'u wane mma wattajatü chaa uuchümüin. Antüsü nünainümüin Salomón chi aluwataashikai sulu'u Israel wanaa sümaa tia, süpüla saapajüinjatüin nünüiki süka kekiin ma'i nia. Anuu tü tamakat jümüin: So'uweena nukalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meerü jümüin tü wayuukot aluwataasükat: 'Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a jaapajeein nünüiki?', meerü shia", nümakalaka Jesús namüin.

⁴³Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua, sünain nikirajüin naya soo'opünaa nüchiki chi nnojoiakai ayouktajaain nümaa Satanás: "Wane yolujaa, süchikijee shiyu'nnüin nuulia wane wayuu, o'unüsü saainküin mmakat süpüla süchajaainjatüin süchiki eere maa'inyatuulin süpüla sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain eenjatüle sheemeraain, ⁴⁴Anasü tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya tamaiwa', meerü shia. Je süntapa süchikua nünainümüin chi wayuukai ayu'nnakai oulia

paala, sünta anainchi nia sünnain taashin süpüla süka ayatüin manoujain nünain Maleiwa.

⁴⁵Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omüin, alana'aleekalia ma'i sünnain mojulaain suulia. Ekerolaa müsia süpüshua nünain chi wayuukai. Müle'oleejeeria ma'i tü nümüliainkat suuliale'eya paala. Meena'a jia kaainjaraliikana mapeena", nümakalaka Jesús namüin na karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana.

Tü niikat je na nuwalayuukana Jesús

⁴⁶Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümüin tü wattakat saalin wayuu, eesü tü niikat oo'ulaka na nümüliayuukana sünnain a'atapajaa yala anooipa'a süka naashajaweain nümaa. ⁴⁷Naapinnakalaka Jesús: —Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii pümaa —nümünakalaka.

⁴⁸Asouktüshi Jesús:

—Taküjeerü jümüin joolu'u jaralin tü tein oo'ulaka jaralin na tawalayuuin —nümakalaka namüin.

⁴⁹⁻⁵⁰Je nümakalaka sünnain nii'iyatüin na nikirajüinkana:

—Tü wayuu "teikat" je na wayuu "tawalayuukana" tamüinjanakana amüin, naya na eekai naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa maa aka naairua —nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

13 ¹Je so'u ka'ikat tia, o'unüshi Jesús sulu'ujee tü miichi eejechire nia sünnain ekirajaa. Nu'unakalaka sotpa'amüin tü

palaakat eere joyotüin nia. ²Shiasa süka wattain saalin tü wayuu okotchajaakalüirua nünainmüin, o'otooshi nia sulu'u wane anua. Nüikkalaakalaka süpüla ekirajaa yala sulu'u shirokujee tü palaakat. Otta tü wayuukolüirua, sha'washawatsü yaa sotpa'a.

³Ekirajüshi joolu'u nia sünnain kasa wainma süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünnain nümüin namüin na wayuukana: "Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat sünnain nijinain tü nuwaiyekat.

⁴Eesü waiyee ejituukat sulu'u wopu eere shiküin shia wuchii. ⁵Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müsia shia mayaainge arülain tü mmakat. ⁶Shiasa susotapa, julumaatusü sütüma tü ka'ikat süka arülain tü mmakat süpüla tü suurulakat. ⁷Eesü ejituukat sa'aka mojuui keimsesü. Shiasa süsotapa, ouktüsü tü pünajütakat sütüma tü mojuuikat. ⁸Alu'usa wane waiyeeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sünnain wattain saalin süchöoin. Eesü eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünnainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünnainjee wane'eya, je eesü eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünnainjee wane'eya", müshi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua. ⁹Je kettaapa nünüiki Jesús, "Chi eekai nüshatein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatünjatüin saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü nikirajiakat

¹⁰Arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünnain namüin

nümüin: “¿Jamüsü pikirajaka'a tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma?”, namakalaka nümüin.

¹¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin: “Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttüichipa nia sünain nii'iyatüin shia jümüin jiakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, nnojotsü nii'iyatüin shia namüin.

¹² Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin süpüla niyaawatüin saa'u. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala.

¹³ Tekirajüin tü wayuukolüirua waneepia süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma.

‘Süka jamüin, neirakaain
sümüin tü kasa anasü
taa'inrakat,
otta nnojoliishii ne'raajüin
taya.

Je naapüin tü kasa anasü
taküjakat achiki,
otta nnojotsü nayaawateein
aa'u tü tekirajeekat anain
naya'.

¹⁴ Manoulakat tü wayuukolüirua, süpülajatü shikeraajüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Isafas chi nünüikimaajachikai sünain maa:

‘Ja'itatataairü ma'i jaapüin otta
ji'rüin,
nnojottataaleerü jiyaawatüin
aa'u.

¹⁵ Tü wayuukalüirua, süsülajaain süche'eirua otta so'uirua toulia.

Süchechajaain saa'inrua

suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoiishii naya anoujeein tanain.

Müleka nanoujüleje,
anasüje tatüma nakuaippa
tamaa',

müsü nünüiki Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹⁶ Ayatshi Jesús sünain nümüin namüin: “Anata'aleeshiija'a ma'i jia süka ji'rüin je süka jaapüin tü tekirajakat anain. ¹⁷ Tamüsü paala jümüin tü shiimainkat: Wainma na nünüikimaajanakana Maleiwa je na wayuu anakana no'ulu'u Maleiwa paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapeein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je nnojotsü naapüin.

**Tü shikirajakat anain tü
nüchikikat chi apünajüikai**

¹⁸ “Jaapa jumaala tanüiki jütüjaaiwa saa'u tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi apünajüikai taküjaitpakat sümüin tü wayuukolüirua sünain ekirajaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma: ¹⁹ Tü waiyee ejituukat eepünaale süliikatünüin aa'u sütüma wayuu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa sümaa nnojolüin nayaawatüin saa'u. Asütünamaatüsü tü pütchikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'alüin sünain. ²⁰⁻²¹ Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa

sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshijja suulia anoujaa. ²²Je tü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein, shia nakuaippa wayuu eekai naapiün nünüiki Maleiwa. Akatsa malaüle'erüin naa'in naya sünain anoujaa sükajee kachiiruain ma'i naa'in shii'iree washirüü, tü nnojotkat kalu'uin talataa. ²³Otta tü waiyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonoin sümaa. Koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünainjee wane'eya", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Süchiki wane mojuui sa'aka tü pünajütkat

²⁴Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin sümüin tü wattakat saalin wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane yüüja eere nüpünajüin wane wayuu waiyee anasü kanüliasü 'trigo'. ²⁵Shiasa aipa'apa wanaa sümaa natunküin na wayuukana, süntakalaka wane na'ünüü sulu'ümüin tü yüüjakat sünain shijjinain sa'aka tü trigokat wane sü'ü mojuui keimsesü. ²⁶Mayaainje wanaawain ma'i jo'uuiwa'aya tü mojuuikat sümaa tü trigokat, süsotapa tü trigokat sümaa kachoin,

atüjaana aa'ulu sünain ein tü mojuuikat sa'aka.

²⁷"Nantakalaka na nüchepchiakana chi ka'ttiashikai sünain namüin nümüin: 'Walaamainkalee, ¿aashi apünajayaain pia "trigo" sulu'u tü pa'apainsekak? ¿Jamakalaka shiweetaka'a joolu'u mojuui keimsesü yaa sulu'u?', namakalaka nümüin. ²⁸'Saainjala saa'in tamüin tü ta'ünüükaliirua', nümakalaka namüin. '¿Pücheküin süpüleerua wayuunaain shia?', müshii na nüchepchiakana. ²⁹'Nnojo. Müleka jiyuunaale shia, eesü süpüla shiyuunaain tü trigokalia. ³⁰Shia anaka alu'u müleka juu'ulaale süpüla süntapa sükalia tü trigokat süpüla shi'yonoojünüin. Je so'uweena ka'ikat tia, taluwataweena na a'yataaliikana süpüla nejinnajüin palajana tü mojuui keimsesükat süpüla na'ajaa. Otta süchikijee, nakotchajeerü tü trigokat sümaa ne'itaainjatiün shia sulu'u tü anaajaaleekat ta'ttia', müshi nia namüin", nümakalaka Jesús.

Süchiki tü sü'ukat "mostaza"

³¹Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin sümüin tü wattakat saalin wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü 'mostaza' münakat. ³²Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünüin, osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin

wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³³Ekirajataalashi joo nia süka wane'eya: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, nukuaippa Maleiwa süna aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa süna aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴Ekirajüshi joolu'u Jesús tü wattakat saalin wayuu waneepia süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma.

³⁵Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nüniikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nüniikimaajachikai süna maa:

"Shiasa süchikijee nükumajüin Maleiwa tü mmakat sümaiwa paala, eesü kasa eekai nnojoliyülüin nüküjüin achiki sümüin wayuu.

Shia tekirajeetka achiki maa'ulu yaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma".

Tü shikirajakat anain tü süchikikat tü mojuukat

³⁶O'unüshi joolu'u Jesús yalajee yala sa'akajee tü wattakat saalin wayuu süna nikerolüin nüchikua sulu'umüin tü miichikat eejachire paala nikirajüin. Arütkaashii na

nikirajüinkana nüna nmüin süna namüin nümüin:

—Pikirajüinapa waya süna wane kasa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ¿Jamalu'ut tü püküjakat wümüin süchiki tü mojuui sa'akakat tü trigokat? —namakalaka nümüin.

³⁷Nüsouktakalaka Jesús namüin: —Chi apünajakai tü so'ukat trigo, taya tayakai chi Shipayakai Wayuu. ³⁸Je tü yüüjakat, shia tü wayuukolüirua süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Je tü so'ukat "trigo", shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa. Je tü sü'ukat mojuui keimsesü, shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi nü'ünüikai Maleiwa, chi Yolujaakai. ³⁹Chi ejinakai sü'ü mojuui sa'aka tü trigokat, nia chi Yolujaakai. Je tü sükaliakat "trigo" süpüla shi'yonoojünüin, shia tü ka'i saja'lajaweeetkat o'u kasa süpüshua. Je na wayuu a'yataakana süna akotchajaa tü trigokat, naya na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa.

⁴⁰"Je maa aka shiyuunnüin tü mojuukat süpüla a'ajünaa, akaweeria tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi Yolujaakai so'u tü ka'i saja'tteetkat o'u kasa süpüshua. ⁴¹Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tajüteena na aapiee tama'anajeejanakana süpüla nayu'lüin na kaainjaraliikana oolulaka na kaainjalapü'ükana atüma wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa. ⁴²Ajutüneena naya natüma na aapieekana sa'akamüin tü sikikat, tü kanülüakat Hades süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere

na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat. ⁴³Otta tü wayuukolüürua aluwataaushikat nütüma Maleiwa, saa'u lotüin ma'i nakuaippa nu'upala, eejeena naya nümaa chi Nashikai Maleiwa süna'in kojutüin ma'i naya nütüma chaa eere nuluwatain. Otta joolu'u, chi eekai nüshatein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain.

Süchiki tü jula'akat oo'ulaka tü kaa'ürülakat

⁴⁴“¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa süna'in aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in wane korolo kojütüsü ojotünakat paala sulu'u wane jula'a sulu'u wane yüüja. Nüntakalaka wane wayuu süna'in tü korolokot. Nojoitakalaka shia süchikua süna'in nu'unüin sümaa talatüin ma'i naa'in. Nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkat nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin tü yüüjjakat eere tü korolo nüntakat anain.

⁴⁵“Tü nuluwataayakat Maleiwa, müshi aka naa'in wane wayuu achajaakai süchiki kaa'ürülairua eekai anasüin. ⁴⁶Je nüntakalaka süna'in tü kaa'ürüla anasükat ma'i süna'in kojutüin ma'i shia, nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkat nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin shia.

Süchiki wane kusu

⁴⁷“Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane kusu ajütünakat shiroku tü palaakat, kasitkat jime eekai shikaajünüin oo'ulaka eekai

meakaajuuin. ⁴⁸Je wotopa tü kuskot, najaraittüin na olojüshiikana jime sotpa'amüin tü palaakat süpüla nakatajüin tü jime ekaajuushikat suulia tü mekaajuusatkat süpüla ne'itaainjatüin tü ekaajuushikat sulu'u wane katto'ui. Oo'ulaka tü mekaajuusatkat, ojetünüsi ne'e natüma. ⁴⁹Akaweeria tü wayuukolüürua so'u tü ka'i saja'ttatkatkat o'u kasakat süpüshua. Anteena na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa süna'in nakatajüin wayuu eekai kaainjaralüin suulia tü wayuu eekai lotüin sukuaippa nu'upala Maleiwa. ⁵⁰Je na kaainjaraliikana, ajütüneena natüma na aapieekana sa'akamüin tü sikikat, tü kanüliakat Hades, süpüleekat tü ouktüsükalüürua, eere na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

⁵¹Nüsakirakalaka Jesús naya: —¿Jiyaawata aa'u süpüshua tü taküjaitpakat jümüin?

—Aa —namakalaka na nikirajüinkana.

⁵²Nümakalaka Jesús: —Saa'u jiyaawatüin shia, tamüshii paala jia: Chi eekai nikirajüin süna'in tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, müleka niyaawatüle saa'u tü nuluwataayakat Maleiwa, müshi aka naa'in chi wayuu washirü ayu'tkai korolo kojutshaatasü eekai sünaajuushin sulu'u wane juraskeerü, kasa eekai jeketüin je kasa eekai laülaain.

Ayoutkünüshi Jesús cha'aya Nazaret

⁵³Shiasa Jesús süchikijee ekirajaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma,

o'unüshi yalajee yala. ⁵⁴Je nüntapa sulu'umüin tü pueulo eejachire nia tepichiiwa'aya, o'ttüshi nia süinain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekat.

—¿Jarai cheje kekiika atüma chii? ¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa? —müsü tü wayuukolüirua süka ponüin ma'i saa'in tü nümakat Jesús.

Otta waneerua, asakijirawa'ain müshii:

⁵⁵—Watüjaa aa'uchi nia süinain niain wane nüchon chi a'yataaikai sümaa taapüla. Je we'raajüin María tü niikat oo'ulaka Jacobo, José, Simón je Judas na nimüliayuukana.

⁵⁶Otta na nüshunuukana, kepiashii yaaya sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa. ¿Jarai cheje eera laülaaka atüma nia süpüla aa'inraa tü naa'inrakat? —namakalaka.

⁵⁷Müshi Jesús joolu'u süka nnojolichipain kasajachin nia namüin:

—Müinka nüntüle wane nüniikimaajachi Maleiwa nuumainpa'amüin, mojuteechi nia sütüma tü wayuukolüirua je sütüma tü nüpüshikalüirua, maa aka tayakai süinain mojutüichipain jütüma joolu'u —nümakalaka namüin.

⁵⁸Je süka nnojolüin nanoujain nüinain, nnojoishi aa'inrüin cha'aya wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

Nüchiki Juan süinain nu'utinnüin aa'in paala nütüma Herodes

14 ¹Otta müshia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús sümaa süpüshua tü kasa naa'inrakat sainküin mmakat. ²Nümakalaka Herodes namüin na a'yataalikana nüinain: “Chi

Jesúsikai anülia, nia ne'e naa'in tamüin Juan chi owoutisaajüikai, oso'iraasü eera naa'in süchikijee ouktaa. Müshijese pülashin nia süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa”, nümakalaka Herodes.

³⁻⁴Je nüchiki Juan süinain nu'utinnüin aa'in paala, müsü mayaa: Herodías tü nu'wayuusekat Herodes, nu'wayuusesü paala Felipe chi nimüliakai Herodes. Otta müshia Juan, mapü'üshi nüinain Herodes: “Nnojotsü anain no'ulu'u Maleiwa süinain pu'wayuusein tü jierü nu'wayuusekat paala chi pimüliakai”. Je sükajee tia, ata'ülinnüshi Juan nütüma sümaa nüpüreesajüin nia. ⁵Otta müshia Herodes, o'utünee aa'inchi ma'i Juan nütüma. Akaisa mmolüin nia sheema tü wayuu judiokolüirua, süka nüniikimaajachin Maleiwa Juan saajüin.

⁶Otta so'u wane mi'iraa nütüma Herodes saa'u nikeraajüin juya, oyonnajüsü tü süchonkot Herodías su'upala tü wayuu antakat süinainmüin tü mi'iraakat. Süka talatüin ma'i naa'in Herodes sümaa tü süchonkot Herodías, ⁷müshi nia sümüin su'upala tü wayuukolüirua: “Tamüsü paala pümüin joolu'u su'upala tü kasa chakat iipünaa: Taapeerü pümüin tü kasa püchunteekat tamüin”, nümakalaka sümüin. ⁸Je saa'u shi'iküntüin aa'in sütüma tü shiikat soo'opünaa tü kasa süchuntajatkat, sümakalaka nüinain:

—Püntira tamüin yaamüin sulu'u wane pülaata tü nikiikat Juan chi owoutisaajüikai —sümakalaka nüinain.

⁹⁻¹⁰Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sütüma tü süchuntakat. Shiasa saa'u pansaaitpain nünüiki sümüin su'upala tü wayuukolüirua, nümakalaka namüin na nüsurlaatsekana:

—Ju'una nünainmüin Juan chi püreesashikai jüshottoiwa nünutpünaa.

¹¹Nantitkalaka tü nikiikat chi müliashiikai sulu'u wane pülaata sünain naapüin shia sümüin tü süchonkot Herodías. Shi'ikajaaikalaka shia sümüin tü shiikat. ¹²Otta müshi'iya na nikirajüinkana Juan natüjaapa saa'u sünain ouktüin nia, antüshii naya sünain naapaain chi müliashii süpüla ne'iküin amouyuupa'amüin. Süchikijee tia, o'unüshii naya nünainmüin Jesús süpüla aküjaa nüchiki nümüin.

Ekitshi watta saalin wayuu Jesús

¹³Naapapa Jesús nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'in, o'otooshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain no'unüin sujuuna tü wayuukolüirua chamüin eemüinre yüütüülin mmakat. Otta tü wattakat saalin wayuu sütüjaapa naa'u Jesús, o'unüsü nüchiirua süka suu'ui sulu'ujee tü pueulokalüirua. ¹⁴Nüntaiwa'aya Jesús, ni'rüin tü wattakat saalin wayuu. Nümüliajakalaka naya sünain niyajúin eekai ayuulin.

¹⁵Shiasa motsopa ka'ikat, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sünain namüin nümüin: —Ekirajüikalee, yüü'iyütüüisü ma'i tü mmakat yaaya, je alü'ütsü süpüla shipiyu'ujaain. Anasü müleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua

nayalajaaíwa tü neküinjatkat — namakalaka nümüin.

¹⁶Nüsouktakalaka Jesús namüin: —Anashii makatüle naya yaaya. Jaapa jiakana neküin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷Namakalaka nümüin: —Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana.

¹⁸—Iche'era tamüin. ¹⁹Anakaja müleka süikkalaale tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisukat pan je tü piamasukat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ²⁰Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo piammüin katto'ui. ²¹Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.

Waraittushi Jesús soo'opünaa tü palaakat

²²Shiasa mapa süchikijee tia, nüjütüin Jesús na nikirajüinkana süpüla no'unüinjanain nüpüleerua. No'otookalaka sulu'u tü anuakat sünain no'unüin namüiwa nüpüleerua waneemüin sa'ata tü palaakat süma'inru'u nüpütaain Jesús süpüla tü wayuukolüirua. ²³Shiasa süchikijee nüpütaain süpüla, o'unüshi Jesús nümüiwa saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa

Maleiwa. Je motsapa ka'i, eeshi nia nümüiwa saa'u tü namünakat. ²⁴Otta müsia tü anua kalu'ukot na nikirajüinkana, wattasü shia suulia tü mmakat. Je yala pasanain sünnain tü palaakat, napanapajakalaka joo wane joukta. Katsüinsü ma'i joo tü palaakat süttüma.

²⁵Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat, o'unüshi Jesús nanainmüin na nikirajüinkana sünnain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat.

²⁶Shiasa ne'rapa Jesús sünnain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat,

—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e —namakalaka sünnain na'waatüin sümaa mmoluu sheema tü ne'arakat.

²⁷Nüsouktamaatalaka Jesús namüin:

—Nnojo mmolüin jia, jüchechera jaa'in. Taya tayakalin —nümakalaka namüin.

²⁸Nümakalaka Pedro nümüin:

—Senyotkalee, müleka shiimainreje piain we'rüin, anakaja peenaküle taya süpüla tantajachin pünainmüin soo'opünaa tü palaakat.

²⁹—Anakaja, jalaichi pümaala —nümakalaka Jesús nümüin.

Nüshakatalaka joo Pedro sulu'ujee tü anuakat sünnain waraittüin soo'opünaa tü palaakat nünainmüin Jesús. ³⁰Otta mmothalaka Pedro sotopa naa'in tü wawaikat. Nu'ttakalaka sünnain nimerolo nimerolo nümüin shirokümüin tü palaakat.

—Jalia taya Senyotkalee —nümakalaka nümüin Jesús sünnain nu'waatüin.

³¹Otta Jesús, niyurulamaatüin nütüna sünnain naapaain Pedro.

—Pia matsüinkai anoula, ñjamüsü nnojotka'a püchechertüin

paa'in sünnain anoujaa tanain? —nümakalaka Jesús nümüin.

³²Je no'otoopa sulu'ümüin tü anuakat, ejimalaa müsia tü jouktaikat. ³³Otta na nikirajüinkana yaakana sulu'u tü anuakat, na'waajüin Jesús sünnain namüin nümüin:

—Shiimüin ja sünnain piain chi Nüchonkai Maleiwa —namakalaka nümüin.

³⁴Je nantapa waneemüin sa'ata tü palaakat, antüshii naya sulu'ümüin wane mma kanüliasü Genesaret.

³⁵Je niyaawatünapa Jesús süttüma tü wayuuirua kepiakat cha'aya, su'walakajaakalaka nüchiki sainküin süpüshua tü mma pejekat sünnain Genesaret. Süntinnakalaka wayuu eekai ayuulin nünainmüin Jesús.

³⁶Nachuntakalaka na wayuukana nümüin Jesús shii'iree shiain nepettüin ne'e na ayuushiikana sot nüshe'in. Anakalaka nütüma napüshua'aya na eekai nepettüin nüshe'in.

Tü nekirajakat anain na fariseokana

15 ¹Antüshii no'ulukua na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana chajee Jerusalénjee eemüin Jesús sünnain namüin nümüin:

²—¿Jamüshii na pikirajüinkana moonooinka'a sümaa tü ekirajünapü'ukat anain waya judíokana natüma na watuushinuukana? Nnojliikalaka no'lojüin najapü wanaa wamaa süpüla ekaa süpüla wuleinjatüin wakuaippa no'ulu'u Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.

³Nüsouktakalaka Jesús namüin: —¿Jamakalaka shiaka'a ne'e jaa'inrüin tü nekirajapü'ukat

anain jia na jutuushikana, sümaa moonoin jia sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa?

⁴“Soto jaa'in sünnain juluwataanüin nütüma Maleiwa sünnain kojutüinjachin jütüma jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rülin wayumüin nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nii, o'utinnajachi aa'in nia. Shia nuluwataakat anain Maleiwa tüü. ⁵⁻⁶Otta saashin tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana, eeshii süpüla namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya: 'Nnojoleena jia tasülajüin amüin joolu'u süka taapüitpain süpüshua nümüin Maleiwa'. Je sükajee tia, ju'wanajaaitpa tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee ju'unüin süchiirua tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana. ⁷Jia alaa'yuuwana, lotüsü ma'i nünüiki Isafas jüchiki, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, sünnain nümüin mayaa:

⁸ 'Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e,

nnojoittaapa'a kojutüin taya natüma süka süpüshua naa'in.

⁹ Tü namapü'ükat sünnain na'waajüin taya naashin, nnojotsü kasain saamüin tamüin.

Je nekirajüin wayuu sünnain pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e, nnojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain', müsü nünüiki Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin.

Tü yarüttakat atüma saa'in wayuu no'ulu'u Maleiwa

¹⁰Nuuneküin Jesús nachikua na wattakana naalin wayuu nünainmüin sünnain nümüin namüin:

—Jaapa jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeekat anain jia. ¹¹Nnojotsü shiain yarüttüin atüma saa'in wane wayuu nu'upala Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülu'upünaa. Shia yarüttaka atüma saa'in tü pütchi ajüittakat saanükülu'ujee —nümakalaka namüin.

¹²Arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünnain namüin nümüin sujuuna tü wayuukolüirua: —¿Pütüjaa aa'ut sünnain mojushiin namüin na fariseokana tü pükjüütpakat namüin? — namakalaka nümüin.

¹³Nüsouktakalaka Jesús namüin: —Nala fariseokana, müshii aka saa'in wane a'ttiee naatajatü nnojotkat nüpünajalain chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa sünnain nusuje'ereertüin shia mapeena. ¹⁴Anakaja joolu'u müleka nnojoliire kasajanain naya jümüin. Mayaashiije mo'uin naya, e'itaanüshii naya naashin süpüla nee'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin. Soto jaa'in wane kasa: Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütüma wane eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹⁵Nümakalaka Pedro nümüin Jesús:

—¿Jamalu'ut tü pükjüütpakat sümüin tü wayuukolüirua süchiki tü yarüttakat atüma saa'in no'ulu'u Maleiwa? —nümakalaka nümüin.

¹⁶Nüsouktakalaka Jesús namüin: —¿Nnojoliyüta'aya jiyaawatüin aa'u jikanaya tü tekirajakat anain?

¹⁷Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotkot sulu'upünaa jaanükü,

jüle'eru'umüinjatü ne'e sünaïn shiyu'laaïn süchikua juulia. ¹⁸Otta tü pütchi ojuittakat sulu'upünaa jaanükü, jüle'eru'ujeejatü. Mojulu'urüle shia, shia yarüttaka atüma jaa'in nu'upala Maleiwa. ¹⁹Je müleka yarüttüle naa'in wane wayuu, kachiiruasü naa'in waneepia kasa mojusü, maa aka o'utaa saa'in wayuu, maa aka ama'ujawaa sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojokai su'wayuusein, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooo, maa aka a'luwajaa, maa aka aküjaa alawaa süchiki wane wayuu, je maa aka mojuu anüiki sümüin wayuu. ²⁰Shia yarüttaka'a atüma naa'in wane wayuu nu'upala Maleiwa. Otta nnojotsü yarüttüsüin naa'in sütüma mo'lojooïn najapü süpüla ekaa —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

**Tü sünoulakat wane wayuu
nnojotkat judóin**

²¹Shiasa mapa tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón. ²²Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya, wane jierü Canaánje'ewat, suu'uliwo'u tü wayuukolüirua nnojotkot judóin, kepiapü'ukat paala sulu'u tü mmakat Canaán. Antüsü tü wayuukot nünainmüin Jesús sünaïn su'waatüin nüümüin:

—Ekirajüikalee, mayeinsü ma'i tachon sütüma kale'eru'uwaa yolujaa. Pia Nülüinkai David, anakaja pümüliajüle taya —sümakalaka nüümüin.

²³Otta Jesús, ko'utakalaka nia suulia. Narütkaakalaka joo na

nikirajüinkana sünaïn nachuntüin ma'i nüümüin:

—Mojushiisü wamüin tüü. Masütaajusat shia sünaïn a'waataa wachiirua. Anakaja püjütüle shia woulia —namakalaka nüümüin.

²⁴Nüsouktakalaka Jesús:
—Nnojoshi ajütüüshin taya nütüma Maleiwa sünaïn müin wayuu nnojotkat judóin, ajütüüshi taya süpüla to'tte'erüinjatüin tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloulin —nümakalaka.

²⁵Je joolu'u tü jietkat, süsapainyo'ukakalaka shia nüümülatu'u Jesús.

—Ekirajüikalee, pükaaliija taya —sümakalaka nüümüin.

²⁶Nüsouktakalaka sümüin:
—Tamüsü paala pia: Nnojotsü anain müleka saapünüle tü shiküinjatkat süchooin wane wayuu sümüin tü etkalüirua —nümakalaka.

²⁷Sümakalaka nüümüin:
—Aa, shiimüin, Ekirajüikalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutuusükat saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.

²⁸Nümakalaka Jesús sümüin:
—Maachee, te'rüin pia sünaïn shiimüin pünoujain tanain süka süpüshua paa'in. Anakaja müleka naapüle joolu'u Maleiwa tü püchuntakat —nümakalaka sümüin.
Anakalaka tü süchonkot wanaa ma'i sümaa tia.

**Ekitshi watta saalin wayuu
Jesús nüchikua**

²⁹Shiasa mapa tia, ale'ejüshi Jesús nüchikua sotpünaa tü palaakat Galilea. Je yalajee, o'unüshi nia saa'umüin wane

namüna. Nüikkalaakalaka cha'aya.
³⁰Je antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús ayuuisümaaajatü. Eesü wayuu eekai masa'ain, eekai mo'uin, eekai matünain, eekai manülin, je wainma eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai ein ne'e. Antinnüsü tü ayuuisükalüürua nümülatu'umüin Jesús je niyajúin shia. ³¹Je tü wattakat saalin wayuu, ponosü ma'i saa'in tü shi'rakat: Chi manüisaikai paala, kanülichipa, chi matünaaichipa, chi masa'asaikai paala, kasa'aichipa, je chi mo'usaikai paala, ko'uichipa. Je tü wayuukolüürua süpüshua, su'waajakalaka joo Maleiwa, chi Namaleiwasekai nayakana na Israelkana.

³²Nuunejakalaka joo Jesús na nikirajúinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Tamülijee amüinrü tü wattakat saalin wayuu süka apününrüin ka'i tü kettatkat naa'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaipä tü nemiakat. Tacheküin süpüleerua neküinjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktüin jamü, eeshii süpüla nawalejünüin wopulu'u — nümakalaka namüin.

³³Namakalaka na nikirajúinkana:

—Nnojotsü kasain ein yaaya. ¿Jalajeekualüinjatkai wapüla tü eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalin wayuu?

³⁴—¿Jera pan eekat jüma'ana? — nümakalaka Jesús.

—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya sümaa palitchen ne'e jimechen asijuushi —namakalaka ni'ipajee.

³⁵Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalin wayuu sünain süikkalaainjatüin mmalu'u.

³⁶Naapaakalaka joo Jesús tü

akaratshisükat pan je tü jimechenkat sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojünjatüin na nikirajúinkana süka tü wayuukolüürua. ³⁷Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajúinkana, maa aka akaratshi katto'ui. ³⁸Eejana maa aka 4.000 toooloyuu sa'aka tü wayuukolüürua süpüshua sünain mayaawajuin na jeyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana. ³⁹Je kettaapa shiküin tü wayuukolüürua, nümakalaka Jesús namüin: “Anashii ju'unüle jipialu'umüin”. Je Jesús, o'otooshii nia namaa na nikirajúinkana sulu'u wane anua sünain o'unaa eemüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokot Magdala.

Achuntünüsü nümüin Jesús naa'inrüin kasa anasü

16 ¹Je nantapa chamüin cha'aya, eeshii napüla wane wayuuirua fariseo oo'ulaka waneerua saduceo. Antüshii naya süpüla nasakirayaainjachin Jesús shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanajatkat natüma nümüin. Nachuntayaa'in nümüin naa'inrüinjatüin no'upala wane kasa eekai anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjatkat nukuaippa sünain nüjünalain nia Maleiwa.

²Nüsouktakalaka Jesús namüin: “Müleka ishohle tü sirumakat motsapa ka'i, 'Nnojoleerü a'itüin juya', müshii jia. ³Otta müleka ishohle shia watta'a maalü sümaa sirumain, 'Juyapeerü so'uka'i tüü', müshii jia. Jia kayaawasekana

sümüin tü sirumakat, çjamüsü nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'inrakat maa'ulu yaa? ⁴Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rülüikana ma'i wayümüin nümüin Maleiwa, çjamüsü taa'inreeka'a jütüma wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjatkak takuaippa sünaïn nüjünalain taya Maleiwa? Shiümüin tü tamakat jümüin: Nnojoleerü taa'inrüin tü juchuntakat tamüin. Shia soto jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümאיwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u mapeena sünaïnjee sünaïn nüjünalain taya Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin. Kettaapa nünüiki, o'unüshi nia nama'anajee.

**Achiajaanüshii na
nikirajüinkana suulia**

tü nekirajakat anain na fariseokana

⁵Otta na nikirajüinkana Jesús, sotüitpa naa'in joolu'u sünaïn malü'üjüin naya tü pan nakotchirakat paala nanainjee na wayuukana. ⁶Nüchiajaataalakalaka naya sünaïn maa namüin:

—Jalia jia suulia tü oolojiakat pan nama'anajeejatkak na fariseokana oo'ulaka tü nama'anajeejatkak na saduceokana —nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

⁷Namajiraakalaka sütüma tü nümakat Jesús:

—Shiakajasa'a nümüin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.

⁸Süka nütüjaain saa'u Jesús tü naashajaajiraakat achiki, müshi nia namüin:

—Jiirakaa jiakana motsokana anoula, çjamüshii jaashajaajiraaka'a

süchiki sünaïn nnojolüin pan jüma'ana? ⁹¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeeekat anain jia? Soto jaa'in wanaa sümaa tekirüin 5.000 tooloyuu oo'ulaka jieyuu je tepichiya süka tü ja'raisukat pan je sünaïn süpütaain wainma süchikijee. ¹⁰Je soto jaa'inya wanaa sümaa tekirüin 4.000 tooloyuu oo'ulaka jieyuu je tepichiya süka tü akaratshisukat pan je sünaïn süpütaainja'a wainma süchiki. ¹¹Otta wanaa sümaa tachiajaain jia, nnojoshi taya aashajaashin süchiki pan. Shia tachiajaaka oulia tü oolojiakat pan nama'anakat na fariseokana oo'ulaka na saduceokana —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹²Nayaawatüitpa aa'u joolu'u na nikirajüinkana sünaïn shiain nüchiaain oulia tü nekirajakat anain na fariseokana oo'ulaka na saduceokana, tü a'walakajaakat sa'akamüin wayuu, nnojoloja'a shiain tü oolojiakat pan.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

¹³O'unüshi joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana sü'ütpa'amüin tü pueulokat Cesarea de Filipo münakat. Nümakalaka Jesús namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, çjarai taya saashin tü wayuukolüirua?

¹⁴Nasouktakalaka ni'ipajee:

—“Niataa Juan chi owoutisaajüikai”, müsü waneerua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Niataa Jeremías, niataa no'uluku na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümüin.

¹⁵—Jama jiakana, çjarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.

¹⁶Nūsouktakalaka joo Pedro nümüin:

—Pia Cristoka'aya, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu. Pia chi Nüchonkai chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa — nümakalaka Pedro.

¹⁷Nümakalaka Jesús nümüin: —Simón, nüchonkai Jonás, anata'aleeshija'a ma'i pia. Nnojotsü piyaawatalain aa'u shiimüinkat tüü sükajee ne'e pikirajünüin sünnain sütüma wayuu. Nia chi Tashikai chakai iipünaa ee'iyataka shia pümüin.

¹⁸Tamüshi paala pia: Watüjaa aa'ut sünnain “Ipa” malu'ulüin tü anülee Pedro makat te'itaakat paala pünnain. Je joolu'u, maa aka ichein ma'i süsa'a wane miichi müleka shi'itaanüle saa'u ipa, akaweeria sünnain ichein ma'i tü pünoulakat. Je meeria nanoula na anoujashiikana tanain sainküin mmakat. Je nnojoleena shiyamülüin naya tü ouktaakat. ¹⁹Meechi aka pia wane wayuu kajapulu'ukai atümaa shiyaawein wane miichi, süka laülaweechin pia wanaa tamaa chaa eere nuluwataain chi Tashikai Maleiwa. Tü kasa kapükat pütüma yaa saa'u mmakat, kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat pütüma yaa saa'u mmakat, taasheerü chaa iipünaa eere Maleiwa —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁰Ni'ikakalaka joo Jesús naa'in na nikirajüinkana sünnain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin tachiki sümüin wayuu sünnain tayain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa —müshi nia namüin.

Akütjüshi Jesús nüchiki sünnain ouktajachin

²¹Shiasa süchikijee ka'ikat tia, o'ttüşhi Jesús sünnain akütjaa namüin na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü aa'inneetkat nüka mapeena sünnain nümüin namüin: “Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua to'unüin Jerusalénmüin süpüla müliainjachin ma'i taya natüma na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya”, nümakalaka namüin.

²²Najattünakalaka Jesús nütüma Pedro mamüin aka türa sünnain nüchiaainjachin nia:

—Senyotkalee, jalia pia suulia sülanüin pümüin tüü —nümakalaka.

²³Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sünnain nümüin nümüin:

—Nünüikimajachi pia Satanás, ko'uta ne'e pia toulia. Nnojo pa'alijirüin taya suulia tekeraajüin tü nüchekakat tapüleerua Maleiwa. Tü jülüjjakat paa'in, püle'eru'ujeejati ne'e shia, nnojotsü shiain tü ni'inaajalakat paala chi Maleiwakai tapüleerua —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁴Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: “Chi wayuu eekai tamawein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in

saa'u noonoin sümaa tanüiki.
²⁵Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije o'utüneechin aa'in sünaajee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma. ²⁶Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia, amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua, süka nnojolüin suuntuin tü nuwashirüinkat süpüla nu'tte'ennüin sükajee. ²⁷Tayakai chi Shipayakai Wayuu, anteechi tachikua eejee chi Tashikai saa'u e'itaaushin taya nütüma süpüla aluwatawaa wanaa nümaa je eejeena na aapieekana nüma'anajeejanakana tamaa. Anteechi taya süpüla tawalaajeerüin wane'ewai sükua tü wayuukolüirua saa'u süpüshua tü kasa saa'inrapü'ükat, maa aka na aa'inrakana kasa anasü, otta na aa'inrakana kasa mojusü.
²⁸Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu yaa nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin tayakai chi Shipayakai Wayuu sünaain o'ttaa sünaain aluwatawaa”.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

17 ¹Je mapa aippirua ka'i süchikijee tia, neenajaakalaka Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan, chi nimülüakai Jacobo, süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi. ²Je chamüin cha'aya, ee'iranajaasü nukuaippa Jesús no'upala. Chuwatsü ma'i nu'upünaa maa aka naa'in chi ka'ikai. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i.

³Eweenaa müshi'iyaa no'upala wane piamashii wayuu sünaain naashajaain nümaa Jesús: nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünuikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa.

⁴Nümakalaka Pedro:

—Senyotkalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala. Müleka pücheküle, anasü müleka takumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —nümakalaka.

⁵Wanaa sümaa naashajaain

Pedro, eweetala müsu wane siruma kasuutalü ma'i nanainmüin. Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat: “Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa. Jüüjüü jümata sümüin nünuiki”, sümakalaka tü pütchikat namüin.

⁶Je na apünüinshii kana nikirajüin, naapapa tü pütchikat, a'wachiraashii mmalu'u süka mmolüin ma'i naya.

⁷Nürütkaakalaka Jesús nanainmüin sünaain ni'itaaain najapü nanain sünaain nüümüin namüin:

—Jüsha'walaa, nnojo mmolüin jia —nümakalaka namüin.

⁸Otta nayaletpa nekii, ne'rüin Jesús sünaain nüümüiwain.

⁹Je wanaa sümaa nashakatüin saa'ujee tü uuchikat, ni'ikakalaka joo Jesús naa'in sünaain nüümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin taso'iraapa aa'in süchikijee ouktaa, taya chi Shipayakai Wayuu — nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰Nasakirakalaka nia:

—¿Jamüshii naküjaka'a na karalouktamaajanakana nüchiki Elías sünaain niainjachin antiün palajana nüpüleerua chi Cristo

Nüneekajalakai Maleiwa?

—namakalaka.

¹¹Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünain niainjachin

Elías antüin palajana süpüla yapainjatüin nütüma süpüshua tü nüpüshikalüirua Maleiwa.

¹²Tamüshii paala jia: Antüichipa Elías, akaisa nnojolin shiyaawatüin nia wayuu. E'rülüishii wayumüin nümüin. Akaweechia tayakai chi Shipayakai Wayuu, ne'reechi amüin tayaka'iya —nümakalaka namüin.

¹³Je na apününshiikana nikirajüin, nayaawatüitpa joolu'u saa'u sünain niain Juan chi owoutisaajüikai naashajaain achiki Jesús.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yolujaa

¹⁴Nantapa sa'akamüin tü wattakat saalin wayuu, arütkaashi wane wayuu nünainmüin Jesús sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'u sünain nümüin nümüin:

¹⁵—Ekirajüikalee, anii tachon ayuuishi, anakaja pümüliajüle nia. Müliasü ma'i naa'in wanaa sümaa nu'kchichijaain. Ojutu'uwaishi nia sütüma sa'aka tü sikikat je shiroku wüin. ¹⁶To'unirüin paala chi tachonkai nanainmüin na pikirajüinkana shii'iree neiyajeein nia. Isasü nachiki —nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁷Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rülüikana wayumüin tamüin, wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain — nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai — nümakalaka nümüin nüshi chi jintüikai.

¹⁸Otta müshia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi jintüikai. Sujuittakalaka nüle'eru'ujee. Anakalaka chi jintüikai wanaa sümaa tia.

¹⁹Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sujuuna tü wattakat saalin wayuu sünain nasakirüin nia:

—¿Jamüsü nnojotka'a wountüin wayu'lüin tü yolujaakat nuulia? — namakalaka nümüin.

²⁰Nūsouktakalaka Jesús namüin: —Isasü jüchiki süka nnojolüin jünoujain tanain. Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka jünoujüle tanain, ja'itairü nnojolüin katsüin joolu'u tü jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat süchiki wayuu. Maa aka jümataarüle paala sümüin wane uuchi, “Anakaja pu'unüle yaajee ka'yatamüin”, sünoujeerü jünüiki. Nnojoleerü kasain isain jüchiki. ²¹Otta yolujaa eekai müin aka tü ojuittinnakat nuulia chi jintüikai, nnojoleerü ojuittüin müleka nnojorule jüchuntüin nümüin Maleiwa sümaa jaamajüin — nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain ouktajachin

²²Shiasa mapa tia, wanaa sümaa jutkatüin Jesús namaa na nikirajüinkana cha'aya Galilea, müshi nia namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematuüchi ekii taya sajalpulu'umüin wane wayuuirua. ²³O'utinneechi aa'in taya natüma.

Je so'u apünün ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya — nümakalaka namüin.

Je na nikirajüinkana, mojukalaka ma'i naa'in sütüma tü nümüitpakat namüin.

**Tü neerü okotchajünakat
süpüla tü a'waajüleekat**

²⁴Nüntakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin tü pueulokat Capernaum. Eeshii wane okotchajülii neerü süpülajatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Nantakalaka nünainmüin Pedro sünain nasakirüin nia:

—¿Naapiün chi ekirajüikai pia tü neerü süpülajatkat tü a'waajüleekat Maleiwa? —namakalaka nümüin.

²⁵—Aa —nümakalaka Pedro namüin.

Shiasa nikerolapa Pedro sulu'umüin wane miichi, arütkaa müshia Jesús nünainmüin sünain nümüin nümüin:

—Simón, tasakirüin paala pia sünain wane kasa: ¿Jaralii na wayuu awalaajüinjanaka nümüin chi sülaülashikai mma? ¿Naya na nüchooinkana? ¿Nayataapa na wayuu nnojoliikana nüchooin, na wayuu nuluwataakana ne'e aa'u? —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁶—Naya na wayuu nnojoliikana nüchooin —nümakalaka Pedro ni'ipajee.

Nümakalaka Jesús nümüin:

—Nnojoluja mata awalaajüinjanain na nüchooinkana. ²⁷Otta müsia suulia mojujain naa'in na wayuu aashajaayüliikana pümaa, anakaja müleka pu'unüle joolu'u sotpa'amüin tü palaakat süpüla pujutüin tü kuli'rakat shiroku. Je tü palajateekat jime piyu'lüin, pujutala saanükü, je eejeerü püpüla wane neerü kachueera. Paapa tia namüin na okotchajüliikana süpüla wawalaajüin wayakana piamale süka, piakai oo'ulaka tayakai —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

**Kee'ireesü naa'in laülawaa
na nikirajüinkana Jesús**

18 ¹Shiasa mapa tia, arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünain namüin nümüin: —¿Jaraleechi miyo'uka so'uweena wane ka'i eere nuluwataain Maleiwa? —müshii naya.

²Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmüin pasanain nanain na nikirajüinkana. ³Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka nnojorule shii'iranajaain jukuaippa maa aka nukuaippa chi jintüikai, müinaya jia mekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁴Maa aka jintüikai chii sünain nnojolüin yaletayaain naa'in, akaainjachia chi wayuu eekai miyo'uweein cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁵Je chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu, maa aka naa'in jintüikai chii, saa'u nünoujain tanain, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümaa.

**Chi eekai kaainjalain
atüma wane anoujashi**

⁶“Na anoujashiikana tanain, na makana saa'in tepichi, müleka naka'injaale suulia anoujaa nütüma wane wayuu, anashi müleka nujutinnüle chia wayuukai shirokümüin tü palaakat sünain kanutpünaain nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia shiinalu'umüin.

⁷“Kapüleesü saa'innüin tü anasükat sütüma wayuu yaa saa'u mmakat, süka wainmain tü kasa kaainjalakat atüma wayuu. Je süka tia, ayateerü wayuu wainma sünain kaainjalaa. Otta chi eekai

naanjireein tü wayuukolüirua kasa mojusü, 'aisha'ajaa' meechi nia, süka kasalajaneerüin shia nümüin. ⁸Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü je sükajee tü kasa paa'inrakat eepünaale su'unirüin pia tü puu'uikat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia pajapü je puu'ui shiale sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü je puu'ui, chaa eemüinjachire pujutünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua. ⁹Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia po'u sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa eemüinjachire pujutünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.

Süchiki wane aneerü machikisat

¹⁰"Jalia jia suulia pülajüin jaa'in noulia na anoujashiikana tanain, na makana saa'in tepichi. Tamüshii paala jia: Na aapiee e'itaaushikana süpüla aa'inmajaa naya, jutatüsü napüla ekerolaa nünainmüin chi Tashikai Maleiwa chaa iipünaa.

¹¹"Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla to'tte'erüinjatüin wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa. ¹²Wane wayuu ja'aka, müleka kamü'ünüinre nia poloo shikii aneerü je machikitaarüle waneesia sünainjee, nüpüteerü tü süpüshikat, tü mekietsatkat shikii mekietsalümüin, chaa saa'u tü namünakat süpüla o'unaa sünain achajawaa süchiki tü machikisatkat. ¹³Shiimüin tü tamakat jümüin:

Nüntapa chi wayuukai sünain, talataleejeeria ma'i naa'in sümaa suuliale sümaa tü mekietsatkat shikii mekietsalümüin nnojotkat machikisalümüin. ¹⁴Müsia nukuaippa chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa, nnojotsü nücheküin süpüleerua maa'awain nuulia waneesükaije'e tü anoujasükalüirua tanain, na makana saa'in tepichi.

Müleka kaainjarale wane juwala juulia

¹⁵"Müleka kaainjarale wane puwala puulia, anakaja pu'unüle nünainmüin süpüla paashajaain nümaa nümüiwa süchiki tü kasa mojusü naa'inrakat pümüin. Je müleka kapürale naa'in tü püküjakat nümüin, puunteerü anajiraain pia nümaa. ¹⁶Akaajasa müleka niyouktüle pünüiki, anakaja püle'ejüle nünainmüin mapeena sünain pümaain waneesia je piama puwalayuu shiale atüjaakana saa'u sünain pansaain tü pümakat nümüin, maa aka tü suluwataakat anain tü nüchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁷Je müleka ayatüle nnojolüin kapülain naa'in tü pümakat nümüin, anakaja püküjale süchiki tü naainjalakat namüin na anoujashiikana wanaa sümaa jutkatüin. Je müleka niyouktüle tü namakat na anoujashiikana napüshua nümüin, piirakaa pümata nümüin maa aka naa'in eekai matüjüin ayaawajawaa suulia aainjalaa.

¹⁸"Shiimüin tü tamakat jümüin: Tü kasa kapükat jütüma yaa saa'u mmakat, kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat jütüma yaa saa'u mmakat,

taasheerü chaa iipünaa eere Maleiwa.

¹⁹“Tamüsü paala jümüin wane kasaya: Müleka paa'inwale piamashii wayuu ja'akajee sünain achuntaa soo'opünaa wane kasa nümüin chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa, aapüneerü shia namüin nütüma. ²⁰Süka jamüin, eejeechi taya jümaa jiakana anoujashiikana tanain wanaa sümaa jutkatüin jia süpüla achuntaa nümüin Maleiwa, ja'itaina piamashiin je apünüinshiin ne'e jia”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

**Nüchiki wane achepchiee
mamüliajüinsai**

²¹Arütkaashi joolu'u Pedro nünainmüin Jesús sünain nümüin nümüin:

—Senyotkalee, müleka masütaajule wane tawala sünain kaainjalain nia toulia, ¿jeratuainjatü motoka amaa taa'in tü kasa mojusü naa'inrakat? ¿Kojuyatua? —nümakalaka nümüin.

²²Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tamüshi paala pia: Nnojotsü kojuyatuain ne'e. Motowalinjatü paa'in waneepia kaainjalakat o'u puulia —nümakalaka nümüin.

²³Nüküjakalaka Jesús nüchiki Maleiwa sünain nuluwataain süpüla natüjaainjatüin saa'u sünain jamüinjatüin sukuaippa süpüla motüinjatüin naa'in naainjala wane nawala noulia: “Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane wayuu aluwataashi sulu'u wane mma. So'u wane ka'i, neenajirüin na nüchepchiakana nünainmüin süpüla nütüjaain saa'u jerain neerü najuyaaajüin nuulia wane'ewai nakua

süpüla nawalaajüinjatüin shia nümüin süchikua. ²⁴Nüntakalaka nünainmüin wane chi nüchepchiakai kajuyaalakai watta saalin neerü nuulia. ²⁵Otta nnojotkalaka nuuntüin nuwalaajüin süchikua tü nujuyaalakat. Nüsouktakalaka chi laamakai: ‘Jüikka jümaala chi wayuukai sümaa nu'wayuuse sümaa nüchooin oo'ulaka süpüshua tü kasa eekat nüma'ana süpüla walaainjatüin tü nujuyaalakat toulia süka tü naliakat’, nümakalaka.

²⁶“Nüsapainyo'ukakalaka chi nüchepchiakai nümülatu'u chi nülaamainkai sünain nuchuntashaatain nümüin nümüliailüin nia sünain nümüin nümüin: ‘Anakaja paawarüle paala taya, tawalaajeerü pümüin süpüshua tü tajuyaalakat’, nümakalaka nümüin. ²⁷Je chi laamakai, nümüliajakalaka naa'inyaka chi nüchepchiakai sümaa nuu'ulaaleein tü nünneetsekat nüpüla sümaa taashin nia nütüma.

²⁸“Otta chi achepchieekai, nu'unakalaka nünainmüin wane achepchiee wanaa nümaa. Nujuyaaajirüin paala wane palitchon neerü. Naapaa nümüshia chi nüpüshikai nümülapünaa sünain nümüin nümüin: ‘Puwalaaja pümaala tü pujuyaalakat toulia’, nümakalaka nümüin.

²⁹“Niasa chi nüpüshikai, nüsapainyo'ukakalaka nia nümülatu'u sünain nüchuntashaatain nümüin nümüliailüin nia sünain nümüin nümüin: ‘Anakaja paawarüle taya, tawalaajamaateerü pümüin süpüshua tü tajuyaalakat’, nümakalaka nümüin.

³⁰“Nüsouktakalaka nümüin: ‘Nnojoruleeja'a süpüla taawalüin

pia', nümakalaka nümüin.
Nüpüreesajitkalaka joo chi
nüpüshikai wane'ere'eya nujuittüin
nuwalaajapa tü nujuyaalakat.

³¹Nayasa na waneerua
achepchieekanairua, mojukalaka
ma'i naa'in naapapa süchiki tü
alatakak. No'unakalaka nünainmüin
chi nalaamainkai sünain aküjaa
süchiki süpüshua tü alatakak nümüin
chi napüshikai.

³²“Je joolu'u chi laamakai,
neenajakalaka joo chia
nüchepchiakai nünainmüin sünain
nümüin nümüin: 'E'rüikaiche
aa'in wayumüin pia. Aashin
too'ulaayaainkain tü tanneetekat
püpüla süka püchuntüin tamüin
taawalüin pia. ³³Mojushiüsü
tamüin nnojoliün pümüliajüin chi
püpüshikai maa aka tamüliajüin
pia', nümakalaka nümüin. ³⁴Je
sünain jashichin ma'i chi laamakai,
nujutitkalaka joo chi nüchepchiakai
sulu'umüin tü kaatsetkat süpüla
ni'yaajünüin wane'ere'eya
nujuittüin nuwalaajapa süpüshua tü
nujuyaalakat.

³⁵“Tamüshii paala jia: Akaweenia
jia wane'ewaie jukua nütüma chi
Tashikai Maleiwa chakai iipünaa
müleka nnojorule motoleeinya jaa'in
naainjala na juwalayuukana juulia”,
nümakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana.

**Ekirajüshi Jesús soo'opünaa
akatalawaa suulia a'wayuusee**

19 ¹Shiasa nüküjapa Jesús tüü
namüin na nikirajüinkana,
o'unüshi nia chajee Galileajee
sulu'umüin tü mmakat Judea. Je
yalajee yala, o'unüshi waneemüin
sa'ata tü süchikat Jordán.

²Suushikajaakalaka watta saalin

wayuu nüchiirua. Je nüntapa
chamüin, niijajüin wayuu eekai
ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua.

³Narütkaakalaka wane wayuu
fariseoirua nünainmüin Jesús
süpüla nasakirayaainjachin nia
shii'iree niweetirüin wane pütchi
kasalajanajatkak nümüin natüma
sünain maa:

—¿Anasü müleka nuu'ulaale
nu'wayuuse wane wayuu saaliijee
kasa eekai een ne'e? —namakalaka
na fariseokana nümüin Jesús.

⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Jütüjaa aa'ut tü ashajünakat
paala süchiki jamüin sukuaippa
wayuu wanaa sümaa sükumajünüin
paala sümaiwa nütüma Maleiwa.
Nükumajüin wayuu toolo oo'ulaka
wayuu jierü. ⁵Je nümakalaka chi
Maleiwakai: “Sükajee takumajüin
wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü,
anashi nujuittüle chi wayuukai
nuulia chi nüshikai je suulia
tü niikat süpüla ka'wayuusein
nia je süpüla kepiainjachin nia
sümaa tü nu'wayuusekat saa'u
sa'aniraaipain nukuaippa
sümaa”, müshi Maleiwakai paala
sümaiwa. ⁶Waneeinapa wayuu naya,
nnojoliinapa katata'awain. Tamüshii
paala jia: Sa'aniraapa nukuaippa
wane wayuu toolo sümaa wane jierü
nütüma Maleiwa, nnojotsü anain
süpüla sükatajiraanüin sütüma
wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁷Namakalaka na fariseokana
ni'ipajee:

—¿Jamaka'a sümaka'a tü
nüshajakat Moisés tü makat:
“Müleka nücheküle wane wayuu
süpüleerua nuu'ulaain suulia
tü nu'wayuusekat, che'ojaasü
nüshajüin ne'e wane karaloukta
aapiria tü nu'wayuusekat sünain

nuu'ulaainjatüin shia. Süchikijee naapüin tü karalouktakat sümüin, eesü süpüla nüjütüin shia nüma'anajee”, makat? —namakalaka nüümüin Jesús.

⁸Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—“Ma jütüma sukuaippa

ju'wayuuse müleka juu'ulaweere suulia”, müshija Moisés namüin na jutuushinuukana süka nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua. Eekaja'a su'ttaiwa'aya, nnojotsü majatüin. ⁹Je tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, sümaa nnojotsüin süma'üjiraasüin nümaa wane wayuu naata nuulia, müleka ka'wayuuse nia nüchikua, kaainjalashi. Je kasalajaneerü nüümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaashitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nüümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaashitkat —nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

¹⁰Namakalaka joolu'u na nikirajüinkana nüümüin Jesús:

—Müleka shialeje nukuaippain wane wayuu sümaa tü nu'wayuusekat tia pümakat, anasüja ayatüle wane wayuu ma'wayuusein —namakalaka nüümüin.

¹¹Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojotsü kapülain saa'in wayuu süpüshua tü jümüitpakat. Naya kapülaka aa'in ne'e na süpülajanakanaja'aya nütüma Maleiwa. ¹²Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka aleinjanain naya. Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka nakapajünüin. Je eeshii eekai ma'wayuusein süka na'yataweein nüümüin Maleiwa chakai iipünaa

süka süpüshua naa'in. Je joolu'u, chi eekai nuuntuin ma'wayuusee, anakaja kapürale naa'in — nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

¹³Je so'u wane ka'i, antinnüshii wane tepichiirua nünaimüin Jesús süpüla ni'itaa'injatüin najapü naa'uirua sümaa nüchuntüin nüümüin Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü wayuukolüirua.

¹⁴Otta müshia Jesús, müshi namüin na nikirajüinkana:

—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nukuaippa na tepichikana sünaain nnojölüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaiippa tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

¹⁵Shiasa süchikijee ni'itaa'in najapü saa'u tü tepichikalüirua, o'unüshi nia yalajee yala.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

¹⁶Nürütkaakalaka nünaimüin Jesús wane wayuu jima'ai sünaain nüsakirüin nia:

—Ekirajüikalee, ¿jarat anasü taa'inrüinjatka süpüla eenjachin taya nümaa Maleiwa waneepia?

¹⁷Asouktüshi Jesús:

—¿Jamüshi püsakiraka'a taya sünaain kasa anasü? Waneeshia Maleiwa niain anashin. Müleka pücheküle süpüleerua eenjachin pia nümaa waneepia, poonoo pümaala sümaa tü nuluwataakat anain — nümakalaka Jesús nüümüin.

¹⁸—¿Tü jaratkat? —nümakalaka nüümüin Jesús.

Nüsouktakalaka Jesús nüümüin:

—Tü nuluwataakat anain, müsü mayaa: “Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojokai pu'wayuusein. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin alawaa süchiki wane wayuu. ¹⁹Kojutüinjatü pütüma püi je püshi. Oo'ulaka na wayuukana napüshua, anashii aire püpüla maa aka alin pia püpülaajiraa”, makat —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁰—Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya. ¿Kasa che'ojaaka tapüleerua? —nümakalaka nümüin Jesús.

²¹Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Müleka pikeraajeere süpüshua tü nüchekakat püpüleerua Maleiwa, anashi müleka puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamüin cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüin süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.

²²Je chi jima'aikai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, o'unüshi nüma'anajee sünaain mojuin ma'i naa'in süka washirüin ma'i nia.

²³Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na nikirajüinkana: —Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleeeerü ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa.

²⁴Müshi tachikua: Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane “camello” so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

²⁵Patatsü ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús.

—Isasiija'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu —namajiraakalaka.

²⁶Eirakaashi joo Jesús namüin sünaain maa namüin:

—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.

²⁷Müshi joo Pedro nümüin Jesús:

—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa. ¿Kasakalaka nuwalaajeenain aka waya Maleiwa? —nümakalaka.

²⁸Nüsouktakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaushi tayakai chi Shipayakai Wayuu nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa so'uweena wane ka'i. Otta jia polookana piammüin tekirajüin, saa'u tamaain jia waneepia, aluwataweena jia so'uweena ka'ikat tia naa'u na wayuu Israelkana, na polooshiikana piammüin e'irukuu, sulu'u tü mma jeketkat. ²⁹Je chi wayuu eekai nüpütüin nipia, nuwalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je na'apainse shiale süpüleerua aküjaa tachiki, alana'aleejeeria tü aapüneeekat nümüin maa aka polootua shikii suulia tü kasa nüpütakat. Je eeejeechi nia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaashin naa'in. ³⁰Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashijee kojutüin sütüma wayuu maa'utpünaa yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa so'u

ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

Nachiki wane a'yataalii sulu'u wane apain

20 ¹Nümakalaka Jesús namüin: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane wayuu ka'apainseshi. O'unüshi watta'a maalü pülaasapa'amüin sünain nüchajaain süchiki wayuu süpüla shi'yataainjatüin so'u ka'ikat tia sulu'u tü na'apainsekat. ²Nüküjain namüin na wayuukana sünain nuwalaajüinjachin namüin wane'ewai nakua waneesia neerü kanüliasü 'denario' süpüla wane ka'i saa'u na'yataain nümüin sulu'u tü na'apainsekat. Nüjütakalaka naya sulu'umüin tü na'apainsekat.

³“Shiasa mapa tia, maa aka ja'ipa ka'i, o'unüshi nia nüchikua pülaasapa'amüin. Eekalaka nüpüla wane wayuuirua sha'washawalüin sünain ma'yataain. ⁴Nümakalaka namüin: ‘Anakaja ju'unüle ji'yataaiwa jjakanaya sulu'u tü ta'apainsekat. Tawalaajeerü jümüin ji'yataain’, nümakalaka namüin. ⁵No'unakalaka.

“Je maa aka kale'o oo'ulaka maa aka aliika, o'unüshi nia pülaasapa'amüin nüchikua süka che'ojaayülüin nümüin wayuu a'yataainjatkat. ⁶Shiasa mapa, maa aka motsapa ka'i, o'unüshi pülaasapa'amüin nüchikua'aya. Eekalaka waneeruya sha'washawalüin sünain ma'yataain. Nümakalaka namüin: ‘¿Jamüsü kettatka'a ka'ikat jaa'u sünain ma'yataain jia?’, nümakalaka namüin. ⁷Nasouktakalaka nümüin:

‘Nnojoliishii waya a'yataain süka nnojolin jaralin eenajaain süpüla a'yatawaa’, namakalaka. Nümakalaka namüin: ‘Anakaja müleka ju'unüle sulu'umüin tü ta'apainsekat süpüla ji'yataain chamüin’.

⁸“Shiasa mapa aipa'a, nümakalaka chi ka'apainseshikai nümüin chi ni'ipajachikai: ‘Peenaka na a'yataaliikana süpüla puwalaajüin namüin tü na'yataainkat. Puwalaaja palajana na chiiruajanakana o'ttüin sünain a'yatawaa. Je süchikijee, puwalaajeena na palajanakana o'ttüin’, nümakalaka.

⁹“Narütkaakalaka nünainmüin na o'ttüshiikana sünain a'yatawaa motsapa ka'i. Nawalaajünakalaka wane'ewaite nakua süka wane 'denario'. ¹⁰Otta narütkaapa na o'ttüshiikana palajana sünain a'yatawaa, alatüinjatüyaa naashin namüin suulia tü waneekat 'denario'. Otta nawalaajünakalaka wane'ewaite nakuaya süka wane 'denario'. ¹¹Je nawalaajünapa, o'ttüshii naya sünain noyoojoooin noo'omüin chi ka'apainseshikai sünain namüin nümüin: ¹²‘Nala o'ttüshiikana motsapa ka'i sünain a'yatawaa, wanaawasi puwalaajüin namüin wanaa wamaa waya o'ttüshiikana watta'ajee maalü, ka'isitshiikana so'uka'ipa’, namakalaka nümüin.

¹³“Nümakalaka joo chi ka'apainseshikai nümüin wane: ‘Waa'iraa, nnojoihi e'rüshin wayumüin taya pümüin. Soto paa'in sünain taashajaaletüjülin tüü pümaa sünain tawalaajüinjatüin pümüin tü waneekat ‘denario’ süpüla wane ka'i. ¹⁴Pu'una pümata pipialu'umüin sümaa tü taapüitpakat pümüin. Tacheküin

taa'inyaka wanaaweein taapakat nümüin chi antüshikai chiirua sümaa tü taapakat pümüin. ¹⁵Taashishi taya süpüla taa'inrüin tü tachekekakät süka tü tanneetsekat. ¿Mojushiisü pümüin nnojolin ji'iyein taya saa'u suulia wayuu?; nümakalaka chi ka'apainseshikai nümüin.

¹⁶“Akaweechia chi eekai jekechin sünnain anoujaa tanain, maa aka chi eekai kama'aichin sünnain anoujaa tanain, ekeroleena naya chamüin eere nuluwataain Maleiwa sünnain wanaawain nakuaippa no'ulu'u Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünnain nu'utinnajachin aa'in

¹⁷So'u wane ka'i, wanaa sümaa nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, neenajakalaka namüiwa na nikirajüinkana polooshiikana piammüin sünnain maa namüin:

¹⁸—O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin, je tayakai chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya najapulu'umüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana. “Anashi nu'utinnüle aa'in süka kaainjaralin ma'i nia”, meena naya tachiki ¹⁹sünnain naapüin taya najapulu'umüin na gentilekana. Je naairua, neme'erainpaleechi taya sümaa na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, nakachereechi taya süpüla ouktaa. Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii wane kasa nümüin Jesús

²⁰Sürütkaakalaka joolu'u tü niikat Jacobo je Juan, na nüchonniikana

Zebedeo, nünainmüin Jesús namaa nayakana. Süsapainyo'ukakalaka shia nümülatu'umüin süpüla süchuntüinjatüin nümüin wane kasa.

²¹Nümakalaka Jesús sümüin: —¿Kasa kee'ireeka paa'in taa'inrüin pümüin?

Süsouktakalaka nümüin: —Tacheküin süpüleerua püikkale'erüin na tachonniikana pa'ato'u cha'aya eejeechire puluwataain, wane pikialu'ujee oo'ulaka wane pipe'eru'ujee — sümakalaka nümüin Jesús.

²²Nümakalaka joolu'u Jesús namüin Jacobo oo'ulaka Juan: —Nnojotsü jütüjaain aa'u tü juchuntakat. ¿Juunteerüjasa'aya jülatirüin tü müliaa te'reetkat? — müshi nia namüin.

—Aa, wounteerü —namakalaka nümüin Jesús.

²³Nümakalaka Jesús namüin: —Shiimüin sünnain ji'rüinjatüin müliaa maa aka tayakai. Otta na aikkalaainjanakana tekialu'ujee oo'ulaka tepe'eru'ujee, nnojoshi laülaain taya süpüla, nieechi e'itaaka chi Tashikai Maleiwa — nümakalaka Jesús namüin.

²⁴Shiasa na polooshiikana nikirajüin, natüjaapa saa'u tü nachuntakat, aashichijaashii naya namüin Jacobo je Juan süsala tia. ²⁵Neenajakalaka Jesús napüshua na nikirajüinkana nünainmüin sünnain nümüin namüin:

—Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeewa. ²⁶Otta jukuaiipa jakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai ja'aka, acheküshi jüjüüinjachin jümüin jüpüshua. ²⁷Akaajaa chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua miyo'uweein ja'aka, acheküshi niainjachin jüjüüin

jümüin jüpüshua. ²⁸Maa aka tayakai chi Shipayakai Wayuu, nnojishi antüshin taya süpüla shi'yataainjattüin wayuu tamüin, alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin sümüin wayuu, je süpüla taashinjatüin wayuu wainma suulia saainjala sünaajee ouktüin taya saa'u —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

**Anashii piamashii mo'usalii
nütüma Jesús**

²⁹Ajuittüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ujee tü pueulo kanüliakat Jericó sümaa wayuu watta saalin. ³⁰Eekalaka napüla piamashii wayuu mo'usalii joyojoyolüin sotpa'a tü wopukot. Je natüjaapa saa'u na mo'usaliikana sünaain nülattüin Jesús na'ütpünaa, nowoorulaakalaka joo sünaain namüin:

—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümüliaja waya.

³¹Shiasa tü wayuu wattakat saalin, —Kaseesün jikiisa —müsü namüin na mo'usaliikana.

Otta nayakana, masütaajusalii sünaain a'waataa:

—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümüliaja waya —namakalaka.

³²Nüsha'walaakalaka Jesús sünaain nüsaajirüin na mo'usaliikana nünainmüin.

—¿Kasa jüchekaka taa'inrüin jümüin? —nümakalaka Jesús namüin.

³³—Senyotkalee, anashii müleka ko'ule waya —namakalaka nümüin.

³⁴Nümüliajüin Jesús na mo'usaliikana sümaa ni'itaain najapü sünaain no'u. Ko'u müshijja na wayuukana. Je süka anaitpain no'u, no'unakalaka joo nümaa Jesús.

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

21 ¹Je nülü'ülapa Jesús namaa na nikirajüinkana sünaainmüin Jerusalén, antüshii naya sü'ütpa'a tü pueulokat Betfagé, peje sünaain tü wutai kanüliakat Olivos. Nüjütakalaka piamashii na nikirajüinkana nüpüleerua, ²sünaain nümüin namüin:

—Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat. Jikerolapa sulu'umüin, ji'reerü kapüin wane püliikü oo'ulaka chi süchonkai sü'ütpa'a. Jüsiwaterü tü süpükat süpüla jajattüin naya tamüin yaamüin. ³Je müleka “¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü süpükat?”, sümüle wayuu jümüin, “Che'ojaashii nümüin chi Senyotkai je nüjütiramaateechi yaamüin nüchikua”, meena jia sümüin — nümakalaka Jesús namüin.

⁴Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachi sünaain maa:

⁵“Jüküja namüin na wayuu Jerusalénje'ewaliikana sünaain maa namüin:

‘Iseeichi jünainmüin naa'u wane püliikü puutut chi Aluwataainjachikai jaa'u.

Shiimüin sünaain anamiain ma'ia'nia’ ”.

⁶No'unakalaka na nikirajüinkana sünaain nekeraajüin tü aluwataanakat anain nütüma Jesús. ⁷Najattakalaka tü püliikükot oo'ulaka chi püliiküchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalajanakat naa'u na püliikükana. Je no'otookalaka Jesús naa'u chi püliiküchonkai. ⁸Awayalayaa müsü süshe'inpalajana tü wayuukolüirua wattakat saalin

nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneerua, ashottüshii alanatüna süpüla ne'itainjatüin shia nüpüla eepünaainjachire nülätüin. Naa'inrüin tüü süpüla nee'iyatüin nujutu nümüin. ⁹Je tü wayuuirua wattakat saalin nüpüleerua oo'ulaka nüchiiruajee Jesús, namayaa namakalaka emetut sünaain nasaküin:

“Aleluya,
wa'waajüin chi Nülüinkai
David”.

“Wa'waajüin chi Maleiwakai süka
nüjütüin nia wamüin.
Anata'aleeshija'a ma'i chi
antakai wanainmüin”.

“Aleluya,
wa'waajüin ma'i Maleiwa”.

¹⁰Je nikerolapa Jesús sulu'umüin
Jerusalén, patatsü saa'in tü
wayuukolüirua süpüshua sümaa
naashajaajiraa'in sünaain maa:
—¿Jaraikai nian? —namakalaka.

¹¹Namakalaka na wayuukana
eekai naküjeein:

—Nia Jesús chi nüniikimaajachikai
Maleiwa chaje'ewaikai Nazaret
cha'aya Galilea —namakalaka.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkalüirua

¹²Shiasa süchikijee nüntüin Jesús
Jerusalénmüin, nikerotokalaka
sulu'umüin tü a'waajüleekat
Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu
oikkaasüirua sünaain süikkaain tü
mürüt o'utinnajatkat aa'in nüümüin
Maleiwa, je na ayalajüshiikana.
Nujuittirakalaka na wayuukana
sümaa tü mürütkaalüirua
anoopa'amüin. Nujunnajakalaka
nemeesain na a'wanajaaliikana neerü
oo'ulaka neinase na oikkaaliikana
wuchii toomasü. ¹³Müshi Jesús
sümüin tü wayuukolüirua:

—Tü nüniiki Maleiwa
ashajuushikat paala sümaiwa, müsü
mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü
na tapüshikana tamüin”, müshi.
Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin
jukuaiippa sünaain jüikküin tü
mürütkat, müsü aka saa'in shipia
ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat
—nümakalaka Jesús namüin.

¹⁴Je wanaa sümaa een Jesús
sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa,
antüsü nünaainmüin wayuu eekai
mo'uin oo'ulaka eekai masa'ain.
Niiyajakalaka naya. ¹⁵Otta na
laülaayuushiikana na'akajee na
sacerdote judiokana oo'ulaka na
karalouktamaajanakana, jashichishii
naya nüümüin Jesús saaliijee tü kasa
anasü naa'inrakat ne'rüin, je saaliijee
tü sümakat tü tepichikalüirua sünaain
su'waajüin nia sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa sünaain namüin: “Aleluya,
wa'waajüin chi Nülüinkai David”.

¹⁶Nasakirakalaka Jesús:

—¿Paapüin tü sümakat tü
tepichikalüirua? —müshii nüümüin.

—Aa —nümakalaka Jesús namüin.

—Nnojottaale sotüin jaa'in tü
ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat
Maleiwa makat mayaa:

“Pi'itaa'in na tepichikana oo'ulaka
na atujaayülüikana
süpüla na'waajüin pia süka
süpüshua naa'in”,
makat —nümakalaka namüin.

¹⁷Shiasa süchikijee tia, o'unüshi
Jesús nama'anajee sünaain nu'unüin
sulu'ujee Jerusalén sulu'umüin
tü pueulokat Betania süpüla
nülätirüinjatüin aikat cha'aya.

Ajulujaasü tü wunu'u higuerakat nütüma Jesús

¹⁸Shiasa mapa watta'a maali,
sünaain nüle'ejüin Jesús nüchikua

namaa na nikirajüinkana
Jerusalénmüin, ouktakalaka nia
jamü wopulu'u. ¹⁹Ni'rapa wane
wunu'u kanüliasü “higuera” sotpa'a
tü wopukot, nürütkaakalaka
sünainmüin. Machonkalaka shia
nüpüla, ee'eraaka ne'e süpana.

—Maleeirüma'alee pia machoin
— nümakalaka sümüin tü wunu'ukot.

Ajulujaa müsia tü wunu'ukot
sütüma nünüiki Jesús. ²⁰Je na
nikirajüinkana, patatsü ma'i naa'in
ne'rapa tü alatakat. Nasakirakalaka
Jesús:

—¿Kasa sujulujaamaataka atüma
tü wunu'ukat?

²¹Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin:
Müleka kanourale jia sümaa
nnojolüin wainmajüin jaa'in sünain
anoujaa, juunteerü jaa'inrüin tü
taa'inrakat sümüin tü wunu'ukot.

Oo'ulaka müleka jümataarüle
sümüin wane uuchi, “Anakaja
pu'unüle yaajee shirokumüin tü
palaakat”, sünoujeerü jüntüiki.

²²Tamüshii paala jia: Wanaa sümaa
juchuntüin nümüin Maleiwa, müleka
jünoujüle sünain naa'inrüinjatüin
tü jüchuntakat, shiimüin sünain
naa'inreerüin —nümakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.

¿Jara koonoloka Jesús?

²³Nikerotakalaka Jesús sulu'umüin
tü a'waajüleekat Maleiwa. Je wanaa
sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua
yala, arütkaashii nünainmüin na
laülaayuushiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na
laülaashiikana naa'u na judíokana,
sünain namüin nümüin:

—¿Jara koonoloka pia süpüla
pujuittirüin anooipa'amüin tü
wayuu oikkaatkalüirua? ¿Jarai

ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin
shia? —namakalaka nümüin.

²⁴Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:
—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka
jüsouktüle tamüin, taküjeerü
jümüin kasain ootüin taya süpüla
tojuittirüinjatüin anooipa'amüin
tü wayuu oikkaatkalüirua. ²⁵¿Jara
ke'inaajalaka Juan sünain
owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu,
niataapa Maleiwa? —nümakalaka
Jesús namüin.

Naashajaajiraakalaka namüüwa:
“Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle,
‘¿Jamakalaka nnojoliika'a
jünoujain nünüiki?’, meechi nia
wamüin. ²⁶Oo'ulaka mojushiisü
süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain
süka nünüikimaajachin nia
Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua.
Mojushiijeerü namüin”, majiraashii
naya nujuuna Jesús.

²⁷Nasouktakalaka joo nümüin
Jesús:

—Nnojoshi watüjaain aa'u jaralin
ke'inaajalain.

Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Nnojoluja'a süpüla taküjüin
jümüin jaralin ke'inaajalain taya
— nümakalaka namüin.

Nüküjüin Jesús nachiki piamashii achonlu

²⁸Ayattüshi Jesús sünain
naashajaain namaa na laülaayuu
judíokana cha'aya sulu'u tü
a'waajüleekat. Müshi nia namüin:
“Jülüja jaa'in tü taküjainjatkat joolu'u
jümüin. Eetaashi wane wayuu,
kachonshi piamashii tooloyuu.
Arütkaashi nia nünainmüin
chi emülieekai sünain nümüin
nümüin: ‘Tachee, anakaja müleka
pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u
tü ta'apainsekat’, nümakalaka

nümüin. ²⁹Nnojo, nnojoleechi taya a'yataain sulu'u tü pa'apainsekat' nümakalaka chi emülieekai nümüin chi nüshikai. Otta müshia süchikijee, ee'iranajaasü naa'in je nu'unakalaka ni'yataain. ³⁰Arütkaashi chi nashikai nünainmüin chi epayaakai sünain nümüin nümüin: 'Tachee, anakaja müleka pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u tü ta'apainsekat', nümakalaka nümü'inya. 'Meerüja'a', nümakalaka chi epayaakai nümüin chi nüshikai. Otta mo'unüinkalaka nia, nnojotsü nikeraajüin tü nümakat paala", nümakalaka Jesús namüin.

³¹Nüsakirakalaka joolu'u Jesús na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin:

—Nanainjee na piamashiikana achonlu, çjarai oonooka sümaa nünüiki chi nashikai?

—Chi emülieekai —namakalaka nümüin Jesús.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nayeena ekerolaka cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. Otta jiakana, iseerü jüchiki ekerotaa. ³²Süka jamüin, antüshi paala Juan chi owoutisaajüikai jünainmüin sünain nii'iyatüin jümüin jamüinjatüin jukuaippa süpüla jaa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. Otta jiakana, nnojotsü jünoujain tü nümakat jümüin. Akaajasa na okotchajüliikana neerü oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nanoujüin tü nümakat. Je mayaainje jü'rüin naya sünain anoujaa, nnojotsü jyaawaje'erüin jaa'in, shia eeka ne'e masütaajuin jia sünain jiyouktüin tü

nümakat Juan —nümakalaka Jesús namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

³³Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin: "Jaapa tanüiki süpüla tekirajüinjanain jia süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: Eetaalashi wane wayuu kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünajünaa tü wunu'u kachonkat uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat, nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpünajüinkat süpüla wiinoinjatüin shia. Otta nükumajüin wane türoojo süpüla e'rajia saa'u tü na'apainsekat.

"Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü nüpünajüinkat. ³⁴Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin na nüchepchia nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain maa namüin: 'Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia'.

³⁵"Otta na nüchepchiakana, ata'ünnüshii natüma na aa'inmajüliikana. Nashe'ejüin wane. No'uta aa'inchi wane. Je chi wane, na'ina'aliün süka ipa. ³⁶Shiasa süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane nüchepchiairuaya kojuya noulia na palajanakana nanainmüin na aa'inmajüliikana. Mataaja'a naa atüma'aya. ³⁷Shiasa mapa ma'i, nüjütüinj'a chi nüchonkai nanainmüin na aa'inmajüliikana

sünain nümüin, 'Nieechi kojutka chi tachonkai nattüma', nümakalaka.

³⁸“Nayasa na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa, aashajaajiraashii naya: 'Iseeichi chi apaaneechikai amüin tü apainkat. Joo'uuya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia', müshii naya. ³⁹Nayu'tkalaka joo nia anoopa'amüin je no'utakalaka naa'in.

⁴⁰“Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajüliikana?”, nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judfokana.

⁴¹Nasouktakalaka nümüin:

—Nnojoleena nümüliajüin na aa'inmajülii e'rülüikana wayumüin. Nu'uteena aa'in naya. Je naa'inmajireerü tü nüpünajüinkat wayuu naata aapawalinjatkat nümüin waneepia tü süpüshikat süchon tü a'ttieekat sükotchajünajatkat o'u — namakalaka nümüin Jesús.

⁴²Nümakalaka Jesús namüin:

—Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa:

“Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi, ekerajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi. Chi e'itaakai tü ipakat, nia Maleiwa.

Je patatsü ma'i waa'in süka we'rüin tü naa'inrakat”,

makat.

⁴³“Tamüshii paala jia: Mayaashijje e'itaaushin jia paala sümaiwa süpüla eenjanain jia nümaa Maleiwa eere nuluwataain, nuu'ule'ereena jia suulia tia. Nayeena e'itaanaka nütüma na eekai naa'inreerüin tü nuluwataakat anain. ⁴⁴Otta

tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai. Je sükajee tia, soto jaa'in wane kasa. Taya'aya chi Nüneekajalakai Maleiwa, je chi eekai niyouktüin taya, amülouijeechi”, nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵Otta müshi'iyia na laülaayuuushiikana na'akajee na sacerdote judfokana je na fariseokana, naapapa tü nükjüjaitpakat Jesús, nayaawata aa'u sünain nayain müin aka naa'in na aa'inmajülii e'rülüikana wayumüin sulu'u tü nükjüjaitpakat achiki Jesús. ⁴⁶Kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús, otta nnojoiishi nata'ülüin süka mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nünüiki Jesús süka niain wane nünüikimaajachi Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua.

Süchiki wane ekawaa

22 ¹Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judfokana sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ²“¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaipakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaipapa wane aluwataashi ekerajakai wane ekawaa miyo'u shikiira ka'wayuusee nütüma wane nüchon. ³Nüjütakalaka na nüchepchiakana süpüla neenajünjatüin wane wayuuirua sünainmüin tü mi'iraakat. Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua, oo'ulaayaa müshii naya suulia antaa sünainmüin tü mi'iraakat.

⁴“Niasa chi aluwataashikai, nüjütakalaka nüchikua wane nüchepchiairuaya nanainmüin na eenajiruushikana süpüla

namüinjatüin namüin: 'Joo'uya jümaala, kettaaitpa tü eküütakat jüpüla. Shia o'utinnaaka aa'in tü paa'a kaüsüsükat ma'i süpüla tü mi'iraakat. Anakaja müleka ju'unamaatüle chamüin nipialu'umüin chi aluwataashikai sünainmüin tü ekawaakat shikiirakat tü ka'wayuuseekat nüütüma chi nüchonkai'.

⁵“Otta na eenajiruushikana napüshua, nnojotsü kapülain naa'in shia. No'unayaa namakalaka sünain na'yataain. Eeshii o'unakai sünain apünajaa, sünain ayalajaa je sünain oikkawaa. ⁶Otta na waneerua eenajiruushikana, ne'ra'ala amüinchii na achepchiee ajütüüshikana nanainmüin. Nata'ülakalaka naya süpüla no'utaa aa'in. ⁷Niasa chi aluwataashikai, naashichijaakalaka ma'i. Nüjütakalaka na nüsurulaatsekana süpüla no'una'alüin naa'in na uwomuyuushiiikana je süpüla na'ajüinjatüin tü miichikalüirua sulu'u tü pueulo kepiakat alu'u naya.

⁸“Nümakalaka chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana: 'Kettaaitpa tü ekawaakat. Otta na eenajiruushikana tatüma, nnojoliija'a wayuuin anashii süpüla antaa sünainmüin tü mi'iraakat. ⁹Anakaja müleka ju'unüle joolu'u chaa metkaaralu'upünaa süpüla shiain jeenajüin wayuu eekai ein ne'e sünainmüin tü ekawaakat', nümakalaka namüin. ¹⁰No'unakalaka na nüchepchiakana chaa metkaaralu'upünaa sünain nantirüin süpüshua wayuu eekat napüla sünainmüin tü mi'iraakat, wayuu eekai anamiain je eekai mojulaain. Wotokalaka nipia chi aluwataashikai süka süntüin wayuu watta saalin

sünainmüin tü ekawaakat shikiirakat ka'wayuusee nüütüma chi nüchonkai.

¹¹“Wanaa sümaa nekaain na wayuukana, antüshi chi aluwataashikai na'akamüin. Ni'rakalaka wane wayuu sulu'u ne'e wane nüshe'in nnojotsü süpülaajatüin wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee. ¹²Nümakalaka chi aluwataashikai nümüin: 'Waa'iraa, çjamüshi yaaka'a pia sulu'u wane püshe'in nnojotkat süpülaajatüin wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee?', nümakalaka. Otta chi wayuukai, ko'utüshi nia nuulia.

¹³“Nümakalaka joo chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana: 'Jüüttaa jümaala nüütüna oo'ulaka nüsa'a chira wayuukai. Jujuittira nia anoopa'amüin sa'akamüin tü piyuushikat eere shi'yalajüin ma'i wayuu waneepia süütüma tü müliaa shi'rakat', nümakalaka.

¹⁴“Tamüshii paala jia: Eenakünüsü wayuu wainma nüütüma Maleiwa chaa eemüinre nuluwataain. Otta na'aka na eenakünakana, eeshii wainma eekai nayouktüin antaa”, nümakalaka Jesús namüin.

**Asakinnayaashi Jesús
soo'opünaa tü neerü**

nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

¹⁵Shiasa mapa tia, no'unakalaka na fariseokana nüma'anajee Jesús süpüla naashajaajiraain süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka. Kee'ireesü naa'in nantein sünain wane pütchi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma. ¹⁶Najütakalaka na fariseokana wane na nekirajüinkana nünaainmüin Jesús oo'ulaka wane nümaajanakana Herodes chi

sülaülashikai mma, süinain namüün nümüün Jesús:

—Ekirajüikalee, watüjaa aa'uchi pia süinain shiimüün tü pümakat süinain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je süinain matüjüün pia kachekalaa su'utku wayuu.

¹⁷Wasakiree amüinchi pia süinain wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümüün wawalaajüle tü neerü nümüünjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma süinain aluwatawaa saa'u mmakat, nnojottaapa anain?

¹⁸Otta müshia Jesús, süka niyaawatüün saa'u süinain naa'inreein kasa mojusü nümüün, nümakalaka namüün:

—Jia piamakana o'upünaa, ¿jamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka pütchi shii'iree süsälainjachin taya jütüma? ¹⁹Iche'era tamüün wane neerü kachueera awalaajiapü'ükat nümüün chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia —nümakalaka Jesús namüün.

Nasaajakalaka tü neetkat nümüün. ²⁰Nüsakirakalaka naya Jesús:

—¿Jara kayaakuaka tü süinainkat? ¿Jara kanüliamaajachika shian? — nümakalaka namüün.

²¹—Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü süinainkat — namakalaka nümüün.

Asouktüshi Jesús:

—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain César otta jaa'inrüinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya — nümakalaka namüün.

²²Ponokalaka ma'i naa'in nayakana tü nüsouktiakat Jesús. No'unakalaka nüma'anajee sükajee tia.

Shiimüün ma'i naajüün Jesús tü oso'irawaakat aa'in

²³Antüsü so'u ka'ikat tia nünainmüün Jesús süpüla süsakirayaaainjachin nia wane wayuuirua judío kanüliasü “saduceo” münüün. Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa müsü tü shikirajapü'ükat anain tü wayuukolüirua. ²⁴Namakalaka joo nümüün Jesús:

—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüün sulu'u tü ashajünakat paala: “Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka niisarüle chi nimüliakai nüchukumüün süpüla kachooinjatüün tü jietkat nütüma”, müsü. ²⁵Eetaashija'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi epayaakai sümaa ouktüün nia machoinwa'aya sümüün tü nu'wayuusekat. Niisatkalaka chi nimüliakai sümüün tü jietkat. ²⁶Ouktataashija chii'ya nnojoiwa'aya kachoin sümüün tü jietkat. Eisattaaja'a joo wane'eya nüchukumüün. Mataaja'a aka nakuaiippa napüshua na akaratshishiikana awalayuwaa. Ouktüshii naya süinain machoin sümüün tü jietkat natüma. ²⁷Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachii ruajee. ²⁸Su'wayuuseshii napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'iraaainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüün, ¿jaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüün Jesús.

²⁹Nüsouktakalaka Jesús namüün:

—Nnojotsü jiyawatuün saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'u Maleiwa sünaïn pülashaatain ma'i nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat. ³⁰Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerti pa'wayuuseewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaippa na aapieekana chakana nüma'ana Maleiwa sümaa ma'wayuusein naya. ³¹Jia manoujainsaliikana sünaïn suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai namüin na jutuushinuukana ashajünakat paala sünaïn maa: ³²“Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob”, müshi. Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoiishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u —nümakalaka Jesús namüin.

³³Je kettaapa nüniiki Jesús, ponüsü ma'i saa'in tü wayuu wattakat saalin tü nikirajakat anain.

Tü che'ojaaleekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

³⁴Otta na fariseokana, naapapa süchiki tü saduceokalüirua sünaïn yüütüin shia nütüma Jesús, nakotchajaakalaka nünaïn müin Jesús. ³⁵Je na'aka na fariseokana, eeshi wane wayuu karalouktamaajachi. Süka kee'ireein ma'i naa'in nünteein sünaïn wane pütchi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma, nüsakirayaaïn Jesús sünaïn wane kasa sünaïn nümiin:

³⁶—Ekirajüikalee, ¿jarat alana'aleeka sünaïn anain sa'akajee

süpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés? —nümakalaka nümiin.

³⁷Nüsouktakalaka Jesús nümiin: —Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia. ³⁸Alana'aleesia ma'i tüü sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain jia Moisés. ³⁹Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i sünaïn anain, müsü mayaa: Anastü aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüla jiraa. ⁴⁰Tü piamasükat, shia saa'inka süpüshuale'eya tü nuluwataakat anain Moisés je süpüshuale'eya tü nekirajapü'ükat anain na nüniikimaajanakana Maleiwa.

Asakinnüshii na fariseokana nütüma Jesús

⁴¹Sünaïn eein na fariseokana jutkatüin nü'ütüpa'a Jesús, nüsakirakalaka naya:

⁴²—¿Jarai chi Cristokai anülia saa'in jümüin? ¿Jarai koo'uliwo'uka nia? —nümakalaka namüin. —Nia koo'uliwo'uka David — namakalaka nümiin.

⁴³⁻⁴⁵Nümakalaka Jesús namüin: —Soto jaa'in nüniiki David, tü nümakat paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünaïn maa:

“Müshi chi Maleiwakai nümiin chi Tasenyotsekai:

‘Kojutshaatashi pia tatüma. Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

So'u wane ka'i, tayamüleerti tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla’ ”.

“Tasenyotsekai” nümiüleje'e David nümiin Cristo, ¿jamakuaippalinjachi

nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia?
— nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁶Otta na fariseokana, isasü nachiki asouktaa ni'ipajee Jesús. Je süchikijeere'eya ka'ikat tia, noo'ulaaichipa suulia nasakirayaain.

Nüchiaain Jesús na nikirajüinkana

noulia na laülaayuu judfokana

23 ¹Shiasa süchikijee tia, nümakalaka Jesús sümüin tü wayuu wattakat saalin oo'ulaka namüin na nikirajüinkana: ²“Na karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana, naya laülaashiika süpüla ekirajaa wayuu süinain tü nüshajakat Moisés. ³Je sükajee tia, anakaja müleka joonole sümaa süpüshua tü naluwataakat anain. Akatsa nnojolüin jüshateein nakuaippa, süka wayuuin ne'e naya piama o'upünaachii saa'u nnojolüin naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés. ⁴Naluwataain tü wayuukolüirua süinain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa nnojoliin eeyaaain nakaalinjüin shia.

⁵“Tü kasa naa'inrakat, naa'inrüin ne'e süpüla ne'nnüin sütüma wayuu je süpüla ne'nnaajünüin süinain keisalain nakuaippa nu'upala Maleiwa. Miyo'u ma'i sot nashe'in je miyo'u ma'i tü kasa e'itaanakat natüma ne'ipolu'u je süinain natüna kalu'ukot wane pütchi nüchikimaajatkat Maleiwa. ⁶Yaletayaasü naa'in su'upala wayuu. Keejiasü namüin joyotoo sulu'u neinase na jülaülayuukana süinain wane ekawaa je sulu'u tü ekirajüleekat, ⁷je kojuteeshi naya sütüma wayuu chaa metkaaralu'u sümaa 'Ekirajüikalee' namüneein nasakünapa.

⁸“Otta jiakana, süka waneeshin ne'e chi Jüsenyotsekai, anakaja müleka nnojorule kee'ireein jaa'in 'Laülaashikalee' jümüneein. Pawalaawashii jia jüpüshua, nnojotsü jaralüin alata'atalüin ajut. ⁹Je anakaja müleka nnojorule 'Taataa' jümüin sümüin wayuu yaa saa'u mmakat, süka jamüin, waneeshin ne'e chi Jüshikai chakai iipünaa. ¹⁰Je anakaja müleka nnojorule jücheküin 'Ekirajüikalee' jümünüin, süka jamüin, waneeshin ne'e chi Ekirajüikai jia, tayakai chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa. ¹¹Chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua laülaain ja'aka, acheküshi ni'yataain jümaa jüpüshua. ¹²Chi eekai yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, nnojoleechi kasajachin nümüin Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolüin yaletayaain naa'in, kojuteechi nütüma.

Kasalajanasü nütüma Jesús tü piamaakat o'upünaa

¹³“Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat süinain junujülüin suulia wayuu tü nikirajakat anain Maleiwa süpüla shikerolüin nünainmüin eere nuluwataain. Nnojotsü joonooin amaa nüniiki Maleiwa je jutuunajüin nakuaippa na eekana naa'inreein tü nuluwataakat anain.

¹⁴“Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat süinain ji'ike'ertiin wayuu

eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree jaapaweein sikorolo. Je süchikijee, kama'ashii jia sünnain jüchuntayaain nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein jia sütüma. Alana'aleejeeria ma'i sünnain süsalain jia nütüma Maleiwa saaliijee tia.

¹⁵“Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. O'unüshii jia sainküinpünaa mmakat süpüshua süpüla jime'ejüin saa'in wayuu wainma shii'iree süshatüin sukuaippa tü jünoulakat. Je chi eekai nüshatüin jukuaiippa, alana'aleeshia sünnain süsleechin nia juulia chamüin Hadesmüin süpüleekat tü ouktüstikalüirua.

¹⁶“Jia e'itaaushikana jaashin süpüla jii'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin sünnain mo'uinya ne'e jia, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat, makana sünnain ekirajaa: 'Müleka pansaale jünüiki sulu'u sünnülia tü a'waajüleekat Maleiwa sünnain jaa'inrüinjatüin wane kasa, nnojoleerü anoujünüin jümüin. Otta müleka pansaale jünüiki sulu'u sünnülia tü ooro sulu'ukot tü a'waajüleekat Maleiwa, anoujüneerü jümüin', müshii jia. ¹⁷Jia maa'inkana aa'in, jia mo'usaliikana, çjamüshii nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünnain shiain alana'aleein ma'i tü a'waajüleekat Maleiwa suulia tü ooro sulu'ukot? Tü oorokot, kojutsü nümüin Maleiwa süka sulu'uin ne'e shia tü a'waajüleekat.

¹⁸“Otta mataatshii joo jia'aya: 'Müleka pansaale jünüiki sulu'u

sünnülia tü a'ajüleekat sulu'ukot tü a'waajüleekat Maleiwa sünnain jaa'inrüinjatüin wane kasa, nnojoleerü anoujünüin jümüin. Otta müleka pansaale jünüiki sulu'u sünnülia tü kasa aapünakat saa'u, anoujüneerü jümüin', mapü'üshii jia. ¹⁹Jia mo'usaliikana, çjamüshii nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünnain shiain alana'aleein ma'i tü a'ajüleekat suulia tü aapünakat? Tü aapünakat, kojutsü nümüin Maleiwa süka saa'uin ne'e tü a'ajüleekat.

²⁰Je sükajee tia, chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünnülia tü a'ajüleekat sünnain naa'inrüinjatüin wane kasa, sulu'usia ne'e sünnülia tü asülajünakat saa'u. ²¹Aka'aya chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünnülia tü a'waajüleekat Maleiwa, sulu'usia ne'e nünülia chi kepiakai sulu'u. ²²Je chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünnülia tü kasa chakat iipünaa, sulu'usia ne'e sünnülia niinase Maleiwa oo'ulaka niakai chi joyotakai saa'u. Niainjachi kojutka jütüma nümüiwa.

²³“Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sükajee kachekala'atain jia sümüin wayuu sümaa nnojolüin jümülijüin eekai müliain, je sükajee nnojolüin jaa'inrüin tü jümakat nümüin Maleiwa. Nnojoiishii jia ta'ülülüjüin amüin saaliijee jüsüljüin süpüshi jii'yataain nümüin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojoiishii jia ta'ülülüjüin amüin saaliijee jüsüljüin süpüshi süpana wunu'u eekai ekünaajuulin. Shia sünnainjee

nnojolüin jaa'inrüin süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sünnain anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla je jaa'inrüin tü anakat sümüin wayuu süpüshua. ²⁴E'itaaushi jia jaashin süpüla jii'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin sünnain mo'uinia ne'e jia. Shiakalajasa kamaain ma'i jaa'in tü nnojotkat che'ojaain suuliale'eya tü che'ojaakat ma'i süpüla jaa'inrüin.

²⁵“Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. Jiakana keisalakana ma'i ne'e sümüin jiitain je jüpülaatse süpüla uleinjatüin shia, nnojotkalajasa jiisaljüin jaa'in süpüla uleinjatüin shia. Yarüttüsü ma'i, süka jülüjain jaa'in kasa mojulu'ut waneepia, maa aka kachiiruaa aa'in washirüü. ²⁶Jia fariseo mo'usaliikana, juu'ulaa suulia yarüttüin jaa'in süpüla juuntüinjatüin jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

²⁷“Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. Maa aka tü amouyuukolüirua sünnain anasüin ma'i shiyolojo süka kasuun ma'i sütüma tü kaatkat, sünnain wotüin ma'i shiimse wayuu je süpüshua kasa yarüttüsü, ²⁸aka'aya jiakana piamakana o'upünaa: E'nnüshii jia sütüma wayuu sünnain anamiain süka jaa'inrüin su'upala tü nüchekakat Maleiwa jaashin. Otta yaa sulu'u jaa'in, kee'ireesü jaa'in tü mojusükot.

Kasalajaneerü naainjala na laülaayuu judiökana

nütüma Maleiwa

²⁹“Jiakana

karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünnain kojutuyaa'in jütüma na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa je na wayuukana eekai lotüin nakuaiippa nu'upala Maleiwa. Jaajinjirayaa atachii naya shii'iree 'kojutuleeka ma'i naya natüma' sümeein wayuu jümüin. ³⁰Je jaajüin jiakana, jiyouktüin tü naa'inrakat paala na jutuushinuukana sünnain no'utirüin naa'in na nünüikimaajanakana Maleiwa. ³¹Jiyaawata aa'ulu sünnain noo'uliwo'uin jia na wayuu o'utakana naa'in na nünüikimaajanakana Maleiwa. Shiimüin sünnain müinya aka jia naa'in na jutuushikanairua. ³²Acheküsü jaa'inrüinjatüin joolu'u taka tü kasa mojusü sulu'ukat jaa'in süpüla shikeraajüin jütüma tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua.

³³“Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayumüin jia. Shiimüin sünnain süsaleenain jia nütüma Maleiwa. Nüjüteena jia sa'akamüin tü sikikat kanülüakat Hades eere süpülee tü ouktüsükalüirua. ³⁴Ajüteechi taya jünainmüin wayuu jaapiainjatkat nünüiki Maleiwa, wayuu eekai kekiin, oo'ulaka wayuu ekirajülin. Eejeena eekai jükachereenain süpüla ouktaa. Eejeena eekai jii'yaateenain sulu'u tü ekirajüleekat. Eejeena eekai jülojüin nachüirua

sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua.

³⁵Otta tü kasa jaa'inreetkat naka na wayuukana tajütajanakana jünainmüin, kasalajaneerüi jümüin maa'aya aka kasalajaneerüin namüin na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin napüshuale'eya na wayuu lotokana akuaiippa nu'upala Maleiwa o'utinnakana aa'in süchikijee sükumajünüin tü mmakat. O'ttüsü nüka Abel nünainmüinre'eya Zacarías chi nüchonkai Berequías, chi o'utünakai aa'in pasanain süinain tü a'ajüleekat sümaa tü a'waajüleekat. ³⁶Jia wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shiimüin ma'i tü taküjaitpakat jümüin süinain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajiakat tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

³⁷Jülüjakkalaka naa'in Jesús tü wayuukolüirua eekat sulu'u Jerusalén süinain nümüin mayaa: "Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, jia o'utakana naa'in süka ipa na nünüikimaajanakana Maleiwa aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'tüsü ma'i taa'in taa'inmajüin jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa amaalü tia. ³⁸Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa. ³⁹Müshi taya joolu'u jümüin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi taya ji'ruüin tachikua wane'ere'eya jümalepa tamüin, 'Anata'aleeshija'a ma'i chi Nüjünalakai Maleiwa' ", nümakalaka Jesús.

Tü kasa ee'iyataainjatkat süpülapünaa niitaa'in Cristo

24 ¹Nujuittakalaka Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa. Wanaa sümaa nu'unajachin yalajee, arütkaashii na nikirajüinkana nünainmüin süinain namüin nümüin:

—Pirakaa sümüin tü miichikalüirua yaaya sulu'u süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa. Anasü ma'i shiyolojo —namakalaka nümüin.

²Nümakalaka Jesús namüin: —¿Ponosü ma'i jaa'in tü a'waajüleekat? Shiimain tü tamakat jümüin: Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ojuttinneerü shia mmolu'umüin süinain süsolorüneerüin so'uweena wane ka'i —nümakalaka namüin.

³Shiasa nantapa süinainmüin tü wutai kanüliakat Olivos, wanaa sümaa joyotüin Jesús cha'aya, arütkaashii na nikirajüinkana namüiwa nünainmüin süpüla nasakirüin nia:

—¿Joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? — namakalaka nümüin.

Nasakirakalaka nia nachikua: —¿Kasa shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u süinain sülü'ülüin pükalia süpüla piweetüinjachin, tü sükaliajatkat saja'lajaain kasakat süpüshua? — namakalaka nümüin.

⁴⁻⁵Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana sümaa tü wayuukolüirua: "Anteerü wayuu wainma süinain maa: 'Taya'aya Cristokai', meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin. Jalia jia suulia anouja'alaa na'alain naya

wayuukana maa aka sünoujeerüin wayuu wainma nanain. ⁶Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tairua, nnojotsü shiain shiyaawasein sünain süntüitpain tü ka'i saja'lajaa'injatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia. ⁷Atkaajiraajeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. Mülieerü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulli sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. ⁸Je süpüshua tü müliaa shi'reetkat wayuu süpülapünaa tewetüin tayakai, meerü aka su'ttakai saalin jo'uu sümüin jieyuu. ⁹“Ata'ünneena jia sütüma wayuu süpüla müliainjatüin ma'i jaa'in sütüma sümaa su'utireerüin jaa'in. Je saaliijee jünoujain tanain, maalinjeena jia süpüla wayuu sainküin mmakat süpüshua. ¹⁰Otta wayuu wainma, oo'ulaajeena suulia anoujaa tanain so'uweena ka'ikat tia. Ataüjiraweerü wayuu nanainmüin na laülaayuwakana saa'u kanainjiraain saa'in.

¹¹“Je so'uweena ka'ikat tia, eejeena wainma na nünüikimaajanayaakana Maleiwa ja'aka. Je anoujümeerü na'alain sütüma wayuu wainma. ¹²Koo'omüinjeerü wayuu kaainjarat sainküin mmakat. Je sükajee tia, oo'ulaajeerü wayuu wainma suulia ajirawaa. ¹³Otta chi eekai nüchecherüin naa'in su'unnaa tü müliaa ni'rakat, ayatechi o'tte'ennüin tatüma. ¹⁴Süpülapünaa süntüin tü ka'i saja'lajaa'injatkat o'u kasakat süpüshua, aküjümeerü sümüin wayuu tü pütchi anasükat, tü süchikikat nukuaippa Maleiwa

sünain aluwatawaa. Aküjümeerü sainküin mmakat süpüshua süpüla saapünüinjatüin sütüma wayuu süpüshua. Je kettaapa shia, anteerü sükalia saja'lajaa'injatkat o'u tü kasakat süpüshua.

¹⁵“Ji'reerü sha'watüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa tü kasa kashüülasü nülerajüinjatkat anainjee Maleiwa tü a'waajüleekat, tü ashajünakat achiki paala nütüma Daniel chi nünüikimaajachikai Maleiwa. (Jia aashaje'erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatüle saa'u.) ¹⁶Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya. ¹⁷Chi wayuu joyotokoi sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, nnojoi nikerolüin paülü'ümüin süpüla nükotchajaa'in nükorolo. ¹⁸Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojore nüle'ejüin nipialu'umüin süpüla a'wanajawaa nüshe'in. ¹⁹Aisha'ajaa' meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapülejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa. ²⁰Jüchunta nümüin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sülatüin jümüin tüü juyapü je so'u sükalia eemerawaa. ²¹So'uweena ka'ikat tia, alana'aleejeeria ma'i tü müliaa shi'reetkat wayuu suulia tü shi'rakat wayuu paala sümaiwa süchikijee sükumajünüin tü mmakat je suulia tü shi'rakat wayuu maa'ulu yaa. Nnojoleerü wane müliaa eekai müin aka saa'in tia mapeena. ²²Müleka nnojoruleje saawalaa'in tü müliaakat, aja'lajaweerü wayuu süpüshua sütüma. Akatsa naawale'ereerüin

shia Maleiwa naa'ujee na aneekuushikana nütüma.

²³“Je so'uweena ka'ikat tia, müleka jümünüle 'Jiirakaa, ichaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa cha'aya' je 'Jiirakaa, anii nia yaaya', müleka jümünüle, nnojo joonooin sümaa tia. ²⁴Je so'uweena ka'ikalüirua tia, eweetechi wayuu eekai 'Taya Cristoka' nümeechin, je eekai 'Taya wane nünüikimaajachikai Maleiwa' nümeechin. Alaayuu ne'e nayairua. Pülashijeeena naya sünain naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa shii'iree nanoujüneein anain sütüma wayuu süpüshua, ja'itashii nnojoliin anoujünüin anain natüma na nüneekajalakana Maleiwa. ²⁵Taküjüin jümüin süchiki tü alateetkat nnojoliüwa'aya sülatüin süpüla yapainjanain jia süpüla.

²⁶“Müleka jümünüle 'Iraa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, ichaa cha'aya isashiipa'a', nnojo ju'unüin shi'ipajee tia sünain jüchajaain tachiki. Je müleka jümünüle 'Iraa paülü'ü', nnojo jünoujain tia. ²⁷Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi'rakat wayuu süpüshua amachetaain chaa sirumatu'upünaa, akaweethia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tale'ejapa, shi'reechi wayuu süpüshua. ²⁸Müleka ji'rüle wane samulüirua, jütüjaa aa'ut sünain ein wane mürit ouktüsü.

²⁹“So'uweena ka'ikat tia, süchikijee sükalia tü müliaakat, 'Epiyuushijajeechi chi ka'ikai, je oyokujaweechi chi kashikai, je ojunuwaajeerü tü jolotsükolüirua iipünaajee. Alanaajaweerü süpüshua'aya tü kasa chakat iipünaa'.

³⁰“Je wanaa ma'i sümaa tia, e'nneerü chaa sirumatu'u wane kasa atüjaaneetkat atüma saa'u sünain tantamaateechin tayakai chi Shipayakai Wayuu. Je tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua eekai nnojoliin sa'atapajüin taya, a'waateena naya süka mmolüin naya teema. Je shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain antaa sa'aka tü sirumakat. Anashaateerü ma'i tü tantiakat, süka tanteechin sünain pülashin je sünain e'itaashin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa. ³¹Eweeteerü wane shipijana jontoroyoi emetuluinjatü ma'i. Je ajütüneena na apiee nüma'anajeejanakana Maleiwa süpüla nakotchajüinjatüin tü wayuu aneekuushikalüirua nütüma sainküinjee tü mmakat süpüshua'ale.

³²“Soto jaa'in sukuaiippa tü wunu'u 'higuera' münakat. Wanaa sümaa iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaa aa'ulu sünain sülü'ülüin süpüla sü'itüin iüwa. ³³Aka'aya ji'rapeena tü taküjaitpakat achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u sünain sülü'ülüin ma'i takalia süpüla antaa. ³⁴Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, alateerü tüü süpülapünaa shi'rüin ouktaa tü wayuu eekat maa'ulu yaa. ³⁵Taso'iree aa'inchii jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaainje saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ukat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat süpüshua.

**Matüjaajuu aa'ulu joujaleechin
nüle'ejüin Cristo**

³⁶“Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu joujaleerüin sülatüin

tü taküjaitpakat achiki jümüin. Ja'itakaje na aapiee chakana iipünaa, nnojotsü natüjaain aa'u. Nia ne'e chi Tashikai Maleiwa atüjaaka saa'u nümüiwa. ³⁷⁻³⁹Soto jaa'in nüchiki Noé. Tü wayuukolüirua nnojoliwa'aya no'otooin Noé sulu'umüin tü anuakat, ee'eraashii ne'e naya sünain nnojolüin jülüjain naa'in tü naainjalakat. Nnojotsü natüjaain aa'u tü kasa alatajatkat namüin. Je mapa no'otoopa Noé sulu'umüin tü anuakat, a'itüsü tü juyakat sünain miyo'uin ma'i shia süpüla ouktajatüin tü wayuukolüirua süpüshua'ale eekai nnojolüin nümaain Noé sulu'u tü anuakat. Akaweeria takalio'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, wanaa sümaa tanteechin tachikua. ⁴⁰Ejeena piamashii wayuu sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase. Tamaweeci wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi. ⁴¹Ejeena piamashii jieyuu sünain amoliinajaa. Tamaweerü wane. Oo'ulaka wane, tapüteeü. ⁴²"Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in tapüla tayakai, chi Jüsenyotsekai, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma. ⁴³Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, müleka nütüjaaleje saa'u tü ka'i nüntajaikai o'u wane ka'ruwarai, nnojoreeja süpüla nutunküinjachin suulia nikerolüin chi ka'ruwaraikai. ⁴⁴Müinjanaya jiakana, anashii müleka keraajüle jia sümaa ein jaa'in tapüla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma", nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki chi achepchiee moonooinkai

sümaa nünüiki chi laamakai

⁴⁵Nikirajakalaka Jesús joolu'u süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain jamüinjatüin nukuaippa nüntapeena sünain nümüin: "¿Jameechi wane achepchiee eekai kekiin ma'i sünain tütüin ma'i sünain tü aluwataanakat anain nia? E'itaaneechi nia sünain nekiipü'üin na waneerua süpüla ekiraa naya. ⁴⁶Je nüle'ejapa chi nülaamainkai, talateerü ma'i naa'in nümaa müleka ayatüle naa'inrüin süpüshua tü ni'itaakat nüpüleerua. ⁴⁷Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi nülaamainkai süpüla laülaain saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat nüma'ana.

⁴⁸"¿Jama müleka nnojorule jütüjüin nia sümüin nünüiki chi nülaamainkai, müleka 'Nnojoleechi antamaatüin chi talaamainkai nüchikua' nümataarüle ne'e ⁴⁹sünain emi'ijawaa oo'ulaka sünain eperuwawaa je sünain ni'yaajüin na achepchieekana wanaa nümaa? ⁵⁰Antalaa meechia chi nülaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat na'atapiin o'u nia. ⁵¹Süsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaaeechi nia na'akamüin na anoujayaashiikana nünüiki Maleiwa eere ne'rüin müliaa napüshua", nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

Nachiki na polooshiikana majayünnüü

25 ¹Ayatshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana je tü wayuukolüirua sünain nümüin namüin: "¿Jameerü wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u

tachikua süpüla taluwataain saa'u? Meerü aka saa'in nakuaippa wane polooshii majayünnüü e'rajaashii wane mi'iraa shikiira ka'wayuusein. No'unakalaka shipialu'umüin tü wayuu jeketüjatkat ka'wayuusein süpüla na'atapajüinjachin chi wayuu su'wayuuseinjachikai. Alü'üjashii naya naramparase wane'ewai nakua. ²⁻⁴Kekiishii ma'i ja'raishii nanainjee na majayünnüükana, nnojotsü motüin naa'in nalü'üjüin wane'ewai nakua seite süpüla shii'irakainjatü sulu'u tü naramparasekat müleka saja'lajaale. Otta na wane ja'raishiikana majayünnüü, süka maa'in naa'in, motüsü naa'in nalü'üjüin seite süpüla shii'irakainjatü sulu'u tü naramparasekat. ⁵Niasa chi jekechijachikai ka'wayuusein, koulainkalaka nia sünain antaa. Je süka nnojolüin nüntamaatüin, natunkeekalaka na majayünnüükana napüshua. Atunka müshi'iya naya.

⁶“Je süse'eru'upünaa aikat, su'waatakalaka wane wayuu sünain maa: 'Anii antüin chi ka'wayuuseinjachikai. Jalaina nüpanapa'. ⁷Achijiraa müshi'iya napüshua na majayünnüü polooshiikana sünain yapainjatüin natüma tü naramparasekat süpüla napanapüin nia anooipa'a. ⁸Otta na majayünnüü motokana aa'in seita, namakalaka namüin na eekana ama'ana: 'Ayokujaweematüirü tü waramparasekalüürua süka yootchoin seita sulu'u. Anasü jüstülaajüle wamüin süpüshi tü seita jüma'anakat'. ⁹Nasouktakalaka na majayünnüü kama'anakana seita sünain namüin namüin: 'Nnojo. Müleka wasülaajüle seita jümüin, eesü süpüla nnojoleerüin wama'ana

süpüla tü waramparasekalüürua müleka saja'lajaamaatüle sulu'u. Shia anaka alu'u müleka ju'unüle süma'anamüin wane wayuu eekai suikküin'.

¹⁰“Shiasa nachikiru'u sünain achajawaa seita, antüshi chi ka'wayuuseinjachikai miichipa'amüin. Na majayünnüü apanapakana nia, ekerotshii joolu'u nümaa sulu'umüin tü miichikat sünainmüin tü ekawaakat. Je nekerolapa, süsürünnakalaka so'u tü miichikat.

¹¹“Shiasa süchikijee tia, nantakalaka na wane majayünnüükana so'ulu'umüin tü miichikat sünain namüin nüümüin chi jekechikai ka'wayuusein: 'Tepayachee, pujutala wapüleerua', namakalaka. ¹²Otta nümakalaka namüin: 'Shiimüin tü tamakat jümüin sünain nnojoliinapain jamajanain jia tamüin', nümakalaka chi jekechikai ka'wayuusein yaa päülü'üjee.”

¹³Müshi joo Jesús: “Tamüshii jia jüchikua: Anakaja müleka yapale jia sünain ein jaa'in tapüla tayakai, süka tale'ejuinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma”.

Nachiki na achepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

¹⁴Nümakalaka joo Jesús nüchikua namüin: “¿Jameerü wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tachikua süpüla aluwatawaa saa'u? Meerü aka saa'in nakuaippa wane achepchiee a'yataashii nüümüin wane wayuu washirü. O'unajachi nia süpüla kakaliaa sulu'umüin wane mma wattasü. Otta nüma'ichiki, neenajakalaka na nüchepchiakana

nünainmüin süpüla ni'itaainjatüin najapulu'u tü nuwashiriinkat süma'inru'u nüle'ejüin, sünain nümüin namüin: 'Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anuu taapüin jümüin tüü süpüla jiyalajüin kasa süka, jüikkaiwa shia, kachoinwa tü neetkat jütüma', nümakalaka namüin. ¹⁵Ni'itaain najapulu'u wane, ja'rai wo'ot neerü. Je najapulu'u wane, ni'itaain piama wo'ot. Oo'ulaka chi wane'e, wane wo'ot. O'unüsü nütüma süchiirua tü nountakat na nüchepchiakana. Je süchikijee tia, nu'unakalaka chamüin ee'ewaie nia. ¹⁶Shiasa nüchikiru'u, chi nüchepchia ni'itaakai ajapulu'u jarai wo'ot neerü, o'ttüşhi yaawalaja'a sünain ayalajaa kasa süpüla nuikkaain. Kachonkalaka tü neetkat nütüma, ja'rai wo'ot, maa'aya aka tü aapünakat paala nümüin. ¹⁷Akaajaa chi naapakai amüin piama wo'ot, kachonsü nütüma piama wo'ot. ¹⁸Otta müshia chi naapakai amüin wane wo'ot paala, nüpotüin wane ishi süpüla nunujülüinjatüin tü neetkat sulu'u.

¹⁹"Shiasa mapa kakalia süchikijee, nüle'ejakalaka chi washitshikai nipialu'umüin süpüla nütüjaainjatüin saa'u sukuaiippa tü neerü ni'itaakat paala najapulu'u na nüchepchiakana. ²⁰Chi nüchepchia kajapulu'ukai ja'rai wo'ot neerü, müshi nümüin: 'Aluwataashikalee, anu'uya ja'rai wo'ot neerü süchon tü ja'raikat wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü polookot wo'ot', nümakalaka. ²¹Nümakalaka joo chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, wayuuja'a eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'inrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü te'itaakat

püpüleerua, mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u süpüla laülawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in wanaa tamaa', nümakalaka chi washitshikai nümüin. ²²Chi nüchepchia kajapulu'ukai piama wo'ot neerü, müshi nümüin: 'Aluwataashikalee, anu'uya piama wo'ot neerü süchon tü piamakak wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü pienchikat wo'ot', nümakalaka. ²³Nümakalaka chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, wayuuja'a eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'inrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü te'itaakat püpüleerua mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u süpüla laülawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in wanaa tamaa', nümakalaka chi washitshikai nümüin.

²⁴⁻²⁵"Otta chi nüchepchia kajapulu'ukai wane wo'ot neerü, müshi nümüin: 'Aluwataashikalee, anuu tü waneekat wo'ot neerü paapakat tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanujülüin sulu'u wane ishi süka mmolüin taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka ne'e nümüin. ²⁶Nümakalaka chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, pia ku'lajaakai aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü paa'inrakat. Süka pütüjaainje taa'u sünain wayuuin iche ajapüchi taya, ²⁷¿jamaka'a nnojotka'a paapiin tü neetkat sümüin wane wayuu süpüla shi'yate'ertüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?', nümakalaka nümüin.

²⁸"Nümakalaka joo chi washitshikai namüin wane nüchepchiakana: 'Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümüin chi kama'anakai

poloo wo'ot. ²⁹Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai koo'omüin nütüma tü aapünakat nümüin, aapüneerü soo'omüin nümüin. Akaajasa chi eekai nnojoliün koo'omüin nütüma tü aapünakat nümüin, asütüneerü nuulia. ³⁰Je joolu'u, jujuittira chira achepchiee e'riükai wayumüin anooipa'amüin sa'akamüin tü piyuushikat eere shi'yalajüin ma'i wayuu waneepia sütüma tü müliaa shi'rakat'.

Sükotchajünapa tü wayuukolüirua süpüshua

nümülatu'umüin Cristo

³¹“Je so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sümaa einjanain napüshua na aapieekana tamaa, je süna'in e'itaaushin taya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa, o'tteechi taya süna'in aluwatawaa. ³²Je so'uweena ka'ikat tia, okotchojüneerü tamülatu'umüin wayuu süpüshua sainküinjee mmakat süpüshua. Takatajeena na wayuukana maa aka nütüma wane anneetpü'u süna'in nukatajüin tü anneetkalüirua suulia tü kaa'ulakalüirua. ³³Na wayuu eekai naa'inrapü'üin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, takataleena naya yaa tekialu'ujee. Otta müshi'iya na eekai nayouktapü'üin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, takataleena naya yaa tepe'eru'ujee.

³⁴“Otta tayakai, chi Aluwataashikai, meechi taya namüin na wayuu yaakana tekialu'ujee: ‘Anata'aleeshiija'a ma'i jia nütüma chi Tashikai Maleiwa. Anakaja joolu'u jürütkaale tanainmüin süpüla

einjanain jia waneepia wamaa chaa eere waluwataain, maa aka tü ni'itaatüjütkalia sümaiwa paala nükumajaiwa'aya tü mmakat je tü kasakat süpüshua. ³⁵Teenaküin jia süka jiainkain ekirüin taya wanaa sümaa ouktüinkain taya jamü, je süka jiain asirüinkain taya wüin wanaa sümaa münyaasüin taya, je süka jiain ekerotirüinkain taya jipialu'umüin wanaa sümaa waraitta'ain tamüin sainküinpünaa mma, ³⁶je süka jiain kashe'inkain atüma taya wanaa sümaa mashe'inkain taya, je süka jiain aa'inmajüin taya wanaa sümaa ayuulin taya, je süka jiain antüinkain tanainmüin wanaa sümaa püreesainkain taya, meechi taya namüin na wayuu yaakana tekialu'ujee. ³⁷Meenakalaka te'ipajee na yaakana tekialu'ujee, na aa'inrapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: ‘Senyotkalee, ¿joujachi pia we'rüin süna'in jamüsirüü je wekirataalain pia? ¿Joujachi pia we'rüin sümaa münyaasüü je wasirataalain pia wüin? ³⁸¿Joujachi pia we'rüin süna'in waraitta'ain maa je wekerotittaalain pia wepialu'u? ¿Joujachi pia we'rüin süna'in mashe'inyüü je kashe'intaalain pia watüma? ³⁹¿Joujachi pia we'rüin süna'in ayuulii je süna'in püreesaa je wanattaalain pia?’, meena naya tamüin. ⁴⁰Otta tayakai, chi Aluwataashikai, meechi taya namüin: ‘Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Saa'u kamaneepü'üin jia sümüin wayuu eekai müliain, na aishiikana tapüla, na nnojoliikana jamajanain sümüin wayuu, kamaneeshii jia tamü'inya sükajee tia’, meechi taya namüin.

⁴¹“Otta namüin na wayuu takatalakana yaa tepe'eru'ujee, na ayouktapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, meechi taya namüin: ‘Jiakana ayouktünüinapakana nütüma Maleiwa, ju'una jümata yaajee Hadesmüin eere süpülee tü ouktüsükalüirua, eere tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa, tü siki e'itaaushikat nüpüla chi Yolujaakai oo'ulaka na a'yataashiikana nümüin. ⁴²Tayouktüin jia süka nnojolinkain jikirüin taya wanaa sümaa jamüsirüin taya, je süka nnojolinkain jüsirüin taya wüin wanaa sümaa münyaasüin taya, ⁴³je süka nnojolinkain jikerotirüin taya jipialu'u wanaa sümaa waraitta'ain tamüin sainküinpünaa mma, je süka nnojolinkain kashe'in taya jütüma wanaa sümaa mashe'in taya, je süka nnojoliinkain jünalain tamüin wanaa sümaa ayuulin je püreesain taya', meechi taya namüin. ⁴⁴Meenakalaka te'ipajee na yaakana tepe'eru'ujee, na ayouktapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: ‘Senyotkalee, ¿joujachi pia we'rüin süna'in jamüsirüü je nnojolin wakaaliijain pia? ¿Joujachi pia we'rüin süna'in münyaasüü, süna'in waraitta'ain maa sainküin mma, süna'in mashe'inyüü, süna'in ayuulii, je süna'in püreesaa, je nnojoiishi wakaaliijain pia paajüin?', meena naya tamüin. ⁴⁵Otta tameechikalaka ne'ipajee: ‘Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Saa'u nnojotpü'üin kamane'in jia sümüin wayuu eekai mülia'in, na nnojoliikana jamajanain sümüin wayuu, nnojoliishii jia kamane'in tamü'inya sükajee tia', meechi taya namüin.

⁴⁶“Najütüneenakalaka süsala naainjala so'umüin tü sikikat süpüla ka'ikat süpüshua. Otta müshi'iyaa na wayuu aa'inrapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, eejeena naya nümaa Maleiwa waneepia”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana sümaa tü wayuukolüirua chaa saa'u tü wutai kanüliakat Olivos.

No'utee aa'inchi Jesús na laülaayuu judíokana

26 ¹Niasa Jesús süchikijee tüü, nümakalaka namüin na nikirajüinkana: ²“Che'ojaasü piama ka'i ne'e süpüla su'ttüin tü ‘Pascuakat’, tü mi'iraa süpüla jatkat sotüin waa'in wanaa sümaa nojuittinnüin na watuushinuukana sulu'ujee Egipto. Je so'u tia, ata'ünneechi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, maa aka tü tamapü'ükat jümüin, süpüla takachennüinjachin süpüla ouktaa,” nümakalaka namüin. ³Chakanaja'a akotchajaain Jerusalén na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaayuuashiikana naa'u na judíokana. Akotchajaashii naya sulu'u nipia Caifás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, ⁴süpüla aashajaajirawaa süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka Jesús. “Anakaja wata'ürüle nia sujuuna wayuu süpüla wo'utirüinjatüin naa'in. ⁵Otta anasü müleka waa'inrüle tia süchikijee kettaain tü mi'iraakat suulia saashichija'alaain naalin woo'omüin tü wayuukolüirua”, müshii naya.

O'yotünüsü wane “perfume” saa'u nikii Jesús

⁶Antüshi Jesús sulu'u tü pueolo kanüliakat Betania nipialu'umüin

wane wayuu Simón anüliai, chi ayuuishikai paala sütüma aja'ttaa ata. ⁷Je wanaa sümaa nikaain Jesús, sürütkaakalaka nünainmüin wane jierü alü'üjasü wane pachiishichon akumajuushi süka ipa kanüliashi “alabastro” kalu'ushi wane “perfume” kojutüsü ma'i. Shi'yotokalaka tü perfumekat saa'u nikii.

⁸Otta na nikirajüinkana ne'rapa tü saa'inrakat tü jietkat, mojushiüsü namüin sünnain naashajaajirain mayaa:

—¿Jamüsü sa'amülaajaaka'a tü perfumekat? ⁹Kojutpaja'a ma'i shia. Anasüje müleka suikkünüle süpüla sükaaliijia wayuu eekai müliain — namajiraakalaka sünnain nachiajaain shia.

¹⁰Je naapapa Jesús tü naashajaajiraakat achiki, nümakalaka namüin:

—Juu'ulaa suulia jiyoujüin tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü saa'inrakat taka. ¹¹Na wayuu müliakana, ejeena jümaa waneepia süpüla jüsülajüinjanain namüin. Otta tayakai, süpülajachire joo yaawaa jümaa. ¹²Sükajee tüü, shii'iyatüin tamüin tojut süpülapünaa tojoitünüin. ¹³Tamüshii paala jia: Sainküin mma eepünaale sükjüneertüin tachiki tayakai chi O'tte'erüikai, ja'yeerü süchiki tü jietkat süpüla sotüinjatüin saa'in wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Judas, aapeeshi nikii Jesús

¹⁴Niasa Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin Aluwataaushikana, nu'unakalaka nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana sünnain nümüin namüin:

¹⁵—Jereerü juwalaajüin tamüin müleka taapüle nikii Jesús jümüin —nümakalaka namüin.

Otta nayakana, naküjikalaka süchiki nawalaajüin nia süka apünüin shikii neerü pülaata saa'u naapüinjachin nikii Jesús namüin. ¹⁶Shiasa süchikijee tia, nüchajaain Judas sukuaippa naapüin nikii Jesús namüin.

Tü nümakat Jesús sünnain tü ekawaakat shikiira “Pascua”

¹⁷Shiasa süntapa sükalia tü mi'iraa Pascua münakat, tü ekünapü'ükat anain tü pan ma'akatskat soolojia, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin Jesús sünnain namüin nümüin:

—¿Jalasü pücheküin süpüleerua weküinjatüin tü Pascuakat, wekeraajaiwa shia püpüla? — namakalaka nümüin.

¹⁸Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una yalamüin sulu'umüin tü pueulokat nünainmüin wane wayuu. Meenakalaka jia nümüin jüntapa nünainmüin: “Müshi chi Ekirajüikai: ‘Antüitpa tü takalia e'itaaushikat nütüma chi Tashikai. Ekaainjachi taya tü Pascuakat namaa na tekirajüinkana pipialu'u’, meena jia nümüin” —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁹No'unakalaka na nikirajüinkana nünainmüin chi wayuukai. Je nekeraajakalaka tü Pascuakat.

²⁰Shiasa joo aipa'a, aikkalaashi Jesús sünnain ekawaa namaa na nikirajüinkana na polooshiikana piammüin. ²¹Je wanaa sümaa nekaain, nümakalaka Jesús namüin: —Shiimüin tü tamakat jümüin, aapüneechi ekii taya nütüma wane ja'akajee —nümakalaka.

²² Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús namüin. Namakalaka nüümüin wane'ewaie nakua:

— Senyotkalee, kasataalejese nnojolin tayain chia.

²³ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

— Chi aapüinjachikai tekii, nieechi chi acholotitkai tü pankat shiroku tü shirakat asalaa wanaa tamaa.

²⁴ Shiümüin süinain to'utinneechein aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapüinjachikai tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia.

Anashije nnojolinkale jemelin nia — nümakalaka Jesús namüin.

²⁵ Otta müshia Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, nümakalaka nüümüin:

— Ekirajüikalee, kasataalejese nnojolin tayain paashajaain achiki — nümakalaka.

— Pia taashajaaka achiki piakai — nümakalaka Jesús nüümüin.

²⁶ Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan süinain naapüin analu'ut nüümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana, süinain nüümüin namüin:

— Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya süinain aapajiraain tekii jaa'u jiakana — nümakalaka Jesús namüin.

²⁷ Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino süinain naapüin analu'ut nüümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na nikirajüinkana süinain nüümüin namüin:

— Anakaja müleka jüsü jüpüshua wane'ewai jukua süpüshi tü asüüshikat.

²⁸ Asüüshikat tüü, müstü aka sukuaiippa

tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajünjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkaia nütüma je süpüla sülatinnajatüin saainjala wayuu süpüshua. ²⁹ Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü jümaa tachikua wane'ere'eya tasiün jümaa so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Tashikai Maleiwa chaa eere nuluwataain — nümakalaka Jesús namüin.

³⁰ Shiasa süchikijee nee'irajüin wane jayeechi na'waajakat aka Maleiwa, o'unüshii naya yalajee saa'ümüin tü wutai kanülüikat Olivos.

Aattajaweechi Pedro naashin Jesús

³¹ Je nantapa süinainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

— O'uneena jia jüpüshua tama'anajee so'u aikat tüü, otta jüpüteechi taya tamüiwa süka mmoleenain jia sheema tü kasa mojusü alateetkat tamüin, maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat:

“To'uteechi aa'in chi anneetpü'ükai

je su'walakajaweeetkalaka tü na'anneetsekaltüirua”.

³² Otta shiasa süchikijee suso'iraapa taa'in süchikijee ouktaa, o'uneechi taya jüpüleerua Galileamüin — nümakalaka Jesús namüin.

³³ Otta müshia Pedro, nümakalaka joo nüümüin Jesús:

— Mayaashijee napüteechin pia na waneerua sütüma tü kasa mojusü alateetkat pümüin, nnojireeja'a tapütüinjachin pia pümüiwa.

³⁴ Nümakalaka Jesús nüümüin:

— Shiümüin tü tamakat pümüin: Süpülapünaa ni'yalajüin

wane kaliina so'u aikat tüü,
apünüintueechi taya punujulajüin
achiki sünnain pi'raajüin taya
— nümakalaka nümüin.

³⁵Nümakalaka joo Pedro ni'ipajee:
—Ja'itakaje'e ouktajachin
taya pümaa, nnojoreeja'a
süpüla taattajaaïnjachin paa'u
—nümakalaka.

Je mayaa müsü joo nanüiki na
waneeiruaa nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³⁶Nikerolokalaka Jesús namaa
na nikirajüinkana süpümüin wane
una'apü kanüliasü Getsemani.
Nümakalaka Jesús namüin:
—Anakaja müleka jüikkalaale
yaaya süma'inru'u sajeein paala taya
sünnain aashajawaa nümaa Maleiwa.

³⁷Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka
Jacobo je Juan, na nüchooinkana
Zebedeo, süpüla nümaain.
Nu'ttakalaka Jesús sünnain mojuin
ma'i naa'in ³⁸sünnain nümüin
namüin:

—Süpüleerusü ma'i taa'in tü
mojuukat aa'in süpülaïnshi tü
müliaa te'reetkat. Anakaja müleka
yaale jia sümaa ein jaa'in —
nümakalaka namüin.

³⁹Nükatalaakalaka joo Jesús
noulia mamüin aka tüsa sünnain
nu'wachiraain mmalu'u sünnain
aashajawaa nümaa Maleiwa:
—Taata Maleiwa, müleka pücheküle,
anasüje puu'ule'erüle toulia tü
müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa
nnojolüin shiainjatiin paa'inrüin
tü tachekekak ne'e tamüiwa, shia
paa'inrüinjatka tü püchekakat
tapüleerua —nümakalaka.

⁴⁰Shiasa süchikijee naashajaain
nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka
sünnain nürütkaain nanainmüin

na apünüinshiikana nikirajüin
eere natunkaja'attaain nüpüla.
Nümakalaka Jesús nümüin Pedro:

—¿Jamüshii jia nnojoliika'a
juuntuin ein jaa'in wanaa
tamaa motso'oyaakajje'e ne'e?

⁴¹Anakaja müleka eere jaa'in
süpüla jüchuntüin nümüin Maleiwa
suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás.
Mayaaïnje kee'ireein jaa'in tü
tachekekak jüpüleerua, isasü jüchiki
—nümakalaka.

⁴²Nükatalaakalaka joo Jesús
nüchikua noulia süpüla naashajaain
nüchikua nümaa Maleiwa:

—Taata Maleiwa, müleka nnojorule
pücheküin suu'ulaain toulia tü
müliaa te'reetkat joolu'u, anakaja
shiale paa'inrüin tü püchekakat
tapüleerua —nümakalaka.

⁴³Je nüle'ejapa nüchikua'aya
nanainmüin na nikirajüinkana,
atunküshii naya nüpüla, maa aka
paala, süka müle'oin ma'i lapü naa'u.

⁴⁴Nükatalaakalaka joo Jesús noulia
nüchikua süpüla naashajaain nümaa
Maleiwa maja'a aka nünüiki paala.
Apünüintuaichi joo aashajaain
nümaa Maleiwa süka tüü.

⁴⁵Je nüle'ejapa nanainmüin na
nikirajüinkana, nümakalaka namüin:

—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a
ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a
ein jaa'in wanaa tamaa? Antüitpa
takalia tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, süpüla taapünüinjachin
ekii sajalpulu'umüin wayuu
kaainjarat. ⁴⁶Jütamaajaa jumaala,
joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütshi chi
aapüinjachikai tekii —nümakalaka
namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

⁴⁷Wanaa sümaa naashajaain Jesús
namaa na nikirajüinkana, anta

müshia Judas chi napüshikai na polookana piämmüin. Je antapaatasü nümaa Judas, wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.

⁴⁸Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, müshi paala wopulu'u sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia ata'ünnajachika jütüma”, müshi nia namüin paala. ⁴⁹Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünainmüin Jesús sünain nümüin nümüin:

—Ekirajüikalee, anii taya antüin —nümakalaka nümüin sünain nüchu'lüin nuwalapa'a.

⁵⁰Nümakalaka Jesús nümüin:

—Waa'iraa, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u tü püntakat apüla.

Arütkaashijase joo na wayuukana nünainmüin Jesús sünain nata'ülüin nia. ⁵¹Otta wane nikirajüinkai Jesús, naapaakalaka tü nüchajaruutsekat.

Nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'ekat.

⁵²Nümakalaka Jesús nümüin chi nikirajüinkai:

—Pi'itaa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Chi eekai nütkaweein süka chajaruuta, shiimüin sünain oukteechin nia sütüma tü atkawaakat. ⁵³Nnojo motüin jaa'in sünain tountüin tachuntüin nümüin chi Tashikai süpüla nükaaliijainjachin taya. Je nüjütamaateerü tanainmüin watta saalin aapiee nüma'anajee. ⁵⁴Otta müleka nu'tte'ettaarüle joolu'u taya

Maleiwa suulia tü wayuukolüürua, nnojoluja süpüla shikeraajüin tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajtkat soo'opünaa tü alateetkat tamüin — nümakalaka Jesús nümüin.

⁵⁵Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na antakana nünainmüin:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya?

¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'tüin ju'upala?

⁵⁶Otta müsia tüü, alatüsü süpüla shikeraajüinjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai tachiki aküjünakat paala natüma na nünüikimaajanakana — nümakalaka Jesús namüin.

Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünain napütüin nia nümüiwa napüla na wayuukana.

Asakijünüshi Jesús natüma na laülaayuu judíokana

⁵⁷Na ata'ülakana Jesús, no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin Caifás chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, eere jutkatüin na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana. ⁵⁸Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolakalaka sulu'umüin. Nüikkalaakalaka sa'aka tü suwaariasekat tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla nütüjainjatin saa'u tü aa'inneetkat nüka Jesús.

⁵⁹Je yaa paülü'ü sulu'u nipia Caifás, eeshii jutkatüin na laülaashiikana na'akajee na

sacerdote judíokana oo'ulaka napúshua na waneerua laúlaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka no'uteein ma'i naa'in Jesús, nachajaa achikit wayuu süpüla süküjüinjatüin sa'alain nüchiki Jesús. ⁶⁰Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin sünain aküjaa alawaa noo'opünaa Jesús, nnojotsü nantüin anain kasain no'utirajatüin anainjee naa'in.

Shiasa mapa yaaulerü, süntakalaka piamasü wayuu nanainmüin ⁶¹sünain namüin namüin:

—Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa nütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünüin ka'isan —namakalaka.

⁶²Otta müshia chi laúlaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsha'walaakalaka joolu'u sünain nümüin nümüin Jesús:

—¿Jamüinjatü joo pünüiki shi'ipajee türa namakat nala wayuukana püchiki?

—nümakalaka.

⁶³Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia.

Ayatalakala nia sünain asakiraa: —Tachuntüin joolu'u pümüin sünain püküjainjatüin wamüin tü shiimüinkat nu'upala chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa. Tasakirüin paala pia: ¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa? ¿Shiimüinjasa sünain piain chi Nüchonkai Maleiwa? —nümakalaka nümüin Jesús.

⁶⁴Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Aa, shiimüin sünain tayain maa aka tü pümakat. Tamüshii paala jia jüpúshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu,

sünain joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'i saa'u kojutüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünain tantüin mmalu'umüin chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁶⁵Otta müshia chi laúlaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsükülijakalaka tü nüshe'inkat sütüma tü jashieekat sünain nümüin namüin na laúlaayuu judíokana napúshua:

—E'rütkatche ma'i aa'in wayumüin süka sünüiki nümüin Maleiwa. Nnojölüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjüinjatkat nüchiki. Jaapüitpa nünüiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin. ⁶⁶¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Anakaja su'utinnüle aa'in — müshii naya.

⁶⁷Je joolu'u waneerua na'aka, nejenaakalaka nu'uutajee Jesús sümaa nashe'etüin nia. Otta waneerua, na'yaatüin nuwalapünaa ⁶⁸sünain namüin nümüin:

—Müleka pialeje chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesús

⁶⁹Wanaa sümaa yaain Jesús sulu'u nipia chi laúlaashikai, chashi Pedro joyotüin anoopa'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane majayüt achepchiee nünainmüin sünain sümüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nūmaapü'ükai Jesús chi Galileaje'ewaikai — sūmakalaka nūmūin.

⁷⁰Otta Pedro, naattajaakalaka su'upala sūpūshua tü wayuu eejatkat yala sulu'u tü paatiakat sūnain nūmūin sūmūin:

—Nnojishi te'raajūin chi pūmakai tamūin.

⁷¹Nūsūnūlaakalaka Pedro eemūin tü so'ukot paatia. Shi'rakalaka joo nia wane majayūlia. Sūmakalaka namūin na wayuu eejanakana sulu'u tü paatiakat:

—Alu'usa chia, nūmaapü'ūshi Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sūmakalaka namūin.

⁷²Naattajaakalaka Pedro nūchikua sūnain nūmūin namūin:

—Takūjaleenja jūmūin tü shiimūinkat nu'upala Maleiwa sūnain nnojolin te'raajūin chira wayuukai —nūmakalaka namūin.

⁷³Shiasa mapa yaaulerū, sūrūtkaakalaka wane wayuuirua eekana sulu'u tü paatiakat nūnainmūin Pedro sūnain namūin nūmūin:

—Pia'aya'asa wane nūmaapü'ükai chira wayuukai. Wayaawatūin pia sūnainjee tü pūnūikikat, sūka saashajaayain wayuu Galileajejetū tia —namakalaka nūmūin.

⁷⁴Nūmakalaka Pedro namūin:

—Takūjūin tachikua jūmūin nu'upala Maleiwa sūnain nnojolin te'raajūin chira wayuukai — nūmakalaka namūin.

Akootole'erajaa mūshia wane kaliina. ⁷⁵Sotokalaka naa'in Pedro tü nūmakat Jesús paala nūmūin: “Sūpūlapūnaa ni'yalajūin wane kaliina, apūnūintueechi taya punujulajūin achiki sūnain pi'raajūin taya”, nūmakat. Nujuittaakalaka

Pedro yalajee yala sūnain mojuin ma'i naa'in sūnain ni'yalajashaanain.

Aūlaashi Judas

27 ¹Shiasa mapa ja'yūupa, outkajaashii nachikua na laūlaashiikana na'akajee na sacerdote judfokana namaa na waneerua laūlaayuu judfokana. Naashajaajiraain sūchiki tü naa'inrūinjatkat sūpūla no'utirūinjatūin naa'in Jesús.

²No'unitkalaka Jesús sūnain kapūin nia natūma nūnainmūin Pilato chi Romaje'ewaikai sūlaūlashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia.

³Niasa Judas, chi aapūichipakai nikii Jesús, nūtūjaapa naa'u Jesús sūnain nu'uninnūichipain natūma na laūlaayuu judfokana sūpūla o'utinnūinjatūin naa'in, mojukalaka ma'i naa'in saalin naapūin nikii. Nu'unakalaka nūchikua nanainmūin na laūlaashiikana na'akajee na sacerdote judfokana oo'ulaka na waneerua laūlaayuu judfokana sūnain niite'erūin sūchikua namūin tü apūnūinkat shikii neerū pūlaata ⁴sūnain nūmūin namūin:

—Shiimūin sūnain kaainjalain taya saa'u taapūin jūmūin nikii wane wayuu maainjalasai sūpūla o'utinnaa aa'in —nūmakalaka namūin.

—¿Jamajatka'a joo shia wamūin? Naaja pukuaippajiraa sūmaa — namakalaka nūmūin.

⁵Nijinaakalaka Judas tü neetkat yala sulu'umūin tü a'waaajūleekat. Nu'unakalaka yalajee. Nūūlaakalaka.

⁶Je na laūlaashiikana na'akajee na sacerdote judfokana, nakotchajaakalaka tü neetkat sūnain maa:

—Saa'u süliain ouktaa tü neetkat, nnojotsü anain süpüla we'litaain shia sa'aka tü neerü sümüinjatkat tü a'waajüleekat Maleiwa, maa aka sümakat tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.

⁷ Je süka tü neetkat mapa, nayalajakalaka wane mma süpüla amoyuujatüin shia napüla na wayuu nnojoliikana judfoin. Je tü mmakat paala, wane atükülee amüchi. ⁸ Otta müsia maa'ulu yaa, sünülia tü amoyuukot, Ishama'ana. ⁹ Alatusü tü süpüla keraainjatüin tü nüntükikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküünakat paala nütüma Jeremías chi nünüikimaajachikai sünain maa: “Tü apünüinkat shikii neerü pülaata aapünakat paala natüma na wayuu Israelkana süpüla saapünüinjatüin nikii, naapaain shia süchikua ¹⁰ süpüla shiyalajünüinjatüin tü mmakat atükülee amüchi, maa aka tü aluwataanakat anain taya nütüma Maleiwa”, makat.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

¹¹ Je süchikijee nüntinnüin Jesús nünainmüin Pilato chi sülaülashikai mma, eeshi nia sha'watüin nümülatu'u sünain nusakinnüin nütüma:

—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judfo? —nümakalaka Pilato nümüin.

Nümakalaka Jesús ni'ipajee: —Shia'aya tia pümakat.

¹² Shiasa shi'ipajee tü alawaa naküjakat joo na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judfokana oo'ulaka na waneerua laülaayuu judfokana sünain naa'inrüin wainma kasa mojusü naajüin, nnojoiishi asouktüin Jesús. ¹³ Nümakalaka Pilato nümüin:

—Paa'inrüin wainma kasa mojusü naajüin nala wayuukana. ¿Jamüshi nnojoiika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat? —müshi.

¹⁴ Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Je süka nnojoliin nüsouktüin Jesús wuwatuyaakajee ne'e ne'ipajee, tanataa müsü naa'in chi sülaülashikai mma sükajee tia.

¹⁵ Waneepia su'unna'awai tü Pascuakat, natüjainsü na judfokana taashiwalinjachin wane püreesashi nütüma chi sülaülashikai mma, chi naneekakai na wayuukana süpüla taashii. ¹⁶ Je wanaa sümaa tia, eeshi wane püreesashi kanüliashi Barrabás e'nnaajuushi sükajee mojulaain ma'ia. ¹⁷ Je suutkajaapa tü wattakat saalin wayuu, nümakalaka Pilato sümüin:

—¿Jücheküin süpüleerua niainjachin tajütüin joolu'u Barrabás? ¿Niainjachitaapa Jesús chi Cristokai anülia? —nümakalaka Pilato sümüin.

¹⁸ Anasü nümüin Pilato müleka taashire Jesús, süka nütüjaain naa'u na laülaayuu judfokana sünain naapuushin Jesús sükajee ne'e na'ürülaain nünain.

¹⁹ Wanaa sümaa nüikkalaain Pilato süpüla kasalajanainjatüin saainjala wayuu nütüma, ajütüntüsü wane pütchi nümüin sütüma tü nu'wayuusekat sünain maa: “Maainjalasai chira wayuukai saa'in tamüin. Mojushaatasü ma'i taa'in sükajee keemain ma'i tü ta'lapüinkat nüchiki sa'waipa. Anakaja müleka puu'ulaale suulia süsalain nia pütüma”, müsü.

²⁰ Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judfokana oo'ulaka na waneerua laülaayuu judfokana, najütüin wane wayuuirua sa'akamüin tü wattakat saalin

wayuu süpüla nashüküjainjatüin shia süpüla süchuntüin nümüin Pilato niainjachin taashin Barrabás je nu'utirüinjatüin naa'in Jesús.

²¹Nümakalaka Pilato sümüin tü wattakat saalin wayuu:

—¿Jarai na'aka na piamashii püreesashiikana tajuittirüinjachika jümüin? —nüsakirakalaka.

—Nia pujuittira wamüin Barrabás —müsü sünüikiirua nümüin.

²²Nüsakirakalaka Pilato naya:

—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka Jesús chi Cristokai anülia?

Süsouktakalaka tü wayuukolüirua süpüshua nümüin:

—Püchitira saa'u kuruusa.

²³Nümakalaka Pilato sümüin:

—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka?

Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa

— namakalaka nümüin nachikua sünain emetuluin ma'i nanüiki.

²⁴Otta Pilato, ni'rapa tü wattakat saalin wayuu sünain a'waataa, niyaawata aa'ut sünain nnojolüin soonoonüin amaa tü nümakat. Nu'lojoojookalaka najapü süka wüin su'upala tü wayuukolüirua sünain nümüin sümüin:

—Nnojot tasirüin nukuaippa chi wayuukai sünain ouktaa. Shieerü taa'inraka ne'e tü jüchekakat nüpüleerua —nümakalaka sümüin.

²⁵Asonnuwaasü süpüshua tü wayuukolüirua ni'ipajee:

—Wayeenaja kasitka nukuaippa sünain ouktaa je na woo'uliwo'ukana —sümakalaka nümüin.

²⁶Otta Pilato, nujuittirakalaka joo Barrabás nanainmüin. Naapakalaka joo Jesús sümüin

tü nusurulaatsekalüirua süpüla na'yaajüinjachin nia je süpüla nakacherüinjachin nia sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

²⁷Nu'uninnakalaka Jesús sütüma tü nusurulaatsekalüirua Pilato sulu'umüin tü laülaapiakat. Seenajakalaka tü waneerua surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin nukua Jesús.

²⁸Saakatalaka nüshe'in Jesús sümaa sa'atüin wane ashe'inyüü anasü nüinain, jepisiyaa o'ulu, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma, süpüla shime'erainpalain nia. ²⁹Shi'itaakalaka wane kotse keimsesü saa'u nikii oo'ulaka wane waraaratchon sulu'u tü najapü nikialujutkat sümaa süsapainyo'ukain nümülatu'u sünain shime'erainpalain nia sünain sümüin nümüin:

—Pia chi aluwataashikai saa'u wayuu judfo —müshii naya nümüin.

³⁰Sejetakalaka suluula naa'u sümaa shi'yaajüin nia kojuyatua nüralo'upünaa süka tü waraaratkat. ³¹Shiasa süchikijee shime'erainpalain nia, saakatüin tü ashe'inyüü anasükat sa'atakat paala nüinain. Sa'atüin tü nüshe'inkat nüinain süchikua süpüla su'unirüinjachin nia yalajee yala süpüla sükacherüinjachin nia süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús süinain kuruusa süpüla ouktaa

³²Wanaa sümaa nu'uninnüin Jesús natüma na surulaatkana eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin

wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'üjainjatüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain Jesús. ³³No'unirakalaka Jesús eemüin wane wutai kanüliasü Gólgota. “Ekiyüükat” malu'ut tia. ³⁴Je chamüin cha'aya, naapüin na surulaatkana nümüin Jesús wane wiino ka'akasü ishisü süpüla nüsüinjatüin. Otta nuu'ulakapa tü asüüshikat, niyouktüin shia.

³⁵Nayasa na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain tü kuruusakat, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua. ³⁶Je süchikijee tia, ojoyolooshii naya sü'ütupa'a tü kuruusakat sünain anajaa naa'u Jesús sünain ouktaa. ³⁷Eesü ashajünüin tü kasalajanakat anainjee nia sünain wane taapüla akachennüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa: ANII JESÚS CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

³⁸Je nümaa Jesús, akachennüshii piamashii wayuu ka'ruwarannuu o'ütünüinjanakana aa'in wanaa nümaa. Akachennüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee.

³⁹Tü wayuu eekai sülatüin nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümüin sümaa mojuin sünüiki nümüin mayaa:

⁴⁰—Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa pütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünüin ka'isan. Müleka shiimüinre Nüchoin pia Maleiwa,

¿jamaka'a nnojoiaka'a püshakatüin saa'ujee tü kuruusakat süpüla nnojolinjachin ouktüin pia? — sümakalaka tü wayuukolüürua nümüin Jesús.

⁴¹Akaata'aya nanüiki na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, je na karalouktamaajanakana, je na waneerua laülaayuu judíokana sünain neme'erainpalain nia. Namajiraakalaka:

⁴²—¿Jamüshisa nnojoiaka'a nu'tte'erajiraain nümüiwa maa aka nu'tte'erapü'üin wayuu naashin? Nia chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu Israelkalüürua naajüin. Müleka nüshakatüle joolu'u saa'ujee tü kuruusakat, anoujeena waya nünain. ⁴³“Taya Nüchonka Maleiwa” mapü'üshi nia. Je aa'inmajüneechi nia nütüma Maleiwa naajüin. Je joolu'u, müleka nücheküle chi Maleiwakai süpüleerua nu'tte'erüin nia, anakaja müleka nu'tte'eramaatüle nia —namakalaka.

⁴⁴Otta müshi'iyaa na wayuu ka'ruwarannuu ouktajanakana wanaa nümaa Jesús, müshii aka naya sünain mojuin nanüiki nümüin.

Ouktüshi Jesús

⁴⁵Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua, awasaja'aleesia maa aka aliika. ⁴⁶Shiasa aliukapa ka'ikat, nu'waatakalaka Jesús sünain emetuluin nünüiki sünain nümüin: “*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*”. (Je tüü, malu'ut: “Tamaleiwasee, Tamaleiwasee, ¿jamüshi pia püpütaka'a taya tamüüwa?”, müsü.)

⁴⁷Je saapapa nünüiki Jesús wane wayuuirua sha'washawatsü nü'ütupa'a, müsü shia:

—Nuunejüin Elías chi
nünüikimaajachikai Maleiwa
—sümakalaka.

⁴⁸Awataa müshia wane wayuu
sünain asaajaa wane maawüi
ocholotinnüsü shiroku wane asüüshi
jashü'üsü shi'iru'üsü wane lumia
süpüla shi'itaanüinjatüin sünain
niimata Jesús. ⁴⁹Müsü tü waneeirua
wayuukolüürua:

—Anakaja müleka wa'atapajüle
watüjaaiwa saa'u müleka
nünteechire Elías süpüla
nüshakatirüinjachin nia
—sümakalaka.

⁵⁰Nu'waatakalaka emetut
Jesús nüchikua nümüin Maleiwa.
Ouktakalaka nia süchikijee.

⁵¹Je sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa wanaa ma'i sümaa ouktüin
Jesús, asüküijaasü pasanainpünaa
sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü
paü shiinalu'usükat. Je akutkujaasü
tü mmakat nütüma Maleiwa
sümaa suwajaain tü ipakalüürua
⁵²je sümaa sujutajaain tü
woowirakalüürua. Nüso'ire'etkalaka
naa'in Maleiwa wainma na
anoujashii ouktüshiikana paala.

⁵³Najuittaakalaka sulu'ujee tü
woowirakalüürua. (Je süchikijee
nüso'iraain aa'in Jesús, ekerotshii
na wayuukana sulu'ümüin
Jerusalén eere ne'nnüin sütüma
wayuu wainma.)

⁵⁴Je chi sülaülashikai surulaat je
na surulaatkana eejanakana nümaa
sünain nanajüin naa'u Jesús sünain
ouktaa, ne'rapa tü mmakat sünain
sükutkujaain je tü alatakat nümüin
Jesús, sainkuukalaka ma'i naa'in
sünain maa:

—Shiimüinyala ma'i nia sünain
niain chi Nüchonkai Maleiwa
—namakalaka.

⁵⁵Je wanaa sümaa yaain Jesús
sünain tü kuruusakat, eesü wane
jieyuuirua wainma sünain ananjaa
maa aka türa. Naya na antüshiikana
nümaa Jesús Jerusalénümüin, na
aa'inmajapü'ükana nia namaa na
nikirajüinkana paala wanaa sümaa
waraittapü'üin naya Galileapünaa.

⁵⁶Je na'aka na jieyuukana eesü
María Magdalena, oo'ulaka María
tü niikat Jacobo je José, oo'ulaka tü
neikat na nüchooinkana Zebedeo.

E'itaanüshi Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸Je motsapa ka'i, antüshi
wane wayuu washirü nüinainümüin
Pilato kanüliasü José chaje'ewai
Arimatea, wane nikirajüin Jesús.
O'unamaatüshi nia eemüin Pilato
süpüla achuntaa müliashii süpüla
ni'itaaninjachin nia sulu'u woowira.
Niasa'a Pilato, naapakalaka nümüin
José süpüla nüshakatirüinjachin
müliashii saa'ujee kuruusakat.
⁵⁹Niasa José, nüshakatirakalaka
müliashii sünain nüko'oloin nia süka
wane kuluulu wulesü kanüliasü
“lino”. ⁶⁰Eejatüja'a wane woowira
akumajiruushi paala nütüma José
sulu'u wane ipa müle'o süpüla
nüpüshi. Akumajuushi tü shirousekat
süka wane ipa müle'o. Me'itaaajuyülia
aamakaa sulu'u. Ni'itaaakalaka
müliashii sulu'u tü woowirakat
sünain nüsrülüin tü woowirakat
süka tü ipakat. O'unaa müshia nia
süchikijee. ⁶¹Otta María Magdalena
sümaa María tü niikat Jacobo je José,
makatüshii naya joyotüin yala peje
sünain tü woowirakat.

Shi'raja aa'ulu surulaat tü woowirakat

⁶²Shiasa mapa waneemüin ka'i,
so'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu
judfo, o'untüshii na laülaayuushiikana

na'akajee na sacerdote judfokana je na fariseokana nünainmüin Pilato ⁶³sünain namüin nümüin:

—Laülaashikalee, sotüsü waa'in tü nümakat paala chira alaakai kataiwa'aya no'u sünain maa: “So'u apünüin ka'i süchikijee ouktüin taya, oso'iraajeerü taa'in”, müshinia. ⁶⁴Anakaja joolu'u müleka püjütüle wane surulaalüirua süpüla shi'rajüinjatüin so'u tia apünüinkat ka'i saa'u tü woowirakat eere ni'itaanüin müliashii. Anakaja paa'inrüle tia suulia süntajüin tü nikirajüinkalüirua sünain su'luwajüin müliashii süpüla süküjainjatüin sümüin wayuu sünain süso'iraaitpain naa'in süchikijee ouktaa saajüin. Je tü alawaa süküjainjatkat sümüin wayuu, alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin suulia tü alawaa nüküjapü'ükat paala Jesús —namakalaka nümüin Pilato.

⁶⁵Nümakalaka Pilato namüin:

—Te'itaajeerü joolu'u wane surulaalüirua süpüla tia. Anakaja joolu'u müleka jümaale shia süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

⁶⁶No'unakalaka napüshua eemüin tü woowirakat. Nayasa na laülaayuu judfokana, ne'itaakalaka wane shiyaawase sünain tü shirousekat süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka süsünne'ennüle mapeena. No'unakalaka yalajee sünain napütüin tü surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

Oso'iraasü naa'in Jesús

28 ¹Je suwasajaapa aikat süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judfokana, o'unüsü María Magdalena oo'ulaka María tü niikat Jacobo je José eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús.

²Akutkujaasü tü mmakat sükajee nüntüin chajee ipünaajee wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa sünainmüin tü woowira e'itaanakat alu'u paala müliashii. Je nüntapa, nüsünne'erüin tü shirousekat waneemüin sa'ata sümaa nüikkalaain saa'u. ³Kamacherasü ma'i nu'upünaa. Kasuusü ma'i nüshe'in. ⁴Otta na surulaatkana, ainkeusü ma'i naa'in süka mmolüin neema chi aapieekai. Müinapa aka naya saa'in wane ouktüsü sütüma tü ne'rakat.

⁵Je nantapa na jieyuukana, nümakalaka chi aapieekai namüin:

—Nnojo jainkuuin aa'in. Tatüjaa aa'ut sünain jüchajaain nüchiki Jesús chi akachennakai paala süpüla ouktaa. ⁶Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua, maa aka tü nümapü'ükat paala sünain naa'inrüinjatüin. Jürütkaa jümaala ji'rajaa'iwa tü nüchikanainkat eejachire nia süpütüin wayuu.

⁷Anakaja joolu'u müleka ju'unamaatüle süpüla jüküjainjatüin nüchiki namüin na nikirajüinkana sünain jümüinjatüin namüin:

“Oso'iraasü naa'in süchikijee ouktaa je o'üneechi joolu'u nia jüpüleerua Galileamüin. Ji'reechi nia cha'aya”, meena jia namüin. Soto jaa'in tü tamüitpakat jümüin —nümakalaka chi aapieekai namüin.

⁸Napantajaakalaka na jieyuukana eejee tü woowirakat. Ja'itairü ayo'ujaain naa'in, talataleesia ma'i naa'in sütüma tü ne'rakat.

Nawataakalaka eemüin na nikirajüinkana Jesús süpüla naküjainjatüin namüin süchiki tü aküjünakat. ⁹Shiasa sulu'u tü wopukot, napanapajiraakalaka nümaa Jesús. “Eeshi Maleiwa jümaa”, nümakalaka namüin.

Narütkaakalaka na jiyuukana nünainmüin sünain nasapainyo'ukain naya nümülatu'umüin sünain na'waajüin nia sümaa najapulu'ujain nuu'ui. ¹⁰Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojo mmolüin jia. Shia anaka alu'u müleka ju'unüle nanainmüin na tawalayuukana jaapiraiwa naya süchiki no'unüinjanain Galileamüin. Ne'reechi taya cha'aya —nümakalaka namüin.

Tü naküjakat achiki na surulaatkana

¹¹Wanaa sümaa no'unüin na jiyuukana eemüin na nikirajüinkana Jesús, o'unüsü pueulopa'amüin waneerua tü surulaat e'rajüsükalüirua saa'u tü woowirakat. Naküjakalaka namüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judfokana süchiki süpüshua tü alatütpakat.

¹²Naashajaajiraakalaka na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana namaa na waneerua laülaayuu judfokana soo'opünaa tü naa'inrüinjatkat. Naapakalaka wainma neerü namüin na surulaatkana ¹³sünain namüin:

—Jüküjainjatü sümüin wayuu sünain süntüin tü nikirajüinkalüirua sa'waipa wanaa sümaa jutunküin sünain su'luwajüin müliashii.

¹⁴Je müleka naapinnüle Pilato sünain nnojolichipain müliashii, aashajaweena waya nümaa süpüla nnojoliinjanain süsalain jia nütüma saaliijee tia —namakalaka na laülaayuukana namüin na surulaatkana.

¹⁵Naapaakalaka joo na surulaatkana tü neetkat sünain naa'inrüin tü namakat namüin. Je mapa, tü nachikikat na nikirajüinkana Jesús

sünain na'luwajüin müliashii, su'walakajaakalaka sa'aka tü wayuu judfokolüirua. Ayatsia joulüin maa'ulu yaa.

Aluwataanüshii na nikirajüinkana nütüma Jesús

¹⁶No'unakalaka na polookana waneemüin nikirajüinkana Jesús Galileamüin saa'umüin tü namünakat aküjünakat achiki paala nütüma. ¹⁷Shiasa nantapa chamüin sünain ne'rüin nia, na'waajüin nia. Otta wane no'utku, naashajaain sulu'u naa'in sünain maa:

—¿Niayaa cheje ma'i eera Jesús chii? —müshii.

¹⁸Nürütkaakalaka joo Jesús nanainmüin sünain nümüin namüin:

—Laülaashi taya nütüma chi Tashikai Maleiwa saa'u wayuu süpüshua yaa mmalu'u oo'ulaka saa'u tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa. ¹⁹Je sükajee tia, ju'una jumaala sainküin mmakat süpüshua süpüla jüküjainjatüin tachiki sümüin wayuu süpüla sünoujainjatüin tanain. Jikirajeena naya süpüla nayainjanain na tekirajüinkana maa aka jiakana. Je juwoutisaajeena naya saa'u nünülia chi Tashikai, saa'u tanülia tayakai chi Nüchonkai, je saa'u nünülia chi Naa'inkai Maleiwa. ²⁰Jikirajeena naya sünain tü taluwataapi'ükat anain jia süpüla noonoinjatüin sümaa. Shiimüin sünain jümaainjachin taya waneepia wane'ere'eya süntapa tü ka'i saja'lajaweeetkat o'u kasa süpüshua. Shiimüin sünain jümaainjachin taya süpüla ka'ikat süpüshua.